

CASA CORPULUI DIDACTIC
MEHEDINȚI

romania2019.eu
Președinția României la Consiliul Uniunii Europene

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDINȚI

Carol I al României

ȘCOALA 180 MEHEDINȚULUI

9

m a i

ISTORII

REGĂSITE

ISSN 2810 – 2193

ISSN-L 2392 - 7526

CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDINȚI
CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDINȚI

ȘCOALA MEHEDINȚIULUI
NR. 80

9 MAI

ISTORII REGĂSITE

Carol I al României

M&I 2019

CUPRINS

SECOLUL XX – VIITORUL EUROPEI ?	6
<i>Prof. Grigore GOIRGI</i>	
<i>Directorul Casei Corpului Didactic Mehedinți</i>	
9 MAI – ISTORII REGĂSITE.....	8
<i>Prof.-metodist Rodica Teleguță</i>	
<i>Casa Corpului Didactic Mehedinți</i>	
ALEXANDRU IOAN CUZA ȘI UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE.....	9
<i>Prof. Ioana ANDECA</i>	
<i>Colegiul Național "Traian",</i>	
<i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
CARACTERISTICI ISTORICE ȘI GEOPOLITICE ALE SPAȚIULUI BALCANIC	11
<i>Prof. Octav-Sergiu BĂDESCU</i>	
<i>Colegiul Național "Traian",</i>	
<i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
INSTAURAREA COMUNISMULUI ÎN ROMÂNIA.....	16
<i>Prof. Iuliana BERBEC</i>	
<i>Colegiul Național "Traian",</i>	
<i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
DROBETA TURNU SEVERIN IN PERIOADA 1833- 1883	18
<i>Prof. Vali CARAPENEA</i>	
<i>Colegiul Național "Traian",</i>	
<i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
POVESTEA COROANELOR REGALE ALE ROMÂNIEI.....	20
<i>Prof. Maria CHIRIȚĂ</i>	
<i>Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Constantin Pufan",</i>	
<i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
RUINELE CETĂȚII.....	22
<i>Prof. înv. preșcolar Maria-Casiana CIOVICĂ</i>	
<i>Grădinița cu Program Prelungit Nr.7,</i>	
<i>Drobeta-Turnu-Severin, jud. Mehedinți</i>	
DIVERSITATE, INTEGRARE ȘI ACCEPTARE	24
<i>Prof. înv. preșcolar Ionelia CÎRSTEA</i>	
<i>Grădinița cu Program Prelungit Nr. 21,</i>	
<i>Drobeta-Turnu Severin, Jud. Mehedinți</i>	
24 IANUARIE 1859 MICA UNIRE – UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE.....	26
<i>Prof. Ileana Cerasela CONSTANTINESCU</i>	
<i>Colegiul Național "Traian",</i>	
<i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	

COSTUMUL POPULAR ROMÂNESC – ISTORIE, TRADIȚIE, IDENTITATE NAȚIONALĂ	28
<i>Prof. Otilia Ina CRĂCEA</i>	
<i>Prof. Mihaela CIORĂSCU</i>	
<i>Școala Gimnazială Nr. 3, Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
ANECDOTE ISTORICE DESPRE DACI	30
<i>Prof. Cristina-Alina CRIȘAN,</i>	
<i>Școala Gimnazială "Theodor Costescu", Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
BUREBISTA ȘI DECEBAL	33
<i>Prof. Luminița Georgeta CRISTEA</i>	
<i>Colegiul Național "Traian", Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
TEHNICI MOTIVAȚIONALE ÎN PREDARE	36
<i>Prof. Roxanda Emilia DIACONESCU</i>	
<i>Școala Gimnazială "Dimitrie Grecescu", Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
CUCERIREA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI	40
<i>Prof. înv. primar Amalia DINCĂ</i>	
<i>Școala Gimnazială „Alice Voinescu” Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
ARTA ÎNVĂȚĂRII ÎN SECOLUL XXI	42
<i>Prof. Ana Amalia DOBRE</i>	
<i>Colegiul Tehnic Motru, jud. Gorj</i>	
ASPECTE METODICE ALE PREDĂRII ISTORIEI ÎN CICLUL PRIMAR	44
<i>Pro. înv. primar Steliana ENACHE</i>	
<i>Școala Gimnazială Breznița-Motru, jud. Mehedinți</i>	
VALORI EUROPENE DE-A LUNGUL ISTORIEI	46
<i>Prof. Diana-Maria FOTA</i>	
<i>Colegiul Național "Traian", Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
ISTORII REGĂSITE – ORIGINEA ȘI ÎNCEPUTURILE SPORTULUI	48
<i>Prof. Anda Ramona FRIMU</i>	
<i>Școala Gimnazială Nr.3, Drobeta-Turnu severin, jud. Mehedinți</i>	
INDEPENDENȚA ROMÂNIEI: 9 SAU 10 MAI 1877?	51
<i>Ana-Maria GAVRIL</i>	
<i>Grădinița cu Program Prelungit Nr 1, Orșova, jud. Mehedinți</i>	
CASTELUL PELEȘ - ELEGANT ȘI MISTERIOS	53
<i>Prof. Iuliana GIMOIU</i>	
<i>Colegiul Național "Traian", Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
PRIMUL STAT AROMÂN ÎN BALCANI (PRINCIPATUL PINDULUI)	54
<i>Nicolae-Cristian ISOP</i>	
<i>Școala Gimnazială "Pamfil Șeicaru", Orșova, jud. Mehedinți</i>	

COMUNITATEA EUROPEANĂ A CELOR ȘASE (1957-1972)	55
<i>Alexandru ISTODOR</i> <i>Casa Corpului Didactic Mehedinți</i>	
IDENTITATEA EUROPEANĂ	57
<i>Prof. Liliana ISTODOR</i> <i>Școala Gimnazială "Constantin Negreanu",</i> <i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
9 MAI – ZI CU TRIPLĂ SEMNIFICAȚIE	61
<i>Tanți Isabela MĂRGINEANU</i> <i>Liceul Tehnologic „Matei Basarab”,</i> <i>Strehaia, jud. Mehedinți</i>	
SECOLUL XX – ÎNTRE DEMOCRAȚIE ȘI TOTALITARISM	63
<i>Prof. Maria MICHEȘCU</i> <i>Colegiul Național" Traian",</i> <i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
97 DE ANI DE LA MOARTEA LUI MARCEL PROUST	65
<i>Prof. Gabriela MORARU</i> <i>Colegiul Național" Traian",</i> <i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
CONSTITUȚIILE TOTALITARE ÎN ISTORIA ROMÂNIEI	66
<i>Prof. Adelina PARTENIE</i> <i>Colegiul Național Pedagogic" Ștefan Odobleja",</i> <i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
CONSTITUȚIILE DIN ROMÂNIA	67
<i>Prof. Sergiu PARTENIE</i> <i>Colegiul Național" Traian",</i> <i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
A FOST CÂNDVA O INSULA	71
<i>Prof. înv. preșcolar Mioara PRUNĂ</i> <i>Grădinița cu Program Prelungit Nr.7,</i> <i>Drobeta-Turnu-Severin, jud. Mehedinți</i>	
ANUL 1918 ÎN ISTORIA ROMÂNILOR	74
<i>Florina PURCEL</i> <i>Grădinița cu Program Prelungit Nr. 21,</i> <i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
9 MAI, ZIUA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI	76
<i>Prof. Nicoleta ROMAN</i> <i>Colegiul Tehnic "Decebal",</i> <i>Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
DE LA TROC LA MONEDĂ VIRTUALE	79
<i>Prof. Mihaela-Eugenia ROMAN</i> <i>Colegiul Național „Gheorghe Țițeica”,</i> <i>Drbeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți</i>	
ZIUA REGALITĂȚII	81
<i>Cristina Manuela ȘTICA</i> <i>Grădinița cu Program Prelungit Nr. 1,</i> <i>Orșova, jud. Mehedinți</i>	

ȘTEFAN CEL MARE, PERSONAJ ȘI SIMBOL.....	83
<i>Prof. Alina Simona ȘURLĂU Școala Gimnazială „Mihai Viteazu”, Strehaia, jud. Mehedinți</i>	
ROMANITATEA ROMÂNILOR ÎN VIZIUNEA ISTORICILOR	85
<i>Prof. Florin Daniel ȘURLĂU Școala Gimnazială “Mihai Viteazu”, Strehaia, jud. Mehedinți</i>	
9 MAI 1877 – PROCLAMAREA INDEPENDENȚEI ROMÂNIEI (1877-1878)	87
<i>Prof. Alexandru TRAIANOVICI Școala Gimnazială Căzănești, jud. Mehedinți</i>	
ZIUA REGALITĂȚII - ZIUA INDEPENDENȚEI	92
<i>Mariana ȚERESCU Grădinița cu Program Prelungit Nr 1, Orșova, jud. Mehedinți</i>	

SECOLUL XX – VIITORUL EUROPEI ?

Prof. Grigore GIORGI

Directorul Casei Corpului Didactic Mehedinți

Secolul XX a fost secolul în care a apărut pe scena internațională ideea globalizării, realitate deja întâlnită în mai multe zone ale lumii, iar în cadrul acesteia, integrarea internațională. Globalizarea permite realizarea unor forme eficiente pentru rezolvarea unor probleme culturale, sociale, etnice și economice.

Ziua de 9 mai a marcat evoluția României de trei ori, respectiv proclamarea independenței de stat a României la 9 mai 1877, Victoria Coaliției Națiunilor Unite în cel de-al Doilea Război Mondial la 9 mai 1945 și Ziua Europei.

Proclamarea independenței statale la 9 mai 1877 nu a fost un act spontan ci o încununare a strădaniilor tot mai numeroase din acei ani, o aruncare peste bord a ultimei verigi a suzeranității otomane. În acea zi memorabilă, Mihail Kogălniceanu, declara în Parlamentul țării: ”suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare”.

Independența astfel proclamată trebuia consfințită și apărată pe câmpul de luptă spre a putea fi impusă forțelor militare turcești și recunoscută apoi de puterile europene. Apărarea independenței și a libertății patriei a reprezentat din totdeauna o valoare supremă pentru poporul nostru. Pentru aceasta, înaintașii noștri au purtat grele bătălii începând din epoca veche, continuând cu epoca medie, modernă și contemporană, împotriva năvălitorilor străini, a regatelor și imperiilor vremii.

Inaugurând epoca modernă, secolul revoluțiilor (1784-1878) a descătușat energiile poporului român, asigurând depășirea tuturor obstacolelor ridicate de cercurile ultraconservatoare externe. Înaintând pe calea deschisă de războaiele și revoluțiile din 1784, 1821, 1848-1849, națiunea română a realizat, prin actul energic din ianuarie 1859, Unirea Moldovei cu Muntenia și a pus bazele statului său modern- România- sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza.

Românii asociază în primul rând Uniunea Europeană cu dreptul la liberă circulație (84%). Urmează cu 72,7% democrația și drepturile omului și pacea cu țările vecine (72,4%). 67,5% dintre locuitorii țării privesc UE ca un furnizor de securitate și siguranță, răspunsurile la acest item fiind influențate și de faptul că în contextul tensionat din regiune, apartenența la UE a fost prezentată și percepută ca un factor determinant în asigurarea securității României.

Către sfârșitul primei decade a lunii mai 1945, sutelor de mii de combatanți din armatele participante la bătălia pentru înfrângerea fascismului german, aflați în primele linii în Podișul Boemiei, pe Elba, în zonele Linz sau Graz, din zonele muntoase ale Austriei, le-a fost dat, în sfârșit, să trăiască momente înălțătoare prin liniștea lor bruscă, ieșită parcă din obișnuința omenească. În noaptea de 8 spre 9 mai, la ora 2.00, în cartierul berlinez Karlshorst, căpeteniile celui de-al treilea Reich au semnat actul capitulării necondiționate în fața reprezentanților principalelor puteri aliante. În mod oficial, cel de-al doilea război mondial în Europa luase sfârșit prin strălucita victorie a Națiunilor Unite asupra Germaniei naziste.

Ziua Uniunii Europene marchează declarația de la 9 mai 1950, a ministrului francez de externe Robert Schuman, prin care propunea un plan de colaborare economică între Franța și Germania, pentru eliminarea rivalităților seculare dintre cele două state.

Ziua Uniunii Europene marchează istorica declarație de la 9 mai 1950, a ministrului francez de externe Robert Schuman, prin care propunea un plan de colaborare economică între Franța și Germania, pentru eliminarea rivalităților seculare dintre cele două state. Decizia a fost luată de Consiliul European de la Milano, în 1985.

De asemenea, Declarația Schuman era și un pas fundamental pe drumul reconcilierii franco-germane. Declarația prezentată de Robert Schuman a fost scrisă cu contribuția altor intelectuali și diplomați francezi, între care cel mai important era Jean Monnet.

Declarația Schuman a fost primită cu entuziasm de guvernele unor țări precum Germania, Italia, Belgia, Olanda sau Luxemburg. Acestea au decis formarea a încă două comunități. Este vorba de Comunitatea Economică Europeană și de Comunitatea Europeană a Atomului.

Ziua Uniunii Europene nu înseamnă numai data de naștere a proiectului european, ci și o zi a bucuriei de a fi împreună, o zi a voinței de solidaritate, o zi a marii comunități din care fac parte toți cetățenii UE. Poate fi definită, ca ziua cetățenilor unei ‘Europe Unite’, care s-a construit de-a lungul deceniilor ca o unitate în diversitate. Ziua Europei este unul dintre simbolurile europene menite să promoveze unitatea în rândul europenilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Norman Davies „*O istorie a Europei*”, Editura RAO, 2016.
2. Robert Kerr „*O scurtă istorie a Europei*”, Editura Nomina, 2014.
3. Ștefan Delureanu „*Uniunea Europeană a federaliștilor și promotorii români ai Europei Unite. Mărturie și memorie(1947-1957)*”, Editura Paideia, 2007.

9 MAI – ISTORII REGĂSITE

Prof.-metodist Rodica TELEGUȚĂ

Casa Corpului Didactic Mehedinți

Joi, 9 mai 2019, Casa Corpului Didactic Mehedinți a organizat simpozionul județean „9 MAI – ISTORII REGĂSITE”, în amfiteatrul „Robert Schuman” al Colegiului Național „Traian” din Drobeta Turnu Severin.

În cadrul festivității de deschidere, domnul Grigore Giorgi, director al C.C.D. Mehedinți și domnul Gabriel Leahu, director al Casei Corpului Didactic „Grigore Tabacaru” Bacău, au susținut discursuri cu privire la tripla semnificație a zilei de 9 MAI - Ziua Independenței, Ziua Victoriei și Ziua Europei - și au semnat un acord de parteneriat între cele două instituții în vederea organizării de activități/proiecte educaționale pentru formarea continuă a personalului din unitățile de învățământ preuniversitar din cele două județe.

Invitații din partea instituțiilor partenere - domnul Pele-Trăiloiu Nicușor-Marian, Director al Serviciului Județean Mehedinți al Arhivelor Naționale, Domnul General(r) Petcu Dumitru, reprezentant al Asociației Veteranilor de Război din județul Mehedinți și profesorii de istorie din Drobeta Turnu Severin - doamna Mănescu Monica de la Colegiul Național „Gheorghe Țițeica” și domnul Busuioc Vasile, Director al Colegiului Tehnic „Decebal” – au susținut prezentări în cadrul lucrărilor în plen.

Domnul Gabriel Niculescu a donat Colegiului Național „Traian” un tablou original - Cromolitografie Alexandru Ioan Cuza, realizat de profesorul Alexandru Resmeriță în anul 1909, care a fost înmănat conducerii unității de învățământ: Doamna Director Gimoiu Iuliana și Doamna Director Adjunct Carapencea Vali.

Evenimentul se înscrie în seria manifestărilor dedicate zilei de 9 Mai și constituie o alternativă la nevoia de formare a cadrelor didactice prin modele de bună practică în cercetarea istoriei europene, naționale și locale cu privire la cele trei evenimente istorice: independența de stat a României (1877), capitularea necondiționată a Germaniei și sfârșitul celui de-al doilea război mondial pe teatrul european de război (1945) și declarația prin care Robert Schuman, ministrul de externe al Franței, a propus formarea C.E.C.O. (Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului) pentru a pune bazele unei federații europene în vederea menținerii păcii (1950).

ALEXANDRU IOAN CUZA ȘI UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE

*Prof. Ioana ANDRECA
Colegiul Național "Traian",
Drobeta–Turnu Severin, jud. Mehedinți*

Ziua de 24 ianuarie a rămas în istoria românilor drept data la care s-a înfăptuit, în anul 1859, Unirea Principatelor Române, la scurt timp după alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn al Moldovei și Țării Românești. Practic, la 24 ianuarie 1859 s-au pus bazele statului român modern.

Unirea, idealul de veacuri al românilor, a fost un proces complex, de durată, bazat pe apropierea culturală și economică între cele două țări românești. Procesul a început în 1848, odată cu realizarea uniunii vamale între Moldova și Țara Românească.

Vasile Boerescu scria în august 1858 că „Europa ne-a ajutat... rămâne a ne ajuta noi înșine. Noi mulțumim Europei că ne-a arătat că Unirea poate fi posibilă”. Întrunite în capitala Franței pentru a dezbate rezoluțiile Adunărilor Ad-hoc (10/22 mai – 7/19 august 1858), puterile europene au adoptat Convenția de la Paris, care a prevăzut: Principatele își păstrau autonomia sub suzeranitatea Porții și sub protecția celor șapte puteri; se adopta denumirea de Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei, fiecare având instituții proprii; se înființau instituții comune precum Comisia Centrală de la Focșani (care elabora proiectele de legi de interes comun), Înalta Curte de Justiție și Casație, armata; se prevedeau principii de organizare și modernizare a viitorului stat (separația puterilor în stat, desființarea privilegiilor de clasă, egalitatea în fața legii, drepturi politice pentru creștini, libertatea individuală); dreptul de vot rămânea cenzitar.

După încheierea Convenției de la Paris, care avea să joace rolul unei veritabile Constituții a Principatelor, s-au reunit Adunările Elective, care urma să îi desemneze pe cei doi domni. În Moldova a fost ales în unanimitate, la 5/17 ianuarie 1859, liderul unionist Alexandru Ioan Cuza, reprezentantul Partidei Naționale. În ziua de 24 ianuarie 1859, Cuza a fost ales și domn al Țării Românești. Alegerea sa a produs în întreaga țară o puternică explozie de entuziasm. Situația nou-creată în cele două principate urma să facă obiectul discuțiilor Conferinței Internaționale de la Paris. Încă din aprilie 1859 Franța, Rusia, Anglia, Prusia și Sardinia au recunoscut dubla alegere. Poarta și Austria au recunoscut în septembrie 1859, dar numai pe timpul domniei lui Cuza.

La 11 decembrie 1861 a fost dată de domnitor proclamația prin care făcea cunoscut întregii națiuni că „Unirea este îndeplinită. Naționalitatea Română este întemeiată. Acest fapt măreț, dorit la generațiunile trecute, aclamat de Corpurile Legiuitoare, chemat cu căldură de noi, s-a recunoscut de Înalta Poartă, de Puterile garante și s-a înscris în datinile Națiunilor. Dumnezeuul părinților noștri a fost cu țara, a fost cu noi. El a întărit silințele noastre prin înțelepciunea poporului și a condus Națiunea către un falnic viitor. În zilele de 5 și 24 Ianuarie ați depus toată a voastră încredere în Alesul nației, ați întrunit speranțele voastre într-un singur Domn. Alesul vostru va da astăzi o singură Românie. Vă iubiți Patria, veți ști a o întări. Să trăiască România!"

Devenit domnitor, Cuza a dus o susținută activitate politică și diplomatică pentru recunoașterea unirii Moldovei și Țării Românești de către Puterea suzerană și Puterile Garante și apoi pentru desăvârșirea unirii Principatelor Române pe calea înfăptuirii unității constituționale și administrative, care s-a realizat în ianuarie 1862, când Moldova și Țara Românească au format un stat unitar, adoptând oficial, în 1862, numele de România și formând statul român modern, cu capitala la București, cu o singură adunare și un singur guvern.

Domnia lui Alexandru Ioan Cuza, deși scurtă (1859-1866), a fost perioada de maximă dezvoltare a României moderne. Prin recunoașterea Unirii depline, crearea primului Parlament unic al României și a primului guvern unitar, prin reformele sale: adoptarea primei Constituții românești, reforma electorală, secularizarea averilor mănăstirești, reforma agrară, a învățământului, domnia lui Alexandru Ioan Cuza a pus bazele dezvoltării moderne a României.

Epoca domniei lui Cuza este caracterizată prin trecerea bruscă de la orânduirea preponderent feudală a societății românești către o altă structură social-istorică, caracterizată prin modernism și dezvoltarea industriei. Asistat de către consilierul său, Mihail Kogalniceanu, Cuza a inițiat o serie de reforme care au dat un nou început societății române din acele timpuri. Prima sa măsură, din anul 1863, a vizat confiscarea moșiilor deținute de mănăstiri. Pentru a săvârși această hotărâre controversată, domnitorul Cuza a avut nevoie de tot sprijinul pe care putea să-l ofere Parlamentul. Un an mai târziu, Alexandru Ioan Cuza poruncește la dezrobirea țăranilor de sub influența hotărâtoare a boierimii, precum și la împroprietărirea marilor mase de țărani agricultori.

Principalele sale reforme au avut un mare impact în străinătate și au dus la intensificarea activităților diplomatice ale României. Adoptă primul Cod Civil și Cod Penal din țările române, inspirate după Codul Napoleonian. A fondat Universitatea din București și cea din Iași și a modernizat Armata Română.

În concluzie, ziua de 24 ianuarie s-a înscris pentru totdeauna în istoria României drept „Ziua renașterii naționale”. Domnia lui Cuza a pus bazele politice, economice, sociale și culturale ale României moderne. S-au creat condiții favorabile pentru evenimentele de mai târziu, îndeosebi obținerea independenței de stat după Războiul din 1877. El a fost cel care a deschis drumul spre o Românie modernă și a dus la creșterea conștiinței de sine a poporului român care a realizat mai apoi Unirea din 1918. După înlăturarea sa de la putere în 1866, unirea a fost consolidată prin aducerea pe tron a principelui Carol de Hohenzollern-Sigmaringen, iar constituția adoptată în acel an a denumit noul stat “România”.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Nicolae Ciachir, ”100 de ani de la Unirea Principatelor”, Ed.Militară, București, 1958.
- 2.Dan Berindei, ”Epoca Unirii”, Ed. Corint books, București, 2000.
- 3.Stelian Neagoe, ”Istoria Unirii Românilor“, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1958.

CARACTERISTICI ISTORICE ȘI GEOPOLITICE ALE SPAȚIULUI BALCANIC

Prof. Octav-Sergiu BĂDESCU

Colegiul Național "Traian",

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Spațiul balcanic a avut o istorie tumultuoasă. Din nefericire o istorie negativă pe care o mai generează încă.

În perioada clasică înaintea apariției turcilor (sec. XIV-XV) Peninsula Balcanică a fost un important subiect al relațiilor internaționale. Mai mult de 2000 de ani această peninsulă a fost un centru de cultură și civilizație - impulsivând științele, filosofia, artele, dreptul, politica, sportul. Elenismul a fost sursă principală a civilizației Europene și a lumii întregi.

În timpul migrațiilor numeroase popoare au străbătut acest spațiu, dar numai sârbii, bulgarii, croații și slovenii au supraviețuit alături de popoarele mai vechi: greci, albanezi și români. Două centre politico-militare și spirituale au fost aici active: Constantinopolul și Roma. Consecințele acestor activități s-au evidențiat prin cele două diviziuni care s-au produs în Balcani: prima în 395 când Imperiul Roman s-a despărțit în partea de est și în partea de vest; și a doua în 1504 când creștinătatea s-a împărțit în cele două biserici: romano-catolică și ortodoxă (Ilic, Terzic, Krestic, 1995, pp.5-9).

Limitele acestor diviziuni au lăsat grave consecințe până în ziua de astăzi.

Pătrunderea turcilor în 1354 a marcat câteva secole Peninsula Balcanică cauzând consecințe majore cum ar fi:

- mari migrații ale populației din motive politice și economice. Creștinii au migrat pe măsură ce turcii ostili avansau spre N-NV sau V-SV forțând trecerea ortodocșilor la religia catolică sau islamică.
- Islamizarea unei părți a slavilor de sud și a albanezilor, mai ales în Bosnia și Albania – cele mai vestice enclave islamice în Europa.

Cucerirea turcă a întrerupt dezvoltarea normală a proceselor social-economice și politice a popoarelor din balcani. Acestea au fost excluse din procesele socio-economice și culturale din Europa. Ocupația turcă a fost un mare pas înapoi pentru popoarele balcanice.

Ocupațiile turcilor, austriecilor și venețienilor în Balcani în secolele XVIII și XIX au amplificat fragmentarea etnică și politică și explică existența a multor comunități și state în Balcani în prezent.

O dată cu retragerea militară și politică a turcilor s-a deschis pătrunderea succesorilor turcilor dinspre NV-SE Germania, Austria și Rusia dinspre NE-SV – încrucișându-se în cadrul axelor geopolitice – Turcia dinspre SE, Vaticanul și Republica Veneția și Italia dinspre SV; Marea Britanie și Franța, ca puteri maritime din sudul Mediteranei.

Austria s-a autoproclamat succesori naturali ai turcilor în Balcani – Rusia a început marșul către strâmtoare (Bosfor și Dardanele) – spre „mările calde”. Marea Britanie opunându-se acestuia cu violență.

„Balcanizarea începând în Balcani”. Acest termen înseamnă: fragmentare politică și geografică și dominație străină. Majoritatea conducerilor administrative ale statelor din Balcani au adoptat conceptul „de stat mare” (Bulgaria Mare, Serbia Mare, Albania Mare, Ungaria Mare,

România Mare etc.) care a provocat conflicte și tensiuni. Un sistem care reclamă teritorii, în afara celor stabilite, de la vecini.

Exista 21 de regiuni cu un potențial ridicat de conflicte și ciocniri politice în Balcani.

Serbia a început războiul de eliberare împotriva ocupației turce în 1809, iar Grecia în 1821. Lupta popoarelor balcanice pentru libertate s-a continuat în timpul secolului XIX-lea. În 1878 Serbia, Muntenegru, Grecia și România au obținut recunoașterea internațională. În același an, Austria ocupa Bosnia și Herțegovina. În 1912 Primul Război Balcanic pune sfârșit dominației Turciei în Balcani. S-a înființat Albania. Arealul etnic macedonean a fost divizat de către Grecia, Serbia și Bulgaria.

După primul război mondial s-a format regatul Serbiei, Croației și Sloveniei care în 1929 au format regatul Iugoslaviei. Acesta a fost cel mai mare și mai populat stat balcanic.

În cel de-al II-lea Război Mondial, Iugoslavia, Grecia și Albania au fost ocupate de către Germania nazistă și Italia fascistă – România, Bulgaria și Turcia au fost aliate ale Puterilor Centrale.

După cel de al II-lea Război Mondial – perioada numită și „Războiul Rece” a divizat Peninsula Balcanică din punct de vedere politico-economic și ideologic. Bulgaria și România au fost în sfera sovietică fiind membre ale Tratatului de la Varșovia și CAER. Grecia și Turcia au fost membre ale NATO. Iugoslavia a fost unul din membrii mișcării de nealiniere, iar Albania s-a supus în mod voluntar izolării.

Când „Războiul rece” s-a sfârșit – 1989 – odată cu căderea zidului Berlinului – harta geopolitică, militară și strategică a Europei s-a schimbat. Sistemul bipolar a dispărut. Vestul prin SUA a triumfat. SUA a început să domine lumea.

Dar acesta nu este „sfârșitul istoriei”. Contradicții, mai puțin vizibile, între SUA și UE, Japonia și Rusia sunt acum mai pronunțate. China a început să devină un factor internațional important. O nouă teză se impune în acest timp „ciocnirea civilizațiilor” care este noua forță a conflictelor din lume. Ciocnirile etnice din fosta Iugoslavie par să confirme această teză.

În 25 iunie 1991 Slovenia și Croația (republici catolice) au început războiul de secesiune, susținute de Germania, Vatican, Austria, Ungaria, și de alte țări europene; SUA și comunitatea internațională.

În aprilie 1992 se declanșează cel mai crud război civil în Bosnia și Herțegovina între croați, ortodocși și musulmani (Bianchini, 2003).

Evenimentele din 1999 datorate purificărilor etnice din Kosovo, care au afectat minoritatea albaneză prin expulzări și masacrarea acesteia, au dus la bombardarea Iugoslaviei de către forțele NATO. Ulterior provincia Kosovo declarându-și independența, în mod unilateral, în anul 2008.

Conflicte în spațiul balcanic

Spațiul balcanic prezintă probleme etnice și politice cu subiecte de dispută între statele și popoarele din Balcani. Disputele ies la iveală din agitata istorie, din înalta neomogenitate etnică, insuficiența cultură politică a majorității popoarelor balcanice și în particular din cauza liderilor și datorită amestecului marilor puteri în problemele sociale și politice și în relațiile din Balcani (Ilic, Terzic, Krestic, 1995, pp.20-25).

Bulgaria – România. Exista o dispută mai veche asupra Dobrogei de sud (Cadrilaterul- acest teritoriu între 1913 și 1940 a aparținut României. În 1940 a fost retrocedat Bulgariei prin Tratatul de la Craiova. Adepții Bulgariei Mari mai aspira încă la întreaga regiune a Dobrogei.)

Bulgaria – Macedonia (FYROM). Problema este foarte acută de când în Bulgaria, macedonenii sunt considerați ca o parte a poporului bulgar. Macedonia este cel mai important teritoriu pe care îl revendică Bulgaria în Balcani.

Bulgaria – Grecia. După tratatul de la San-Stefano (1878), nord-vestul Greciei a fost arondat Bulgariei Mari. În al II-lea Război Mondial acest teritoriu a fost ocupat de bulgari. Adepții Bulgariei Mari au aceste lucruri în minte, iar grecii sunt conștienți de aceasta.

Bulgaria – Serbia. Cei care plănuiesc Bulgaria Mare cred că o parte din sud estul și estul Serbiei trebuie să le aparțină. În varianta optimă, Bulgaria Mare trebuie să ajungă la Morava Mare și

în primul și în al II-lea război Bulgaria a invadat Serbia și s-a făcut vinovată de multe atrocități față de poporul sârb.

Din 1330 bulgarii și sârbii au avut diferențe mai ales pe valea Vardarului. De când Macedonia s-a separat, și este un stat nou nu ar mai fi motive ca aceste două state să își continue disputele. Asta înseamnă că ar trebui să își optimizeze cooperarea ca vecini.

Grecia – Macedonia (FYROM). Macedonia crede că Grecia a ocupat o parte din arealul etnic macedonean în 1912. De atunci aceștia au devenit un subiect al procesului de asimilare. Pe de altă parte, administrația greacă nu recunoaște minoritatea macedoneană și contestă numele statului Macedonia.

Republica Macedonia confirmă statu-quo-ul granițelor, dar un număr mare de macedoneni doresc să unească întregul areal etnic macedonean, Macedonia Mare.

Grecia – Albania. Disputele sunt datorate poziției nesatisfăcătoare a minorității grecești în Albania. Pe de altă parte, cei care plănuiesc Albania Mare cred că nord-vestul Greciei ar fi trebuit să aparțină de mult Albaniei.

Albania – Macedonia (FYROM). Această dispută este datorată nemulțumirilor minorității albaneze din Macedonia și a minorității macedonene din Albania. O altă amenințare o reprezintă mișcarea separatistă albaneză, care este sprijinită și de sporul natural ridicat sau vitalitatea naturală a minorității albaneze. Adepții Albaniei Mari revendică întreg vestul, nordul și nord-estul Macedoniei.

Albania – Serbia. Din 1912, relațiile dintre Albania și Iugoslavia iar apoi Serbia au fost reci aproape tot timpul. Cauza acestora au fost revendicările Albaniei la o mare parte din Serbia și Muntenegru, dorind să le anexeze la Albania Mare. Albania este un stat mic în Balcani. Cu toate acestea, este „mare” datorită poziției geopolitice (la Strâmtoarea Otranto), sporul natural ridicat și agresiunea împotriva statelor vecine.

Relațiile dintre sârbi și albanezi reprezintă unele dintre cele mai serioase probleme sociale și politice din Balcani.

Macedonia – Serbia. Relațiile dintre Serbia și Macedonia reprezintă dimensiuni istorice și contemporane. Mulți sârbi consideră Macedonia ca fiind o parte a patriei mame prin momunetele istorice și ctitoriile sârbești. O problemă o reprezintă statutul minorității sârbe care nu este recunoscută în constituție și revendicările teritoriale ale Macedoniei față de Serbia.

Serbia – Ungaria. De peste 1000 de ani Ungaria a opresat popoarele învecinate. După retragerea turcilor din Panonia, ungurii au încercat să își extindă hotarele și să realizeze Ungaria Mare – prima dată în cadrul Imperiului Austro – Ungar și a doua oară în timpul celui de-al II-lea Război Mondial (ca aliat al Germaniei naziste) dorind să acapareze teritorii din Serbia, România, Slovacia și Ucraina. În prezent cea mai numeroasă minoritate maghiară din Serbia se află în Voivodina.

Serbia – România. Între cele două state nu au existat niciodată probleme teritoriale sau de altă natură.

Serbia – Croația. Disputele dintre aceste două țări sunt datorate purificării etnice din Craina și războiului civil care a afectat aceste două țări.

Serbia – Bosnia și Herțegovina. Relațiile dintre cele două state sunt foarte încordate datorită războiului civil care a opus cele trei entități naționale și teritoriale (sârbi, musulmani și croați). Republica Srpska dorește o alipire la patria mamă - Serbia.

Croația – Slovenia. Aceste două țări catolice și cele mai dezvoltate din fosta Iugoslavie nu au dispute majore între ele. Pe viitor pot să apară unele probleme politice și economice asupra statutului, litoralului și Istriei.

Italia – Croația și Slovenia. Relațiile dintre Italia, Croația și Slovenia au fost corecte un timp îndelungat. Cu toate acestea unele mișcări naționaliste din Italia consideră că Înțelegerea de la Osim ar trebui revizuită și mai ales problema schimbării frontierelor cu Slovenia. Există tensiuni între Croația și Italia datorită problemei minorității italiene din Croația.

Turcia – Grecia. Intoleranța dintre cele două țări a început în urmă cu multe secole, începând cu mijlocul secolului XIV-lea, turcii au fost tot timpul agresivi, iar grecii defensivi. În prezent încordarea

relațiilor dintre cele două țări este datorată conflictului pentru o porțiune a Mării Egee revendicată de Turcia. Tensiuni există și din cauza invadării Ciprului de către turci.

Turcia – Bulgaria. Intoleranța este datorată statutului minorității turce din Bulgaria și expulzării în trecut a 300.000 de turci și purificărilor etnice repetate

Noi amenințări în spațiul balcanic

- Reactivarea conflictelor înghețate existente între Serbia și Croația, Serbia și Bosnia-Herțegovina și Serbia-Kosovo.
- Divergențele sârbo-ungare cu privire la minoritatea maghiară din Voivodina, care ar putea să pună probleme navigației în cazul exacerbării acestora.
- Apariția unor riscuri naturale cum ar fi: inundațiile și seceta, excesul de umiditate, cutremurele de pământ, care pot constitui amenințări importante la adresa securității populației.
- Sporul natural ca și cel migratoriu cu valori negative, care duc la depopularea spațiului dunărean, amenințând securitatea socială și economică.
- Atitudinea Federației Ruse și a marilor firme rusești direct implicate în transporturi, care nu doresc reactivarea Dunării ca axă de transport aceasta putând să diminueze influența geostrategică a Kremlinului și a profiturilor marilor firme rusești. (Foreign Policy, septembrie/octombrie 2009, pp.54-55).

CONCLUZII

Putem afirma că dintre toate țările, România are discursul cel mai structurat și bogat în proiecte de valorificare a potențialului spațiului balcanic. (Similenu, 2009, pp.125-126).

Importanța poziției geostrategice a României la capătul estic al magistralei fluviale Dunăre-Main-Rhin este amplificată și de rolul portului Constanța, cel mai mare port maritim atât din bazinul Pontic cât și dintre cele riverane bazinului dunărean, ce oferă conexiune axei Dunăre-Main-Rhin cu porturile pontice, ale Mediteranei de Est și Orientului Apropiat și, de aici, cu toate porturile lumii. Ca o confirmare a interesului transportatorilor față de poziția geostrategică a României este și faptul că pe teritoriul țării noastre trec două dintre cele mai importante coridoare de transport rutier paneuropean: unul est-vest, celălalt nord-sud.

Ținând cont de toate condițiile și evoluțiile, ca și de faptul că strategia României de punere în valoare a Dunării se conjugă cu interesele și proiectele altor state în regiune, ca Ungaria, Serbia, Croația. Poziția României la Dunăre continuă să se consolideze și alte proiecte au șansa să se materializeze.

Pentru reducerea unor obstacole și pentru a stimula dezvoltarea regională transfrontalieră, România a lansat proiecte de constituire a unor euroregiuni, având ca principală axă de comunicație Dunărea.

Pentru asigurarea securității în spațiul balcanic, cuvântul cheie este conectarea.

Conectarea privește:

1. Spațiile europene, caucazian și caspic pe trasee de transport de produse și resurse energetice;
2. Spațiul țărilor baltice și nordice în relația cu cel al spațiului balcanic, atât de rar și puțin exploatat;
3. Confluența de interese între cooperarea adriatică și cea dunăreană, evidentă la o simplă privire a geografiei bazinului Dunării.

BIBLIOGRAFIE:

- Bădescu, Ilie, 2004. *Tratat de geopolitică*. București: Mica Valahie. Pp.320-350.
- Bianchini, Stefano, 2003. *Problema iugoslavă*. București: BIC ALL.Cap. I, II, IV, V.
- Brezeanu, Stelian, 2002. *Identități și solidarități medievale - controverse istorice*. București: Corint. Pp. 90-113.
- Dungaciu, Dan, 2008. *NATO, la frontierele euroatlantice. Foreign Policy, aprilie/mai, Nr.3, pp.38-39*.
- Ilic, Jovan; Terzic, Slavenko; Krestic, Vasilije ei al, 1995. *The Serbian Question in The Balkans*. University of Belgrade. Pp.5-25.
- Neguț, Silviu; Cucu, Vasile, 2004. *Geopolitica României*. Târgoviște: Transversal. Pp.147-149.
- Prevelakis, Georgios, 2001. *Balcanii. Cultură și geopolitică*. București: Corint. Cap. II, IV.
- Simileanu, Vasile; Săgeată, Radu, 2009. *Geopolitica României*. București: Top Form. Pp.324-329.
- Văduva, George, 2006. *Remanente ale unor efecte de falii*. GeoPolitica nr.18. București: Top Form. P.113.

INSTAURAREA COMUNISMULUI ÎN ROMÂNIA

Prof. Iuliana BERBEC

Colegiul Național "Traian",

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Perioada instaurării comunismului în întreaga Europă de Est, deci și în spațiul românesc a fost perioada de după al Doilea Război Mondial. Instaurarea regimului comunist în România debutează după lovitura de stat de la 23 august 1944, prin staționarea trupelor sovietice pe teritoriul țării. Acestea au fost instrumentul cu ajutorul căruia rușii și-au asigurat implementarea totalitarismului de tip stalinist în țara noastră. Un aport semnificativ în impunerea comunismului în România de către URSS l-a avut și înțelegerea de la Yalta, din 1945, care a lăsat drum liber manevrelor sovieticilor în România.

Comunismul s-a impus în România treptat. Primul pas în acest sens a fost făcut la 6 martie 1945 prin numirea primului guvern procomunist, prezidat de Petru Groza, un trimis al sovieticilor. Din acest guvern nu făcea parte, însă, niciun reprezentant al partidelor tradiționale democratice, PNL și PNT, lucru care a stârnit nemulțumirea regelui Mihai. Următorul pas pentru acapararea puterii politice de către comuniști a fost falsificarea alegerilor din noiembrie 1946, când comuniștii și aliații lor din Blocul Partidelor Democratice au manevrat rezultatul alegerilor în favoarea lor, deși PNL și PNT erau adevăratele câștigătoare ale scrutinului. Această mare fraudă electorală, realizată cu concursul URSS, a certificat faptul că democrația nu mai era o opțiune în România, iar comuniștii erau adevărații stăpâni ai țării. De la falsificarea alegerilor și până la înlăturarea tuturor adversarilor politici nu a mai fost decât un pas, care s-a finalizat la 30 decembrie 1947, când regele Mihai a fost silit să abdice, monarhia constituțională a fost abolită, iar România a devenit republică populară. Procesul de stalinizare a presupus apariția partidului unic, și anume Partidul Muncitoresc Român, creat în februarie 1948. Conducătorul PMR era Gheorghe Gheorghiu-Dej, cel care a și condus România în perioada 1948-1965. Dej a fost cel care a instaurat regimul comunist de tip stalinist în România, consolidat prin adoptarea celor două constituții comuniste din 1948 și 1952. Prin aceste constituții, PMR devenea forța conducătoare unică, acesta hotărând folosirea mijloacelor și metodelor sovietice în organizarea și conducerea țării. Astfel, începând cu 1948, se trece la naționalizarea băncilor, fabricilor, impunerea cenzurii, a controlului asupra culturii și asupra Bisericii, iar între 1949-1962 are loc colectivizarea în agricultură. Conducătorul României, începând cu 1965, a fost Nicolae Ceaușescu (1965-1989). Dacă într-o primă etapă a guvernării sale, România a cunoscut o perioadă de liberalizare, după 1974 are loc înrăutățirea situației economice și sociale. În decembrie 1989 existau deja semne că românii nu mai suportau lipsa alimentelor, a medicamentelor, încălcarea drepturilor și libertăților omului, în condițiile în care apropiații lui Ceaușescu trăiau în belșug.

Prăbușirea comunismului în România a avut loc în anul 1989. Revolta românilor a început pe 16 decembrie, la Timișoara, și s-a extins apoi în toată țara. În zilele de 21-22 decembrie 1989, revoluția a izbucnit și la București, soldându-se cu înlăturarea clanului Ceaușescu de la conducerea țării. Soții Ceaușescu au fost, ulterior, judecați și executați la Târgoviște, pe 25 decembrie 1989. În urma acestor evenimente, România a revenit la democrație, iar organele de conducere create au fost

Consiliul Frontului Salvării Naționale, înființat în seara zilei de 22 decembrie 1989, precum și guvernul democratic, instaurat, oficial, după primele alegeri libere din 20 mai 1990.

Înlăturarea regimului comunist, prin revoluția decembristă, a făcut ca România să redevină un stat democratic, ce a urmărit în perioada imediat următoare: integrarea sa în structuri internaționale precum NATO, dar și în familia statelor europene – Uniunea Europeană.

BIBLIOGRAFIE:

Ramona Popovici, Camil-Gabriel Ionescu, *Istorie: Bacalaureat: teste*, București, Booklet, 2015.

DROBETA TURNU SEVERIN IN PERIOADA 1833- 1883

Prof. Vali CARAPENEA

Colegiul Național "Traian",

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Orașul Drobeta Turnu Severin, acest loc încărcat de istorie se constituie într-un uriaș și veritabil muzeu în aer liber. Întemeietorii acestui minunat oraș așezat pe malul Dunării la ieșirea din defileu sunt Generalul Pavel Kiseleff și domnitorul Alexandru Ghica.

Generalul Pavel Kiseleff întrevăzând viitorul comercial al orașului, în data de 22 aprilie 1833, solicită înființarea orașului de negoț Turnu-Severin, prin strămutarea locuitorilor orașului Cerneți în Câmpia Severinului. Orașul era proiectat pe terenul din fața piciorului podului lui Traian, teren care a fost împărțit în 500 de locuri de casă, ce trebuiau vândute locuitorilor din Cerneți. În vara anului 1833, locuitorii satelor Banovița, Șimian și Schela Cladovei au lucrat împreună cu inginerul statului la măsurătoarea și parcelarea moșiei Severinului pentru locuri de casă, prăvălii, străzi și piețe.

Alexandru Ghica (1834-1842), un domnitor cu vederi progresiste și preocupări constante pentru dezvoltarea orașului Turnu-Severin, a fost considerat al doilea întemeietor al Severinului.

Xavier Vilacroz a fost însărcinat în 19 octombrie 1835 să proiecteze noul oraș iar planul prevedea o rețea stradală regulată, ce se intersecta în unghi drept, cu piețe largi și cu multe spații verzi, fiind inspirat din modelul orașelor apusene. În partea de vest a orașului, s-au stabilit nemții, formând o mahala nemțească, care prin specificul ei va influența destul de mult dezvoltarea localității. Caracterul burghez al orașului va fi imprimat mai ales de străinii ce se stabileau în oraș și care aduceau cu ei civilizația și mentalitatea apuseană.

Timp de aproape două decenii, între Turnu-Severin și Cerneți s-a desfășurat o continuă concurență economică și care a culminat în anul 1841 cu mutarea capitalei de la Cerneți la Turnu Severin. Între 1848-1850 locuitorii severinului trec prin momente grele deoarece orașul a fost ocupat de trupele turcești și rusești care erau în oraș.

În anul 1851, a fost ales primul primar al orașului Turnu-Severin, în persoana lui Pârvu Vercescu. Tot în acest an a fost numit ca prefect al județului, N. A. Niculescu, bun organizator, care a atras funcționari capabili precum și străini care să stimuleze dezvoltarea economică a orașului. Acesta este anul în care a început adevărata dezvoltare a vieții economice a Severinului: în port s-a construit localul Agenției, apoi vama și pichetul de grăniceri. Șantierul naval se înființează în anul 1852 și se inaugurează șoseaua ce lega Severinul de Craiova, ocolind Cernețiul ce va duce la o rapidă decadere a acestuia.

În anul 1853, orașul număra deja 250 de case și, prin dezvoltarea portului, Severinul devine principalul exportator de vite și cereale spre Austria.

Până în anul 1886, Severinul a cunoscut o perioadă rapidă de dezvoltare economică. Orașul devenise principalul punct de legătură și de comerț cu Banatul, cu Ungaria și cu Austria.

În 1876 s-a finalizat construcția căii ferate și a depoului C.F.R., iar în 1877 a fost dată în folosință noua gară; la acestea s-au adăugat câteva hoteluri: „Grand”, „Europa”, salonul „Apollo”, multe restaurante și cafenele, 15 brutării, 6 măcelării, numeroase băcării, iar din 1879 erau în oraș două teatre.

În anul 1883, Severinul avea 13.000 de locuințe: 1651 de case, 12 edificii publice, 6 biserici, un spital, arestul preventiv, gara, vamă, Agenția vapoarelor, Palatul administrativ și Judecătoresc. Tot

în această perioadă începe și pavarea străzilor, urmând ca peste trei ani să se facă o nouă reorganizare a județului Mehedinți.

BIBLIOGRAFIE:

DEMETRESCU, Vasile, Istoricul orașului Turnu-Severin, 1883.

CHIPURICI, N., MĂNEANU, M., Catalog de documente privind istoria orașului Turnu-Severin (1833-1944), vol. I-II, Drobeta Turnu-Severin, 1972.

Județul Mehedinți. Monografie, București, Ed. Sport-Turism, 1981.

POVESTEA COROANELOR REGALE ALE ROMÂNIEI

Prof. Maria CHIRIȚĂ

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Constantin Pufan",

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Așa cum povestește profesorul Adrian Cioroianu: „Povestea coroanelor de pe fruntea regilor și reginelor României începe nu în palatele de la București sau de la Sinaia, ci își are originea în vara anului 1877, pe unul dintre fronturile Războiului de Independență. Vă invit să intrăm împreună în culisele acestei istorii cu aur, pietre prețioase și, mai ales, oțel.

În dimineața zilei de 30 august 1877, în cea de-a treia bătălie din fața Plevnei, un detașament de dorobanți români a capturat de la inamic mai mult material de război – printre care și un tun turcesc cu calibru de 90 de milimetri, ce fusese fabricat într-o uzină de armament din Berlin. Acest tun a fost adus în Capitala României drept captură de război și nimeni nu bănuia atunci ce rol simbolic va juca el în istoria țării. Peste patru ani, în primăvara anului 1881, România deja independentă a devenit regat, iar domnitorul Carol I a devenit primul rege din istoria noastră modernă. Și atunci reintra în scenă fostul tun otoman capturat în vara lui 1877.

Viitoarea coroană a regelui ar fi putut fi fabricată din aur – acesta fiind materialul preferat de toate casele regale ale lumii; de altfel, România avea suficiente rezerve de aur, care ar fi putut fi folosite inclusiv în acest scop. Dar, la dorința Regelui Carol I, din vârful țevii aceluși tun ce amintea de asediul Plevnei au fost secționate trei bucăți – dintre care una avea să ajungă coroana regală a României. Aceste bucăți de oțel au fost prelucrate de meseriașii Arsenalului Armatei din București – astfel încât a rezultat o coroană maiestuoasă dar sobră, cu o bază reprezentată de un cerc frontal din oțel de la care pleacă opt fleuroane împodobite cu pietre prețioase. Simbolistica acestei piese era foarte clară – ea dorea să transmită generațiilor viitoare că independența statului a fost câștigată prin luptă și că libertatea este mai valoroasă decât aurul.

Coroana de oțel a Regelui Carol I și relativ modestă coroană de aur a Reginei Elisabeta au fost sfințite în Catedrala Patriarhală a României și au fost puse pe capetele Regelui și Reginei pe 10 mai 1881, într-o ședință specială desfășurată în Sala Tronului din Palatul Regal.

Coroana de oțel a Regelui Carol I va mai intersecta un alt moment important al istoriei noastre. Pe 15 octombrie 1922, în Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia, Regele Ferdinand și Regina Maria au fost încoronați ca suverani ai României Mari. Regele Ferdinand a primit aceeași coroană de oțel a unchiului său. În schimb, Regina Maria a primit o coroană nouă, cu un model bizantin, cizelată din aur și pietre prețioase la o casă de bijuterii din Paris după desenele pictorului român Costin Petrescu – cel căruia-i datorăm și marea frescă circulară de pe friza Ateneului Român.

Ambele coroane regale – precum și alte piese inestimabile pentru istoria noastră – se află azi depuse, cu totul accesibile publicului, în Sala Tezaurului a Muzeului Național de Istorie din București.

Coroana de oțel a Regelui Carol I a rămas până în 1947 pe stema țării. Cele două coroane sunt astăzi vestigii ale unui trecut pentru care unii români au nostalgie, alții curiozitate, alții doar indiferență.

Morala poveștii noastre este că în istoria românilor, oțelul a fost uneori cu mult mai necesar – și mai important – decât aurul. Coroana Regelui Carol I o dovedește peste veac.”

BIBLIOGRAFIE:

Adrian Cioroianu, *Cea mai frumoasă poveste. Câteva adevăruri simple despre istoria românilor*, București, Editura Curtea Veche Publishing, 2013.

RUINELE CETĂȚII

Prof. învă. preșcolar Maria-Casiana CIOVICĂ

Grădinița cu Program Prelungit Nr.7,

Drobeta-Turnu-Severin, jud. Mehedinți

Drobeta Turnu-Severin este municipiul de reședință al județului Mehedinți, Oltenia, România, format din localitățile componente Drobeta-Turnu Severin (reședința), Dudașu Schelei, Gură Văii și Schelă Cladovei.

Localitatea s-a dezvoltat în apropierea castrului român Drobeta, devenind dintr-un punct strategic inițial un oraș de răscruce a drumurilor pe uscat și pe apă care duceau la nord și la sud de Dunăre.

În timpul antichității române, a devenit primul centru urban din regiune și al treilea din provincia Dacia, după Sarmizegetusa și Apulum.

În timpul lui Hadrian orașul a fost declarat municipiu (în 121), în momentul în care populația atinsese 14.000 de locuitori. În timpul lui Septimiu Sever a fost ridicat la rangul de colonie (în 193), ceea ce conferea locuitorilor urbei drepturi egale cu cetățenii Romei.

Pe la mijlocul secolului al III-lea, Drobeta se întindea pe 60 de hectare și era locuită de cca. 40.000 de locuitori. Castrul a fost distrus de barbari și reconstruit în mod repetat în timpul antichității târzii, încetându-și definitiv rolul de garnizoană în anul 602 d.Hr. În evul mediu a fost construită de Regatul Maghiar cetatea Severin, care a fost distrusă la 1526 de Imperiul Otoman.

Pe 23 aprilie 1833 a fost întemeiat din nou Turnu Severin, când domnul Alexandru Dimitrie Ghica a emis actul înființării orașului. Planul inițial al orașului a fost gândit de arhitectul Xavier Villacrosse, secundat de inginerul Moritz von Ott, prin grija domnitorului din acel moment, Barbu Știrbei. În anul 1841, capitală județului s-a mutat de la Cerneți la Turnu Severin.

Cetatea Severinului a fost zidită de Regatul Maghiar ca centru strategic militar constituit împotriva Țaratului Bulgar de Vidin, în vecinătatea ruinelor castrului român al Drobetei.

Biserica latină din incinta cetății medievale a fost pusă sub patronajul sfântului Severin de Noricum, de la care, se pare, provine numele așezării. Cetatea Severinului, clădită de regele maghiar Ladislau I (1040-1095) ca fortăreață împotriva pecenegilor și cumaniilor prezenți în regiune, va fi pricina unor revendicări permanente și a unui șir de războaie frecvente între coroana maghiară, bulgari și voievozii din Muntenia, începând cu Litovoi, Bărbat, și Basarab I. Într-o primă perioadă, cetatea Severinului este un obiectiv de dispută politică, economică și religioasă între principii creștini. Ulterior, atât pentru Țara Românească cât și pentru Coroana Maghiară, cetatea Severinului devine un bastion de apărare împotriva expansiunii Imperiului Otoman. Cetatea medievală a Severinului, în perioada maximă a zidirii sale, număra șase turnuri de apărare fiind înconjurată cu două valuri concentrice de piatră și un șanț adânc de apă. Responsabilii apărării Cetății Severinului vor purta numele de Bani de Severin. În anul 1383 este atestat primul episcop latin, *Gregorius*, intitulat "episcop de Severin și al părților de dincoace de munți".

Ruinele Cetății Severinului reprezintă un ansamblu de monumente istorice aflat pe teritoriul municipiului Drobeta Turnu Severin.

Cetatea are un plan dreptunghiular destul de regulat care o înconjoară și două ziduri de incintă. Pentru apărarea trecătorii Porțile de fier împotriva bulgarilor ungurii organizează în sec. XIII formațiunea feudal-militară Banatul de Severin (1230).

Această formațiune își avea centrul politico-administrativ și militar în cetatea Severinului construită probabil de către cavalerii ioaniți între anii 1247-1250. În secolul XIV cetatea este sub stăpânirea voievozilor români. În anul 1419 cetatea reintră în stăpânire maghiară. Au loc tot mai des lupte cu turcii în zonă. Aceste lupte au dus la distrugerea ei parțială. În august 1524 cetatea Severinului este cucerită și distrusă de turci. În secolul XIX -au luat unele măsuri de consolidare și conservare a turnului de nord-est a cetății, înconjurându-l cu un grilaj de fier.

Cetatea Medievală a Severinului se află în orașul Drobeta Turnu-Severin, județul Mehedinți. A fost construită în anul 1233, peste ruinele Cetății Drobeta, într-o zonă militară strategică. Era cea mai importantă cetate din regiune în perioada Evului Mediu. Cetatea a jucat rolul unei porți ce face legătura între Europa Apuseană și Europa Răsăriteana timp de trei secole. A fost cucerită și distrusă la 1524 de către turci, în urmă unui asalt devastator.

Cetatea Medievală a Severinului este unul dintre cele mai importante obiective turistice din Mehedinți, obiectiv pe care nu ar trebui să-l ratați dacă vă aflați în apropiere. În ultimii ani, Cetatea a fost restaurată aproape din temelie.

Ansamblul este format din următoarele monumente:

- Ruină donjonului (cod LMI MH-ÎI-m-A-10184.01);
- Ruină capelei (cod LMI MH-ÎI-m-A-10184.02);
- Zid de incintă cu turnuri și șanț de apărare (cod LMI MH-ÎI-m-A-10184.03).

BIBLIOGRAFIE:

- Ministerul Culturii - Lista Monumentelor Istorice.
- Repertoriul Arheologic Național, CIMEC.
- http://www.europeană.eu/portal/record/2020716/HA_MH_II_a_A_10184.html

DIVERSITATE, INTEGRARE ȘI ACCEPTARE

*Prof. înv. preșcolar Ionelia CÎRSTEA
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 21,
Drobeta-Turnu Severin, Jud. Mehedinți*

Problematica educației dobândește în societatea contemporană noi conotații, date mai ales de schimbările fără precedent din toate domeniile vieții sociale. Dezvoltarea educației incluzive și interculturale este o direcție importantă a reformei educației în România și privește educația de la cea mai fragedă vârstă. Dimensiunea culturală a vârstei de debut este demonstrată de rezultatele mai multor cercetări, care demonstrează că la vârsta de cinci ani iau naștere elementele cheie care permit adaptarea copilului la un mediu cultural căruia el îi aparține, și tot la această vârstă copilul poate să asimileze din mediu prejudecățile și atitudinile negative ale unor anumite grupuri.

Procesul educațional din grădiniță presupune și forme de muncă didactică complementară activităților obligatorii. Acestea sunt activități desfășurate în grădiniță în afara activităților obligatorii sau activităților desfășurate în afara grădiniței. Ele sunt activități extracurriculare și se desfășoară sub îndrumarea atentă a educatoarelor. Fără a nega importanța educației de tip curricular, devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității tinerilor.

Modelarea, formarea și educația omului cere timp și dăruire. Timpul istoric pe care îl trăim cere oameni în a căror formație caracterul și inteligența se completează pentru propria evoluție a individului. Învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect psihointelectual, fizic și socioafectiv. Pentru o cât mai ușoară integrare socială. Astfel de activități sunt de o reală importanță într-o lume dominantă de mass-media și ne referim la televizor, calculator și internet, care nu fac altceva decât să contribuie la transformarea copiilor noștri în niște persoane incapabile de a se controla comportamental, emoțional și mai presus de toate slabi dezvoltăți intelectual. Activitățile cu o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice: plimbări, excursii, tabere, colonii etc. În cadrul activităților organizate în mijlocul naturii, al vieții sociale, copiii se confruntă cu realitatea și percep activ, prin acțiuni directe obiectele, fenomenele, locuri istorice. Fiind axate în principal pe viață în aer liber, în cadrul acțiunilor turistice, preșcolarii își pot forma sentimente de respect și dragoste față de natură, față de om, de realizările sale. În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de desen și modelaj, iar materialele pe care le culeg, sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație. Plimbările prin parc din această toamnă, frunzele ruginii, stolurile de păsări care se pregăteau de plecare, frumusețea deosebită a acestui anotimp le vor rămâne în suflet celor mici, creându-le emoții estetice. La vârsta preșcolară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens. Ca educatoare, trebuie să ofer în mod gradat, în acord cu particularitățile de vârstă, cunoștințe științifice, să organizez activități educative privind protejarea mediului înconjurător: curățarea parcului, a mediului de joacă, ocrotirea unor animale.

Excursiile și taberele școlare contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură artă, cultură. Prin excursii, copiii cunosc locul natal în care au trăit, muncit și au luptat înaintașii lor învățând astfel să-și iubească țara, cu trecutul și prezentul ei. Prin excursii copii pot cunoaște realizările oamenilor, locurilor unde s-au născut, au trăit și au creat opere de artă scriitori și artiști. Serbarea este

modalitatea eficientă de cultivare a înclinațiilor artistice ale copiilor contribuind la dezvoltarea armonioasă a personalității copiilor.

Vizitele la muzee, spectacolele constituie o altă formă de activitate extracurriculară în grădiniță, prin care copilul face cunoștință cu lumea mirifică a artei. Vizionarea unor filme, DVD-uri, spectacole de teatru precum și a emisiunilor tv, poate constitui o sursă de informații, dar și un punct de plecare în organizarea unor acțiuni. Vizionarea filmelor și a emisiunilor de la televizor aduce copiilor o mare satisfacție, prin faptul că arta filmului dă copiilor iluzia realității. Educatoarele au un rol deosebit de important în alegerea spectacolelor la recomandarea emisiunilor de televiziune pentru copii și selecționarea emisiunilor, programelor distractive care au o influență pozitivă mai evident conturate. Activitățile extracurriculare moral-civice, alături de celelalte activități desfășurate în grădiniță pe nivele de vârstă, contribuie la trăiri afective, emoții puternice, generate de exemple oferite de eroii neamului, la formarea, în sufletul copiilor, a unor sentimente morale, care se vor transforma în convingeri pe parcursul procesului instructiv-educativ. În concluzie, pot spune că activitățile extracurriculare sunt o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, atât în modul de realizare al activităților, cât și în relațiile cu copii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor. Cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților.

MOTTO:

A fi divers înseamnă a fi altfel. Diversitatea înseamnă, întâi de toate, capacitatea de a trăi în armonie cu ceilalți pentru că, în esență, suntem cu toții diferiți, atipici și prin aceasta lumea este de mii de ori mai frumoasă. Diversitatea înseamnă unicitate și multiplicitate, parte și întreg, echilibru și spirit de independență. Acceptarea diversității e înțelegere. Diversitatea suntem toți.”

Dumitrascu Mihaela-Divers

BIBLIOGRAFIE:

1. Ministerul Educației și Cercetării, Institutul de Științe ale Educației, Revista înv. preșcolar”.
2. Preda Viorica, Metodica activităților instructiv educative în grădinița de copiii.
3. IONESCU M., Chiș, Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire”.
4. Lespezeanu M., Tradițional și modern în învățământul preșcolar”.

24 IANUARIE 1859 MICA UNIRE – UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE

Prof. Ileana Cerasela CONSTANTINESCU

Colegiul Național "Traian",

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

În fiecare an, la 24 ianuarie, românii sărbătoresc Unirea Principatelor Române din anul 1859 – numită și „Mica Unire”, realizată sub conducerea domnitorului Alexandru Ioan Cuza, un act de voință politică a celor două principate românești, Moldova și Țara Românească, prima etapă în crearea statului unitar român modern. Unirea celor două principate a început practic în anul 1848, atunci când s-a realizat uniunea vamală între Moldova și Țara Românească, în timpul domniilor lui Mihail Sturdza, respectiv Gheorghe Bibescu. Astfel, printr-un act internațional care ținea cont doar parțial de voința românilor, s-au stabilit norme fundamentale referitoare la situația politico-juridică a Principatelor și reorganizarea lor. Pe baza Convenției de la Paris, se introducea principiul separației puterilor, ele urmând să fie exercitate, în fiecare Principat, de către domn și Adunarea electivă, ambele lucrând și cu participarea unui organ comun, Comisia centrală, înlocuind astfel Regulamentele Organice, actele pe baza cărora funcționaseră cele două țări române până atunci. Desigur că reglementările au avut la bază și sprijinul declarat al împăratului Napoleon al III-lea, care dorea ca în estul Europei să existe un bastion profrancez, care să contracareze influența Rusiei.

Deși au existat și voci care erau împotriva unirii, mai ales în Moldova, existând temeri că desemnarea Bucureștiului drept capitală va face ca Moldova să-și piardă din influență, divanurile ad-hoc organizate în anii 1857 și 1858 au demonstrat dorința de unire a populației. A urmat toamna anului 1858, când în principate a început organizarea alegerilor pentru domnitor.

La 5 ianuarie 1859, în Moldova, Adunarea electivă formată din 48 de deputați l-a ales în unanimitate ca domn pe Alexandru Ioan Cuza, șeful partidei unioniștilor moldoveni.

În ședința din 24 ianuarie 1859, deputatul Vasile Boerescu a propus candidatura lui Alexandru Ioan Cuza, care a fost votat în unanimitate, stârnind mânia Porții Otomane și a Austriei, care au considerat alegerea drept o încălcare a Convenției de la Paris, însă în textul actului nu se prevedea ca domnii aleși în cele două Principate să fie persoane distincte. Astfel, Cuza a devenit domnitor al celor două principate, iar unirea lor a fost recunoscută de către marile puteri pe parcursul domniei sale.

În anul 1862, cu ajutorul unioniștilor din cele două țări, Alexandru Ioan Cuza a unificat Parlamentul și Guvernul, realizând astfel unirea politică, iar după înlăturarea sa de la putere în 1866, unirea a fost consolidată prin aducerea pe tron a principelui Carol de Hohenzollern-Sigmaringen.

Constituția adoptată la 1 iulie 1866, consfințește denumirea oficială, România, iar la 1 decembrie 1918 s-a înfăptuit Marea Unire a Transilvaniei cu România.

Alexandru Ioan Cuza, artizanul unirii de la 24 ianuarie 1859 se trăgea dintr-o veche familie de moldoveni, din părțile Fălciului, familie de cluceri, spătari, comiși, ispravnici. Mama sa, Sultana Cozadini, provenea dintr-o familie de origine greco-italiană din Constantinopol.

Domnia lui Alexandru Ioan Cuza, deși scurtă (1859-1866), a fost perioada de maximă dezvoltare a României moderne. Prin recunoașterea Unirii depline, crearea primului Parlament unic al României și a primului guvern unitar, prin reformele sale – adoptarea primei Constituții românești, reforma electorală, secularizarea averilor mănăstirești, reforma agrară, a învățământului -, domnia lui Alexandru Ioan Cuza a pus bazele dezvoltării moderne a României.

BIBLIOGRAFIE:

Valeriu Stan, *Alexandru Ioan Cuza*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1984.

Dan Bogdan, Viorel Știrbu, *Pe urmele lui Alexandru Ioan Cuza*, București, Editura Sport-Turism, 1985.

Dumitru Ivănescu, *Alexandru Ioan Cuza în conștiința posterității*, Iași, Editura Junimea, 2001.

COSTUMUL POPULAR ROMÂNESC – ISTORIE, TRADIȚIE, IDENTITATE NAȚIONALĂ

Prof. Otilia Ina CRĂCEA

Prof. Mihaela CIORĂSCU

Școala Gimnazială Nr. 3,

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Cunoști o țară, un popor, pornind de la oamenii și de la obiectele plăsmuite de ei, alături de limbă, obiceiuri și tradiții, costumele populare constituie o emblemă de recunoaștere, o marcă a identității etnice, un document cu certă valoare istorică și artistică totodată.

Însoțind omul în toate împrejurările vieții sale, de la naștere până la moarte, costumele populare constituie nu numai un ansamblu material cu funcții practice, de apărare contra intemperiilor, ci și un purtător de semne și simboluri, un limbaj de comunicare, transmițându-ne atitudinea creatorului față de societatea în care trăiește și-și modelează opera.

O definiție a costumului popular ar putea fi, hainele purtate de țărani, pe care aceștia și le fac singuri." Costumele populare românești, ca și oricare alt costum popular (sau național) este o combinație a tradițiilor locale, a așezării geografice, a climei, de asemenea reflectă și starea socială sau materială, ocazia cu care este purtat, fiind o expresie a metamorfozării vârstelor și mentalităților aferente, o emblemă de identificare, o manifestare a spațiului local și universal în același timp. Dincolo de modalitățile de a-l țese, a-l croi, a-l coase și a-l împodobi se află întotdeauna sentimente, trăiri, atitudini și comportamente umane, costumele populare reflectând valori sociale, morale și estetice.

Arheologi și istorici ai costumului popular românesc consideră elementele incizate pe statuete ca fiind posibile reproduceri ale decorului îmbrăcăminte din acele vremuri îndepărtate, recunoscând frapante asemănări între elementele de costum reprezentate pe figurinele preistorice și piesele componente ale costumului popular din vremea noastră.

Asemănarea costumului popular de astăzi cu cel purtat cu generații în urmă de strămoșii daci, reprezentați pe monumentele antichității clasice, dintre care cele mai vestite sunt Columna lui Traian de la Roma și Trophaeum Traiani de la Adamclisi, în Dobrogea, dovedește persistența milenară a unor piese de port, care, într-o formă evoluată, apar și în zilele noastre. Căci, România este vatra uneia din cele mai vechi civilizații ale antichității clasice europene, cea traco-dacică, moștenitoare, la rândul ei, a încă șase milenii de civilizație agrară a neoliticului și a epocii bronzului. Spațiul carpato-danubiano-pontic a păstrat printre cele mai importante vestigii istorice, lingvistice și etnografice ale romanității răsăritene.

Pe obiectele de metal specifice artei secolelor IV și V apar reprezentări umane înveșmântate asemănător cu cele de pe Monumentul de la Adamclisi.

Documente semnificative pentru relevarea costumului popular românesc sunt atestate abia în secolul al IV-lea, începând cu reprezentările de țărani români, în port popular în Chronicon Pictum Vindobonense, de la 1358 (îmbrăcați cu cămăși din pânză albă și cioareci, iar în picioare cu opinci, purtând deasupra sarici mițoase, prevăzute cu mâneci lungi, nelipsite din portul păstorilor margineni din zilele noastre), care demonstrează persistența unor elemente de port de străveche origine.

Un izvor de seamă pentru cunoașterea costumului popular îl reprezintă iconografia, portretele ctitorilor furnizând date prețioase cu privire la vestimentația caracteristică anumitor categorii sociale,

în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, a crescând numărul ctitorilor proveniți din rândul dregătorilor locali, al negustorilor, meseriașilor și țăranilor. Picturile votive reprezentând ctitori-țărani sunt documente prețioase, cu valoare istorică și artistică ce ne furnizează informații interesante cu privire la portul local, la elementele componente ale ansamblului vestimentar caracteristic unei anumite zone și perioade istorice, la gustul artistic, redând specificul românesc într-o viziune estetică proprie acestui pământ.

Jurnalele călătorilor străini care au vizitat Țările Române constituie o altă sursă de documentare.

Perioada cuprinsă între începutul secolului al XIX-lea și sfârșitul lui a fost considerată de specialiștii în domeniu cea mai valoroasă etapă pentru creația artistică populară, în această perioadă atingând apogeul în ceea ce privește valoarea sa artistică, aflându-se în uzul comunităților rurale de pe întreg cuprinsul țării. În această perioadă țara noastră participând la marile expoziții universale de la Paris (1867, 1889, 1900), Viena (1873, 1910), Amsterdam (1909), Roma (1911), Barcelona (1929), Bruxelles (1935) cu colecții de costume populare reprezentative pentru diferitele zone etnografice ale țării, colecții ce au trezit și menținut în timp interesul și admirația întregii lumi.

Vechimea, originalitatea și autenticitatea artei noastre populare, ca și varietatea formelor sale de expresie s-au constituit în argumente convingătoare privind originea noastră etnică, idee fundamentală pe care s-au clădit conștiința de neam și cea de țară.

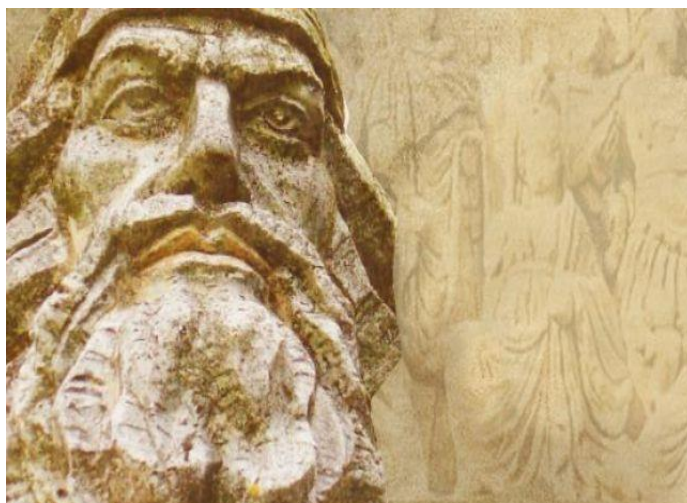
Așa cum remarca poetul filosof Lucian Blaga, în Trilogia culturii, "în asemănare cu cromatica altor popoare, cea românească reprezintă cazul rar al unei arte populare de natură clasică, în sensul că e măsurată discret... Prin funcția pozitivă a golului, a câmpului ca factor ritmic prin acest mod degajat, arta populară românească reprezintă în răsărit o insulă de duh european... duh al măsurii." Culorile vii nu sunt niciodată stridente, iar culorile potolite nu sunt niciodată mohorâte. Arta populară românească și numeroasele meșteșuguri care conlucrează la crearea ansamblului vestimentar tradițional și-au tras seva din straturile celor 85 de secole de civilizație țărănească, fertilizate de-a lungul istoriei de influențe benefice venite din arii culturale, decantând, în timp, coordonatele unei estetici proprii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bîtcă M. *Costumul popular românesc* – Albumul de artă populară, București 2006.
2. Lupșan E. *Portul popular* – Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
3. Popoiu P. *Etnologie* – Editura Mega, Cluj- Napoca, 2007.
4. Prahoveanu I. *Etnografia poporului român* – Editura Paralela 45, Brașov, 2001.

ANECDOTE ISTORICE DESPRE DACI

*Prof. Cristina-Alina CRIȘAN,
Școala Gimnazială "Theodor Costescu",
Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți*

O serie de anecdote ce datează din Antichitate i-au prezentat pe daci în roluri mai puțin obișnuite. Autorii povestirilor scurte și amuzante relatau despre cum au reușit dacii să le înșele vigilența romanilor, de ce au renunțat la vin sau de ce trăgeau cu săgeți spre cer, în timpul furtunilor.

Una dintre cele mai vechi anecdote despre dacii care au locuit în Antichitate pe actualul teritoriu al României îl are în prim-plan pe Vezina, considerat una dintre căpeteniile importante din timpul domniei regelui Decebal. Legenda, relatată de cronicarul latin Dio Cassius, spune că în timpul bătăliei de la Tapae (în zona apropiată Ulpiei Traiana Sarmizegetusa), din anul 88, Vezina s-a prefăcut mort pe câmpul de luptă, pentru a nu fi ucis. „În vremea războiului dacic s-au întâmplat următoarele evenimente vrednice de a fi pomenite. Iulianus rânduit de împărat cu conducerea războiului, printre alte măsuri bune, luă și pe aceea de a-i obliga pe soldați să scrie pe scuturi numele lor și ale centurionilor, pentru a se deosebi mai lesne cei ce se vor arăta viteji de cei cu purtare mișelească. Și dând lupta cu dușmanii la Tapae măcelări pe cei mai mulți dintre ei. Între dușmanii se afla și Vezinas care venea, ca demnitate, îndată după Decebal. Pentru că nu putea scăpa cu fuga, el se trânti la pământ, ca și cum ar fi murit. Și astfel rămase nebăgat în seamă, iar în timpul nopții a fugit”, informa istoricul Dio Cassius, citat de autorii volumului I, din Izvoare privind istoria României (Editura Academiei RPR – București, 1964).

Au tăiat pădurea pentru a-i alunga pe romani

În același fragment, autorul „Istoriei Romane” prezenta o altă anecdotă despre daci, în care descria modul ciudat în care au reacționat la un atac al romanilor. Cronicarul afirma că dacii au tăiat o pădure și au îmbrăcat trunchiurile de copaci în soldați, pentru a-i speria pe romani. „Decebal se temu ca romanii victorioși să nu pornească spre capitala lui. De aceea tăie copacii din preajma lor, la o oarecare înălțime, și puse arme pe trunchiuri, pentru ca dușmanii să creadă că sunt soldați și să se

retragă înspăimântați. Ceea ce s-a și întâmplat”, scria autorul latin din secolele II – III, citat în Izvoare privind istoria României (Editura Academiei RPR – București, 1964).

Prohibiția viței de vie

O altă anecdotă care a luat diverse forme și interpretări de-a lungul timpului este cea a dacilor care în vremea regelui Burebista au fost siliți să renunțe la vin. „Ajungând în fruntea neamului său, care era istovit de războaie dese, getul Burebista i-a înălțat atât de mult prin exerciții, abținere de la vin și ascultare de porunci, încât în câțiva ani a făurit un stat puternic și a supus geților cea mai mare din populațiile vecine. Ba încă a ajuns să fie temut și de romani”, afirma Strabon, potrivit autorilor volumului Izvoare privind istoria României (Editura Academiei RPR – București, 1964). Cel care i-a convins pe daci își distrugea viile a fost marele preot Deceneu, cel care urma să îi ia locul la domnie lui Burebista. „Ca o dovadă pentru ascultarea ce i-o dădeau geții este și faptul că ei s-au lăsat înduplecați să taie vița de vie și să trăiască fără vin”, preciza Strabon. Potrivit unor istorici antici, Tracia care cuprindea și o parte din actualele teritorii ale României era o regiune viticolă, fiind considerată locul de naștere al zeului Dionis, al vinului și al petrecerilor. „Tracii beau vin neamestecat deloc și îl împrăștie pe hainele lor, socotind că este o deprindere frumoasă și aducătoare de fericire”, afirma Platon, potrivit cercetării publicate pe enciclopedia-dacica.ro. Din porunca lui Zamolxis, afirma Strabon, o parte dintre daci au renunțat la a se hrăni cu carne. “De la Strabon aflăm că din porunca lui Zamolxis, geții se abțineau de la carne, obicei care s-a păstrat până în vremea lui Burebista”, scria istoricul Ion Horațiu Crișan în volumul “Spiritualitatea geto-dacilor” (1986).

În război cu norii

O relatare din Antichitate vorbește despre obiceiul ciudat al dacilor de a trage cu arcul spre nori. “Când tună și fulgeră, tracii despre care este vorba trag cu săgețile în sus, spre cer, și își amenință zeul, căci ei nu recunosc vreun altul afară de al lor”, informa Herodot. Potrivit lui Mircea Eliade acest ritual se adresa, de fapt, puterilor demonice manifestate în nori, „Altfel zis, este vorba de un act cultural pozitiv: de imită indirect și se ajută zeul fulgerelor (Gebeleizis), trăgând săgeți împotriva demonilor tenebrelor”, scrie Mircea Eliade, în volumul “De la Zalmoxis la Ghenghis Han” (1970).

Ce fumau strămoșii noștri

O expresie prin care erau caracterizați marii preoți ai dacilor se referă la „cei care umblă prin fum” (kapnobatai). Potrivit lui Mircea Eliade, dacii și scții, precum și alte triburi tracice, cunoșteau mijlocul de a ajunge la extaz prin fumul de cânepă. „În acest caz, kapnobataii ar fi dansatorii și vrăjitorii (șamani) misieni și geți care întrebuițau fumul de cânepă pentru a provoca transele extatice”, informa Mircea Eliade. Autorii antici susțineau că tracii, în timpul ospețelor, aruncau în foc semințe al căror miros provoacă o veselie asemănătoare cu beția, potrivit istoricului Ion Horațiu Crișan.

Zamolxis, personajul misterios din istoria dacilor

Unul dintre personajele anecdotice ale dacilor a fost Zamolxis – mare preot și zeu, prooroc și rege, cel care i-ar fi instruit pe daci în tainele științei și a vrăjitoriei. Lui Zamolxis i se aduceau sacrificii umane, scriau autorii antici, iar o relatare ciudată despre el, ce îi aparținea lui Herodot, prezenta dispariția acestuia îndelungată, sub pământ. “Puse să i se facă o locuință sub pământ. Când locuința îi fu gata, se făcu nevăzut din mijlocul tracilor, coborând în adâncul încăperilor subpământene, unde stătu ascuns vreme de trei ani. Tracii fură cuprinși de părere de rău după el și-l jeliră ca pe un mort. În al patrulea an se ivi însă iarăși în fața tracilor și așa îi făcu Zamolxis să creadă toate spusele lui”, afirma Herodot.

BIBLIOGRAFIE:

1. Crișan Ion Horațiu, *Spiritualitatea geto-dacilor*, Editura Albatros, București, 1986.
2. Eliade Mircea, *De la Zalmoxis la Ghenghis Han*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1970.
3. *Izvoare privind istoria României*, Editura Academiei RPR – București, 1964.

BUREBISTA ȘI DECEBAL

Prof. Luminița Georgeta CRISTEA

Colegiul Național "Traian",

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Acum aproape două mii de ani, din munții Boemiei până-n malurile Dunării și de la Tisa până la Marea cea mare, se întindea așezarea geților numiți și daci, ale căror seminții se deosebeau de toate celelalte prin istețimea și vitejia lor. Ei se rugau unui singur zeu, anume Zamolxis, care le dăruia după moarte viața cea veșnică.

Dacii se îndeletniceau îndeosebi cu agricultura folosind așa-zisul brăzdar de fier, născocit de ei. O bună parte creșteau vite, iar altă parte erau meșteșugari. Cu timpul, când schimburile de bunuri luaseră un avânt mare, se iviră neguțătorii și, odată cu ei, monedele, între care trebuie să pomenim denarul roman de argint. Nobilii daci, *tarabostes*, au ajuns într-o vreme o clasă care va exploata sângeros pe oamenii de rând – *comati* – din ce în ce mai numeroși. Astfel, spre sfârșitul secolului al II-lea î.Hr. În partea de sud-vest a Transilvaniei – având în mijloc munții Orăștiei – un însemnat număr de triburi s-au contopit, adăugându-li-se apoi și alte triburi dacice transilvănene. În aceste împrejurări, s-a putut înjgheba cel dintâi stat dacic.

Burebista

Primul rege al acestui stat a fost Burebista, care se urcă pe tron în anul 82 î.Hr. Fiind ajutat de marele preot **Deceneu**, el izbuti să închege temeinic triburile atât din zona munților Carpați, cât și pe cele din Oltenia și Moldova de astăzi, înălță câteva rânduri de fortificații și după multă străduință reuși să aducă la ascultare toată populația așezată între hotarele țării sale. Burebista se dovedi, totodată, un rege luminat și energic. În primul rând supuse toate triburile celtice care se iviseră la granița de nord-vest, apoi se întoarse cu grijă asupra primejdiei romane care amenința Dobrogea aflată la hotarul răsăritean al Daciei. După o campanie militară care se prelungi vreme de trei ani, Burebista cuceri malul pontic de la Olbia (gurile Bugului) și până la Apollonia (Bulgaria).

În urma acestor biruințe, hotarele Daciei se lărgiră mult, de la Dunăre și munții Slovaciei până la Olbia și din Carpații de nord până la munții Balcani. Iată de ce o inscripție elină îl consideră pe Burebista ca fiind „cel dintâi și cel mai de seamă rege al Traciei”. Dar o parte din aristocrație unelti să-l scoată din scaun. Și astfel, Burebista, primul rege al Daciei înjghebate de el, căzu răpus de o mână ucigașă în anul 44 î.Hr.

Decebal

După moartea sa, statul dacic începu a se destrăma păstrându-și ființa principalul nucleu numai pe pământul Transilvaniei. De aci încolo, veni pe firul timpului la cârma Daciei un rând de regi, precum Deceneu, Comosicus, Coryllus, Scorilo (tatăl lui Decebal), Duras-Diurpaneus (unchiul lui Decebal) și, în fine, Decebal însuși. În vremea acestui rege mândru și viteaz, țara Daciei ajunse înfloritoare. Locuitorii munceau ogoarele, îngrijeau vița-de-vie al cărei must le veselea truda, făceau unelte și odoare din aurul și argintul pe care îl scoteau din belșug scormonind măruntaiele munților, numiți astăzi Apuseni. În părțile dinspre Dunăre și Mare, dacii ajunseseră cei mai îndemânatici pescari.

Dar primejdia romană, care amenința Dacia la răsărit, se făcu mai simțită ca oricând, și începu să treacă la fapte. Dacii care nu pregetau să-și dea viața pentru țara lor (ca s-o redobândească apoi din mâna lui Zamolxis), care mânuiau arcul și loveau cu spade având două tășuri, era oare cu putință a se închina romanilor ale căror legiuni ajunseseră la Dunăre, trecuseră fluviul și urcau spre Sarmizegetusa, capitala Daciei? Această întrebare frământa amarnic mintea și inima regelui Decebal, în tabăra pe care-o ridicase într-o pădure deasă de pe podișul care închidea drumul cetății de scaun.

În cortul lui ardea un opaiț de aramă cu trei guri, iar regele, cu căciula scurtă – pe care o purtau numai boierii, ceilalți daci având capetele descoperite, asemenea bacilor și muntenilor de azi. Se preumbla îngrijorat, cu fruntea în piept. Era în ajunul unei lupte hotărâtoare cu legiunile romane, poposite devale și ale căror focuri scăpărau departe în bezna nopții.

Prima victorie a lui Decebal

Regele își dădea bine seama: în luptă dreaptă n-avea sorți de izbândă și romanii nu voiau altceva decât o luptă dreaptă, pentru a plăti viteazului dac toate umilirile și jignirile pe care, cu priceperea și vitejia oștenilor săi, le adusese legiunilor Romei. Căci el – Decebal – nu putea fi învinuit că făcuse aceeași greșeală ca regii daci de mai înainte, Dromichet și Burebista. El lovise pe romani, dincolo de Dunăre, ca să le taie drumul spre plaiurile carpatice.

Cu doi ani mai înainte, regele dac aflase prin iscoadele sale că-n partea de miazăzi a Dunării, care pe acea vreme se numea Moesia, guvernatorul ei, Oppius Sabinus, adunase o falnică oaste pe care voia s-o arunce împotriva Daciei. Decebal îl lovi pe neașteptate și cu atâta tărie, că zdrobi legiunile, prinse pe înfumuratul guvernator al Romei, îi tăie capul, pe care, în vârful unei sulite, îl purtă trofeu prin țară, să-l vadă toți dacii.

A doua victorie a lui Decebal

Aflând de asemenea rușine, Domițian, împăratul din Roma, porni el însuși în fruntea unor legiuni proaspete, să prindă și sa pedepsească pe cutezătorul rege, de numele căruia afla pentru întâia oară. Dar ajungând în Moesia, la Naissus (unde se află azi orașul Niș), uită de mânia de la Roma și se puse pe un chef nesfârșit, fără a amâna însă războiul împotriva dacilor. În locul său trimise pe **Cornelius Fuscus**, general plin de foc și care nu sta în cumpănă dinaintea nici unei primejdii, înfruntând-o pe loc, de-ar fi fost să-și piardă capul. Cu un asemenea ostaș roman trebui să se măsoare Decebal, care folosi altfel de luptă. Pândi în munți oștile romane care trecând Dunărea urcaseră pe Olt în sus, spre a intra în Transilvania, unde se afla Sarmizegetusa. În văgăunile și pe potecile strâmte prin care șerpuiau legiunile ostenite de drum, Decebal, cu oștenii lui oțeliți, îi lovi pe înserat, aruncând asupra lor o ploaie de săgeți și bolovani din vârful munților. Fără să-și fi văzut măcar vrăjmașii la față, romanii fură înfrânți. Cornelius Fuscus căzu în luptă și trupul lui nu-l mai găsiră. Legionarii scăpați cu viață fură făcuți prizonieri, dimpreună cu toată merindea și flamurile. A doua înfrângere a Romei se vădi și mai crâncenă decât cea dintâi.

Cezarul își dădu seama că generalii săi cei mai de seamă și legiunile cele mai puternice nu puteau ține piept regelui dac. Dacă acesta cu pedestriimea și săgetătorii săi călări ar intra în Italia, nimeni n-ar fi în stare să-l mai oprească!

Înfrângerea

Domițian, trezit din lunga-i beție de la Naissus, numi comandant pe Tettius Iulianus, un conducător de oști mai chibzuit ca Fuscus, și îl trimise cu o seamă de legiuni proaspete împotriva Daciei. Generalul roman își căli oștenii în marșuri grele și îi supuse unei vieți aspre. Apoi trecu Dunărea și intra în Transilvania de azi, pe la Porțile de Fier. Dar înaintând prea mult, fu izbit de daci care-i ațineau calea. Se încinse o luptă crâncenă, căci legionarii lui Iulianus nu-și mai pierdură cumpătul ca aceia din Carpați, după întâia ploaie de săgeți. Se aruncară împotriva dacilor fără a-și

strica rândurile, dârji, neînduplecați. Asemenea luptă – pe care o doreau romanii și în care dacii nu puteau ține mult – înseamnă înfrângerea lui Decebal, întâia înfrângere de când se măsoară cu legiunile Romei. Dar nu se lasă. Dacii luptară, în frunte cu regele lor, până pieriră o bună parte din ei. Vezina, aghiotantul lui Decebal, scăpă din mâinile romanilor prefăcându-se mort și fugi noaptea în tabăra de sus, de pe podiș, a regelui său.

Ce mai putea nădăjdui regele dac după o asemenea înfrângere? Avea tot răgazul, în cort, să se gândească la strămoșii săi, la regele Dromichet, la regele Burebista, care nu văzuseră legiunile oțelite ce se ridicau din peninsula italică și nu se duseseră să strivească în cuibul său, oul ce avea să devie de acum balaur cu șapte capete.

BIBLIOGRAFIE:

Mihail Drumeș, *Povestea neamului românesc*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978.

TEHNICI MOTIVAȚIONALE ÎN PREDARE

Prof. Roxanda Emilia DIACONESCU
Școala Gimnazială "Dimitrie Grecescu",
Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

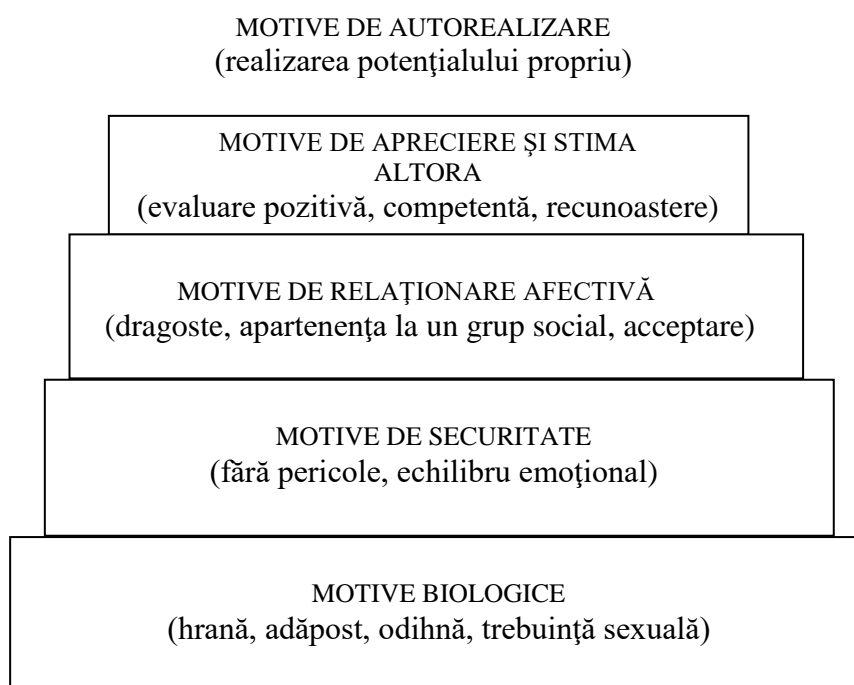
De ce unii elevi nu învață? De ce unii elevi sunt indisciplinați? De ce unii elevi nu respectă profesorii? De ce unii elevi învață foarte bine? De ce unii elevi sunt respectuoși?

Întrebări la care, dacă vom găsi răspunsuri, vom găsi și procedurile educaționale de dezvoltare a unei motivații pozitive care va pune în valoare capacitatea energetică a elevilor, angajarea lor într-o activitate de învățare optimală.

La baza conduitei individului uman stau întotdeauna mai multe mobiluri: tendințe, intenții, trebuințe, interese, fapte, acțiuni, conduite. Aceste mobiluri poartă numele de motive și ele determină un comportament sau altul. Motivația este ansamblul mobilurilor sau factorilor predominant interni care declanșează activitatea individului, deci și a elevului, o orientează spre realizarea unor scopuri și o susține energetic. Motivația are un caracter activator, energizator asupra comportamentului, dar și unul de direcționare al comportamentelor.

O tratare modernă a motivației este teoria elaborată de Maslow și Nuttin, teorie ce are implicații și în psihologia școlară.

Maslow propune o ierarhizare a motivelor (piramida motivelor):

După Maslow, educatorul trebuie să știe că dimensiunile motivaționale nu constituie doar condiția fundamentală pentru activitatea de învățare a elevului, ci și un rezultat al acestei activități. Motivele cuprinse în piramidă se pot cultiva prin activități educaționale adecvate. Dacă sunt satisfăcute mai întâi motivele de la nivelul inferior se vor putea dezvolta cele de la nivelul superior.

Dacă elevii sunt sănătoși, hrăniți, învață într-un climat liniștit, atunci vor putea obține și performanțe ridicate.

Ierarhizarea propusă de Maslow îl ajută pe educator care, prin metode și procedee adecvate, poate să acționeze pentru comutarea motivelor la niveluri de ierarhizare superioare.

În aceeași măsură trebuie avută în vedere relația profesor-elev. Ea trebuie considerată una de colaborare, bazată pe sentimente, expectanțe și scopuri comune. Intervențiile motivaționale ce nu respectă scopurile, emoțiile și convingerile unei persoane, pot produce efecte pe termen scurt, dar pe o perioadă mai mare de timp aceste intervenții pot să eșueze.

În literatura de specialitate sunt prezentate mai multe strategii pe care le pot utiliza educatorii în munca lor de dezvoltare a motivației elevilor: evaluarea trebuințelor celui care învață, dezvoltarea impulsului cognitiv, captarea interesului, utilizarea competiției, remodelarea programului de recompense și pedepse etc.

Factorii ambientali pe care cadrele didactice îi pot utiliza pentru crearea motivației la elevi sunt:

1. Precizarea elevilor a unui motiv de-a fi motivați

La începutul fiecărei noi sarcini școlare trebuie explicat elevilor că pot obține o satisfacție personală din îndeplinirea ei. Comentariul profesorului trebuie să aibă un caracter motivator ("Cred că o să vă fie util...", "Cred că o să vă placă...") nu unul neutru sau chiar negativ ("Sunt convins că nu o să vă placă, dar...", "O să considerați inutilă această temă, dar...").

Elevii trebuie conștientizați asupra:

- finalității sarcinilor pe care le rezolvă;
- modului în care aceste sarcini îi pregătesc să facă alte lucruri;
- importanței sarcinilor.

2. Expectanțe clare

De multe ori educatorii nu oferă date suficient de clare despre sarcinile pe care trebuie să le îndeplinească elevii, noua sarcină este abordată fără a le da un motiv al realizării sarcinii și nici vreo rațiune a finalității ei. Elevii au nevoie să știe exact:

- la ce se așteaptă profesorul din partea lor să facă (pentru un proiect se precizează tema exactă, reperele informaționale de ordin teoretic i estetic, faptul că se va ține cont de originalitate, creativitate, modul de prezentare a proiectului etc.);
- cum vor fi evaluați (recompensați prin note, diplome, evidențiați la panoul de onoare al colii etc.);
- care vor fi consecințele diferitelor acțiuni întreprinse de ei (dacă nu vor îndeplini sarcina de lucru vor fi notați în consecință, se vor anunța părinții etc.).

Dacă nu vor cunoaște așteptările profesorului vis a vis de sarcina dată se vor simți nesiguri, anxioși, vor comite frecvent greșeli, vor realiza sarcina cu o anumită latență.

3. Fixarea unor obiective pe termen scurt

Stabilirea unor obiective pe termen scurt se aplică în special elevilor cu performanțe reduse la o anumită disciplină, elevilor care au o anumită aversiune față de o anumită materie. Dacă aceștia sunt învățați să-și fixeze scopuri și sarcini pe termen scurt, vor putea obține performanțe superioare și vor deveni mai conștienți de propria lor eficacitate și abilitate la disciplina respectivă.

4. Aprecierea verbală și scrisă

Lauda este cea mai naturală și cel mai facil de administrat dintre tehnicile motivaționale de care dispune profesorul. Trebuie avut în vedere că mai important decât cantitatea acestei laude este calitatea ei, adică modul în care ea este oferită. Lauda este credibilă dacă este oferită cu sinceritate, pentru un lucru bun concret realizat. Lauda se aduce și elevilor slabi la învățătură, dar care la un moment dat au îndeplinit cu succes sarcina dată, au dovedit interes și implicare în rezolvarea ei.

Acest lucru îi poate stimula și motiva în viitor. Lauda este foarte eficace în cazul elevilor introvertiți, preocupați de propriile gânduri și sentimente.

De asemenea, comentariile scrise de profesor pe lucrările elevilor au un impact pozitiv, semnificativ asupra performanțelor ulterioare la teste. Totodată se remarcă și un efect asupra efortului ulterior al elevului, al atenției și atitudinii sale față de învățare.

5. Utilizarea judicioasă a notării

Trebuie avut în vedere că sistemul de notare prezintă trei funcții diferite: evaluarea, oferirea feedback-ului și mobilizarea. Acordarea unei note mari pentru rezolvarea unei sarcini de învățare, îndeplinirea unei sarcini de lucru, constituie un stimulent.

6. Stimularea descoperirii, explorării, curiozității epistemice

“Trezirea cognitivă” sau curiozitatea epistemică creează premisele motivării pentru a căuta noi căi de înțelegere și de rezolvare a unor probleme. Câteva modalități prin care poate fi stimulată curiozitatea epistemică:

- neobișnuitul: se poate utiliza un fapt devenit obișnuit și banal, drept rampă de lansare pentru a realiza ceva neobișnuit. De exemplu, dacă elevii vorbesc despre problemele lor legate de învățatură, profesorul poate să înceapă să-și expună propriile experiențe legate de acest subiect. Prin acest mod de abordare îi prezintă latura umană, fapt ce-l apropie de elevi. Putem propune elevilor să pregătească un test pentru profesori.
- surpriza: se începe lecția printr-un experiment simplu dar interesant (experiment la chimie, fizică; o strofă dintr-o poezie la literatura română; un cântec la educație muzicală; o proiecție la istorie, geografie etc.). În felul acesta se stârnește curiozitatea, interesul, motivația pentru a studia.
- contradicția: se poate invoca o descoperire, un fapt, care pare să contrazică anumite principii, reguli, legi universale valabile (“anomaliile” apei; locul hidrogenului, heliului în sistemul periodic).
- nesiguranța: are loc când pentru rezolvarea unei probleme există mai multe soluții posibile, îndoiala sau conflictul dintre două convingeri opuse.
- prezentarea unor elemente incomplete (scheme program la chimie, circuite electrice la fizică, fraze lacunare, itemi de completare).

7. Stimularea apetitului

Oferirea unei mostre din recompensă, înainte ca elevul să fi depus vreun efort, are efecte stimulative asupra motivației. Arătând elevilor ce înseamnă un gest cu semnificație socială îi va conștientiza de ce anume se va întâmpla dacă lucrează bine. Sau se poate concepe o secvență de instrucție pentru învățare, în care elevii să aibă un succes inițial. Elevii sunt mult mai motivați atunci când profesorul le rostește mai întâi numele, după care pune întrebări, decât atunci când așteaptă răspunsuri voluntare.

8. Utilizarea unor materiale familiare pentru exemple

Când se utilizează cifre pentru diverse calcule se pot folosi prețurile unor produse, în calculul masei moleculare se poate face asociere cu stabilirea sumei totale de bani dintr-un portmoneu etc.

9. Minimalizarea atractivității motivației competiționale

Deseori un elev recurge la fapte ce subminează autoritatea unui profesor, asta pentru a obține acceptarea și aprobarea celorlalți colegi. Pentru a determina elevul să perceapă în mod negativ acest mod de comportament se poate implica în activități colare auxiliare. Pentru a minimaliza

Atractivitatea competițională este necesar uneori a se folosi pedeapsa pentru comportamentul neadecvat, dar concomitent să fie stimulat un comportament adecvat

10. Minimalizarea consecințelor neplăcute ale implicării elevilor în școală

Câteva consecințe neplăcute: diminuarea stimei de sine (utilizarea unor apelative dezonorante de către profesor la adresa elevului); disconfortul fizic (absenta pauzelor, o sală de clasă friguroasă, un ecran plasat prea departe, un mobilier prea mic etc); situația în care elevii sunt solicitați să asculte o prezentare plictisitoare, să participe la o competiție unde numai o mică parte au șansa de a câștiga, să fie testați dintr-o lecție ce nu li s-a predat.

Concluzie

Dorința unui elev de a depune un efort cognitiv în scopul achiziționării de noi cunoștințe este produsul mai multor factori cu acțiune conjugată, pornind de la personalitatea și abilitățile elevului implicate în sarcini specifice de învățare până la mobilizarea generală pentru învățare.

Motivația dispune de două segmente importante: unul de energizare, iar celălalt vectorizant, de orientare a comportamentului spre realizarea unui scop.

Sugestiile prezentate în legătură cu dezvoltarea motivației elevilor par simple, dar ele sunt esențiale și utile. Nu există rețete pentru motivarea acestui obiectiv educațional fundamental. De aceea “dirijarea motivației în clasă rămâne mai mult o artă”.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ausubel, D.P., Robinson, F.G., Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981;
2. Baban, A., Consiliere educațional, Cluj-Napoca, Editura Psinet, 2001;
3. Salavastru, D., Psihologia educației, Iași, Editura Polirom, 2004.

CUCERIREA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI

Prof. înv. primar Amalia DINCĂ

Școala Gimnazială „Alice Voinescu”

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Pe parcursul istoriei, data de 9 mai a marcat evoluția României de trei ori, respectiv proclamarea independenței de stat a României la 9 mai 1877, Victoria Coaliției Națiunilor Unite în cel de-al Doilea Război Mondial la 9 mai 1945 și Ziua Europei.

Temelia statului român, puterea economică și cea militară au fost consolidate de unirea și reformele din vremea domniei lui Cuza-Vodă. Era încă un stat tânăr și supus sultanului. Deși tributul nu mai era așa de mare cum fusese altădată, plata lui ținea țara într-o situație umilitoare, împiedica dezvoltarea ei liberă după voința poporului. Firesc era ca poporul nostru să caute să îndepărteze definitiv dominația turcească și să trăiască liber.

În anul 1877 a început războiul între Rusia și Turcia. Armatele rusești au trecut prin România, la miazăzi de Dunăre. Țara noastră și-a declarat la 9 Mai 1877 independența, apoi și-a pregătit oștirea de război.

La Plevna, armata otomană a oprit înaintarea armatei ruse. Atunci, comandantul armatei ruse a cerut ajutorul armatei române. Trupele române, comandate de domnitorul Carol I, au trecut Dunărea și au intrat în luptă împotriva turcilor. Entuziasmul patrioților români a dovedit ardoarea cu care poporul român a luptat pentru cucerirea independenței. Au participat și mulți tineri voluntari din Transilvania, Basarabia și din Bucovina, dornici să lupte pentru independența și unirea tuturor românilor.

Pentru înfrângerea dușmanilor la Plevna, dorobanții, călărașii și artileriștii români au dus lupte grele.

Românii au fost cei care au remarcat primii că otomanii au părăsit reduta Grivița 2. După acest moment a urmat o avalanșă de evenimente, care au culminat cu capitularea necondiționată a lui Osman Pasa în fața colonelului Mihail Cerchez. Gruparea otomană care a capitulat în frunte cu Osman Pasa mai număra 10 generali, peste 130 de ofițeri superiori, 2.000 de ofițeri inferiori și aproximativ 40.000 de soldați. Au fost capturate peste 70 de tunuri și un mare număr de arme de infanterie.

La Plevna s-au jertfit, o dată cu mii de ostași, mulți ofițeri, ca maiorul George Șonțu și căpitanul Valter Mărăcineanu.

Oștirea română, aliată cu armata rusă, colaborând cu voluntarii bulgari, a mai dat bătăliile de la Rahova, Smârdan și Vidin, capturând toată armata otomană din această parte a frontului. Armata rusă a putut înainta până aproape de Constantinopol, silindu-l pe sultan să încheie pace.

La încheierea păcii, toate țările au recunoscut independența României, cucerită pe câmpul de luptă. Atunci a fost eliberată și Dobrogea, străvechi pământ românesc, răpit de turci la sfârșitul domniei lui Mircea cel Bătrân.

Independența a făcut ca puterea economică a României să sporească repede.

Domnitorul Carol I s-a dovedit un bun gospodar, îngrijindu-se de propășirea și liniștea țării. Cei mai cunoscuți oameni politici din această vreme au fost Mihail Kogălniceanu, I.C. Brătianu și Lascăr Catargiu.

În Sesiunea Extraordinară a Adunării Deputaților din 9 mai 1877, ministrul de Externe, Mihail Kogălniceanu, a declarat ruperea oricăror legături cu Poarta Otomană și a proclamat

independența de stat. A doua zi, 10 mai 1877, se organizează „solemnitatea “proclamării independenței, la care Principele Carol avea să declare: „Sărbătoarea națională de astăzi se celebrează de astă dată cu deosebire, ca fiind ziua proclamării independenței”.

În fiecare an, pe data de 9 mai se aniversează Ziua Europei. Pe lângă această semnificație, 9 mai marchează și Ziua Independenței României și a sfârșitului celui de-al doilea război mondial.

BIBLIOGRAFIE:

- Kellogg, Frederick - *Drumul României spre independență*, Institutul European, Iași, 2002
- Nichita Adăniloaie, *Data proclamării independenței naționale a României*, în Studii și articole de istorie, LXVI, București, 2001, Ed. Curtea Veche

ARTA ÎNVĂȚĂRII ÎN SECOLUL XXI

Prof. Ana Amalia DOBRE

Colegiul Tehnic Motru, jud. Gorj

“Arta este punerea în opera a adevărului “. Astfel, potrivit lui Martin Heidegger, arta exprimă adevărul în forma sa cea mai pură. Prin definiție convențională, noțiunea de artă reprezintă orice activitate care se bazează pe cunoștințe, exercițiu, percepție, imaginative și intuiție, mai ales cunoaștere și estetică. Învățarea este un proces de reinvenție, de reconstrucție și reintegrare a rețelelor cunoașterii, a gramaticii de determinare, condiționare și influențare între subiect și obiectul cunoașterii, cu dominația perspectivei observării și interpretării.

Educația în secolul XXI presupune integrarea în școlile normale a copiilor cu CES, astfel încât caracteristica sa de bază este școala incluzivă, școala de masă, care îmbină perfect educația modernă, cu tradițiile și inovațiile ce o fac mult mai eficientă. A realiza o educație de calitate presupune transmiterea unui volum important de cunoștințe elevilor, arta învățării acestor cunoștințe eficient, modul în care elevii pot aplica noțiunile însușite în cele mai diverse și inedite situații. Foarte interesantă devine pentru elevi, în acest context, învățarea din experiență sau învățarea prin acțiune.

Dintre metodele și tehnicile bazate pe experiență și utilizate frecvent putem aminti: metoda studiului de caz, jurnalul cu dubla intrare, tehnica scenariilor, incidental critic, simulările. Un exemplu foarte elocvent este dat de metoda “simulărilor” care plasează “persoanele care învață în situația de a trăi o experiență de învățare similară celei reale, fără ca prin aceasta să se producă și consecințe negative pe care experiența reală le poate avea “(Pânișoara, I.O., 2008). Etapele simulării sunt: determinarea obiectivelor de învățare; identificarea unor reguli de acțiune similar celor din situațiile reale; obținerea și organizarea resurselor și materialelor necesare simulării; dezvoltarea logicii simulării; programarea unei discuții sau a unei sesiuni în care vor fi redactate rapoarte de activitate, unde participanții își pot exprima experiența de simulare. Totuși, o astfel de metodă modernă de învățare are și limite precum consumul mare de timp, un efort de pregătire important din partea profesorului, refuzul multor elevi de a participa sau slaba implicare a elevilor. Principalele avantaje sunt: stimularea interesului elevilor, produce schimbări de atitudine și comportamente, permite contactul elevilor cu situații similare celor reale, dezvoltă gândirea critică, etc.

Există multe tipuri și forme de învățare. Astfel, după scopul generat urmărit, identificăm: învățarea informativă, formativă, mixtă, de menținere, de dezvoltare, etc.

În societatea actuală, în era globalizării rapide care nu este mereu favorabilă tuturor popoarelor distingem educație laică, educație laico-religioasă și educație preponderant religioasă. Răsfoind un manual de religie musulmană pentru învățământ primar, editat în Turcia, pentru micuții elevi musulmani din România, am sesizat sintetizarea, esențializarea esențializarea mesajelor de bază, grafică interesantă și cuprinsul eficient gândit chiar și pentru cultura generală a unui adult creștin. Acest mod de adresare direct, concis, fără a cataloga la nivel cognitiv elevii este foarte eficient. Nu contează dacă preda religia imanol, un profesor de religie sau un simplu membru al comunității musulmane, programa simplă și clară, abordarea mesajului direct ajută elevii musulmani sau curioșii creștini să înțeleagă singuri. Pe de altă parte, programa de religie ortodoxă din România nu prezintă mare interes pentru elevi, dacă profesorii de religie ortodoxă nu sunt cu adevărat excelenți dascăli. Comunicarea elev-profesor și metodele folosite de acesta asigură reușita sau eșecul orei de religie.

Astfel, pentru o imagine de ansamblu a programei și stilului didactic specific profesorului oriental prezint cuprinsul manualului musulman utilizat în România: “Să ne cunoaștem religia

“prezintă următoarele trei mari capitole: Credința, Cultul, Morala. “Capitolul intitulat “Credința” cuprinde două părți, Partea I. Preamăritul Creator și Stăpânul nostru Allah; Partea II: 1. Slujitorii spirituali sub porunca lui Allah: Îngerii; 2. Izvoarele învățaturii divine: Cărțile Sfinte; 3. Călăuzele alese trimise de către Allah: Profetii; 4. Dincolo de această lume: Viața de Apoi; 5. Măsura fără de greș a lui Allah: Soarta și Năpasta.

Capitolul “Cultul” cuprinde trei părți, adică Partea I “De cinci ori în fața Stăpânului nostru: Rugăciunea (Namaz); Partea II “Ceea ce ne învață să ne ferim de rele: Postul (Oruc)””; Partea III .1. Folosirea pentru Allah din cele date de El: Dania (Zekat); 2. Călătoria către sacru: Pelerinajul (Hac).

Capitolul “Morala” cuprinde la rândul său trei părți: Partea I .1.” Islamul înseamnă morala frumoasă “; 2. “Profetul nostru iubit izvor al moralei”. Partea II cuprinde “Îndatoririle noastre față de noi înșine și față de familia noastră “. Partea III “Îndatoririle noastre față de cei din jurul nostru și față de toți oamenii “. Manualul, editat în Turcia, cuprinde 55 de pagini cu o grafică minunată și o prefață în care se exprimă dragostea dascălilor și comunității musulmane pentru copii, Islam, educație și respectul față de valori. Un interesant exemplu este acest mesaj simplu: “Haram înseamnă interzis, adică ceea ce religia noastră (musulmană) a interzis în mod expres, ceea ce nu au voie Mukellef-ii să facă, iar nerespectarea acestei interdicții este considerate păcat. De exemplu: a minți, a bârfi, a fura, s.a.”

Adesea am întâlnit elevi care și-au exprimat entuziasmul față de o disciplină de studiu prin prisma dascălului, modul în care comunică acesta conținutul, metodele folosite adaptarea lecțiilor la particularitățile clasei făceau diferența între o lecție reușită și una banală. În societatea contemporană în care TSI și ADHD afectează tot mai mulți elevi rolul dascălului este foarte important în arta învățării eficiente. Realizând un studiu de caz pe un grup țintă de 30 de elevi cu vârsta de 15-16 ani privind eficiența și utilitatea unui manual românesc, indiferent de disciplina, am constatat că sunt esențiale trei aspecte: sintetizarea mesajului științific, simplificarea limbajului și grafica. D-ra Antonia L., eleva olimpică națională la două discipline vorbea despre faptul că un profesor poate schimba viața unui elev prin tehnica sa de predare, calitatea umană și atenția la particularitățile psihologice ale fiecărui elev. Astfel, spunea ea, profesorul poate deveni acel maestru, un mentor de care un copil/adolescent are nevoie sau poate îndepărta elevii de școală. De asemenea, atât ea cât și colegii, afirmau că în învățământul românesc bazat pe manuale opționale, eficiența este dată de calitatea, pregătirea tehnico-științifică a profesorului, de arta de a dăruia educație.

BIBLIOGRAFIE:

1. Potolea Dan, Neacșu Ioan, s.a.,” Pregătirea psihopedagogică”, Editura Polirom, Iași, 2008.
2. Dogaru Valentin, Drăghicescu Luminița (coord.), Educație și dezvoltare profesională, Editura Scrisul Românesc, București, 2011.
3. Dr. Menekse Omer (coord.), Să ne cunoaștem religia, Publicația Departamentului Pentru Servicii Confesionale, Ankara, 2008.

ASPECTE METODICE ALE PREDĂRII ISTORIEI ÎN CICLUL PRIMAR

Pro. înv. primar Steliana ENACHE

Școala Gimnazială Breznița-Motru, jud. Mehedinți

„Puneți copiii în fața monumentelor în care este încorporată istoria... și în felul acesta istoria poporului nostru nu va mai fi o materie de învățat pe de rost astăzi și de uitat mâine, ci un element de putere și de inițiativă în sufletul fiecăruia dintre noi” (N. Iorga)

Scopul studierii istoriei la clasa a IV-a este familiarizarea cu domeniul istoriei prin mijloace adecvate vârstei elevilor. Față de lecturile pe teme istorice pe care elevii le-au studiat în anii anteriori, orele de istorie oferă ocazia cunoașterii trecutului și a instrumentelor prin intermediul cărora se poate reconstitui imaginea acestuia.

Clasa a IV-a reprezintă prima etapă a antrenamentului pentru formarea unor capacități și atitudini legate de domeniul umanist, în general, și istoric, în special, exprimate prin obiectivele cadru ale disciplinei.

Obiectivele cadru au în vedere capacitățile la care elevul ar trebui să ajungă prin studierea istoriei în gimnaziu. Obiectivele de referință descriu rezultatele studierii istoriei la sfârșitul fiecărei clase. Ele au în vedere două categorii de aspecte: capacități/cunoștințe și atitudini.

Rolul elevului în procesul didactic e întărit prin activitățile de învățare care oferă posibile răspunsuri la întrebarea “cum se învață”.

Conținutul curriculum-ului de istorie prezintă opțiuni privind fapte și procese istorice relevante pentru temele propuse.

În predarea istoriei la clasa a IV-a trebuie să urmărim ca din volumul informațiilor oferite de știință să selectăm numai cunoștințele fundamentale, numai pe cele prevăzute de programă, conforme cu obiectivele urmărite, particularitățile de vârstă și timpul acordat pentru studiu.

Obiectivele urmărite prin studiul istoriei sunt:

- cunoașterea de către elevi a principalelor date, fapte și evenimente importante ale istoriei românilor;
- dezvoltarea gândirii elevilor, a capacităților de analiză și de comparare a evenimentelor istorice;
- înțelegerea de către elevi a unor idei de bază ale istoriei, ca de exemplu unitatea și continuitatea sau cauzalitatea evenimentelor în istorie.

Realizarea obiectivelor predării-învățării istoriei presupune, pe lângă selecționarea unui conținut corespunzător, și alegerea unor metode și procedee didactice adecvate, care să ducă la accentuarea caracterului activ și conștient al dobândirii cunoștințelor.

Metodele cele mai utilizate sunt: metoda conversației, munca cu manualul, metoda demonstrației, jocul didactic, expunerea sistematică, care în predarea istoriei se folosește în cele două variante: povestirea și explicația, împreună cu alte metode și procedee menite să mărească valoarea formativă. Aplicarea oricărei metode sau procedee didactic trebuie să asigure o îmbinare judicioasă a muncii independente a elevilor cu activitatea colectivă. Eficiența lor depinde de respectarea adevărului istoric, de durată, de exprimarea adecvată și accentuarea elementelor emoționale.

Obiecte și urme istorice, arheologice, etnografice, numismatice, tablourile istorice, machetele, hărțile istorice-tematice, mijloacele audio-vizuale. (diapozitive, diafilme, înregistrări pe casete și

C.D.-uri, filmele didactice) sunt mijloace de învățământ absolut necesare și obligatoriu de utilizat în predarea istoriei.

Vizita și excursia reprezintă forme auxiliare de organizare a procesului de predare-învățare a istoriei a căror eficiență depinde de planificarea lor în raport cu conținutul programei școlare și de corecta organizare a lor.

Studierea istoriei la ciclul primar urmărește familiarizarea elevilor cu unele dintre cele mai importante reprezentări și noțiuni istorice cu privire la cronologie (eră, epocă, deceniu, secol, mileniu, perioadă istorică), activitatea militară (arme de apărare, războaie, arme de atac), organizare socială și viață politică (clase sociale, forme de stat), viață economică (muncă, unelte de muncă).

Aceste reprezentări și noțiuni îi vor conduce pe elevi la înțelegerea fenomenelor ce au loc în societate și a legăturilor dintre ele, a faptului că diferite fenomene sunt determinate de cauze ce pot fi cunoscute.

Istoria pe care o studiază elevii în școală are caracteristici care o diferențiază de alte "istorii", în mod deosebit de cea academică: are scop civic, vârsta elevilor afectează selecția conținuturilor și a modalităților de predare, este influențată de "așteptările" societății și de domeniul politic. Școala nu este singura care oferă surse de cunoaștere în domeniul istoriei. Există surse influente care oferă informația: familia, grupul din care face parte la un moment dat copilul, comunitatea, mijloacele tehnologice de comunicare, mass-media. Uneori aceste informații sunt percepute eronat, iar dascălul are menirea să le clarifice, aducându-le la nivelul de înțelegere al elevului.

Componentele definerii ale Noului Curriculum Național, programele școlare, au cunoscut în ultimii ani un permanent proces de restructurare și redefinire. Orientarea demersului didactic asupra elevului este susținută de mai multe elemente prezentate aici.

Obiectivele și activitățile de învățare transformă elevul din obiect al demersului didactic în actor principal al acestuia. Activitățile de învățare se asociază obiectivelor în ideea de învățare activă, de deplasare a demersului didactic de la expozitiv la acțional.

Conținuturile programelor reprezintă suportul informațional dominant prin care pot fi realizate obiectivele. Prin modul de organizare, acestea se detașează de o abordare de tip enciclopedic în favoarea unei oferte diverse, organizate tematic în cadrul unităților de învățare.

Rolul învățătorului în predarea istoriei la ciclul primar este determinant pentru organizarea activității elevilor astfel încât aceștia să dobândească nu numai niște cunoștințe de moment, dar și deprinderi de muncă, de investigare, de studiu folositoare pentru tot restul vieții.

Istoria națională este un nesecat izvor de învățătură și înțelepciune. Trecutul mărturisește celor de azi, care duc mai departe, către cei de mâine, dragostea de neam și țară, pentru apărarea ființei naționale, a independenței și integrități.

Dacă trecutul a fost demn și plin de sacrificii, noi, dascălii, avem datoria să deschidem porțile sufletelor celor mici, care ne-au fost dați în grijă pentru a-i adăpa și pe ei din această "fântână nesecată a gloriei poporului român".

BIBLIOGRAFIE:

Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de istorie clasele a IV-a – a VIII-a, Ed. Aramis Print SRL, București, 2001.

Banu, M. – *Unele aspecte ale conținutului programei de Istorie a Românilor*, în revista *Învățământul Primar* 1/2002.

Voicu, R. – *Căi și mijloace de predare a istoriei și de înțelegere a noțiunilor specifice*, în *Învățământul Primar* 4/1997.

Predarea istoriei secolului 20, Tipogrup Press Buzău, 2001.

VALORI EUROPENE DE-A LUNGUL ISTORIEI

Prof. Diana-Maria FOTA

Colegiul Național "Traian",

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Europa a jucat întotdeauna un rol important în economia, politica și istoria globală. Astăzi Europa nu este numai un termen geografic sau politic, este de asemenea, o serie de concepte ale diferitelor instituții europene, ale fiecărei persoane care locuiește în Europa și ale restului lumii. Aceste concepte au numeroase și varii interpretări, dar întotdeauna cu aceeași esență - Europa este casa noastră comună. De fapt, Europa a fost întotdeauna un motor pentru evoluția civilizației, dar și pentru revoluții și, din păcate, pentru războaie mondiale.

Astăzi, așa-numitul „continent vechi” are o înfățișare foarte nouă. Această înfățișare este datorată diversității, dezvoltării și schimbării. O diversitate ce își are rădăcinile în istorie. Colonialismul este o parte a acesteia. Din Evul Mediu și până de curând multe țări europene (Marea Britanie, Portugalia, Spania, Franța, etc.) au avut colonii pe diferite continente. La sfârșitul anilor 1950 și în anii 1960 muncitori imigranți (muncitori care lucrează în străinătate) au fost chemați în țările europene. În zilele noastre mulți oameni se mișcă/călătoresc între continente, parțial ca turiști, dar majoritatea involuntar, ca migranți forțați de circumstanțele insuportabile din propriile țări. Astăzi este foarte normal pentru nord africani să locuiască alături de francezi, indieni, sau englezi etc. Când alăturăm un imigrant chinez, italian sau negru ori un refugiat din Balcani peisajul este aproape complet. Această diversitate de-a lungul secolelor a făcut ca Europa să interrelaționeze îndeaproape cu alte continente. Europa n-ar fi așa cum este astăzi fără bogăția adusă de varietatea oamenilor și culturilor ce conviețuiesc aici. De peste un deceniu nu mai este Războiul Rece și cortina de fier nu mai există în forma sa veche între Europa de Est și cea de Vest. Dar și așa, oamenii nu știu prea multe despre ei, despre vecinul din casa sau apartamentul alăturat, despre colegul de servici sau despre persoana de la masa alăturată din cafenea. Avem nevoie și trebuie să învățăm multe despre fiecare și să ne străduim ca prejudecățile și iluziile noastre să aibă un viitor comun.

Este o reacție normală ca fiecare persoană să-și apere propria cultură și valorile grupului. De aceea este ușor să pui etichete restului lumii. Dar realitatea din prezent ne spune clar să nu contează dacă acceptăm sau nu diferențele/diferitele culturi dintre oamenii din jurul nostru, ar trebui să găsim o modalitate de a trăi împreună într-o singură societate. Altfel dilema este: a fi sau a nu fi. Uităndu-ne înapoi, de-a lungul istoriei Europei, este clar că nu a fost niciodată ușor, și încă nu este ușor să găsești modalități de a accepta acele diferențe și de a trăi cu ele în pace. Interesele și politica divid oamenii conform cu etnia, religia lor sau cu alte elemente fundamentale, pentru a provoca conflicte și a redistribui puterea politică/socială sau teritoriile geografice. Astfel a fost cazul Primului și celui de Al Doilea Război Mondial, așa-numitului Război Rece, conflictele permanente din Europa (spre exemplu Irlanda, Spania, Cipru,...) și al recentelor conflicte din Balcani și din Caucaz. În 1947, în cadrul unei adunări politice, liderul britanic pe timp de război Winston Churchill a pus întrebarea: „Ce este Europa acum?” El a răspuns: „Un morman de moloz, un mormânt, un pământ roditor pentru molimă și dușmănie”. Viziunea sa incomodă nu era exagerată. Europa era scrum după Al Doilea Război Mondial, dar noi am învățat ceva din lecția istoriei? De ce este viziunea lui Churchill relevantă și astăzi în unele părți ale Europei? Milioane de oameni au murit în acele războaie. Mulți mai suferă sau trăiesc în condiții nu diferite de cele de după Al Doilea Război Mondial. Unora le este frică să se întoarcă la casele lor, pentru că pot fi omorâți acolo. Este o problemă globală atunci când

oamenii nu învață din propriile lor experiențe tragice, atunci când folosesc aceleași metode din pricina cărora ei au suferit – adesea persoane care nici măcar nu au luat parte la conflict. În asemenea situații, cetățenii europeni cred și speră că instituțiile internaționale pot reacționa prompt și pot găsi soluții pentru toate problemele. Dar, majoritatea cetățenilor europeni nu pot face nici o distincție între Consiliul Europei și Uniunea Europeană și dintre cei care fac, foarte puțini știu despre istoria, politica și valorile acestor instituții.

Străduindu-se să construiască o Europă pașnică, distingem Consiliul Europei, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa și Uniunea Europeană. Este important să aruncăm o privire asupra istoriei și valorilor acestor instituții și de asemenea, să fim conștienți de oportunitățile și limitele lor. Aceasta ajută la alegerea modalității de a folosi și transfera experiența și uneltele pe care aceste instituții le-au dezvoltat pentru a sprijini diferite organizații și instituții la nivel național și local. De multe ori, oamenii nu-și dau seama că au ei înșiși mai multă putere să-și rezolve propriile lor probleme. Și foarte adesea, ei își pot ajuta mult mai bine propria societate prin acțiunile lor concrete.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Istoria construcției europene*, 2006 Cornelia Neagu.
2. *Aderarea României la Uniunea Europeană*, 2007, Mihai Berindei, Adriana Giurgiu.
3. *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până astăzi*, 1975, Constantin C. Giurescu & Dinu C. Giurescu.

ISTORII REGĂSITE – ORIGINEA ȘI ÎNCEPUTURILE SPORTULUI

Prof. Anda Ramona FRIMU

Școala Gimnazială Nr.3,

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Apariția sporturilor a fost posibilă abia după ce asigurarea supraviețuirii nu a mai constituit o preocupare permanentă pentru omul primitiv. Survenit la ceva timp după întemeierea primelor gospodării și domesticirea animalelor, acest fenomen avea să fie observat pentru prima dată în leagănele civilizației din Egipt, de-a lungul fluviului Nil și în Mesopotamia, actualmente o regiune din Irak.

Printre **primele activități sportive** practicate de populația Egiptului antic se numărau un joc de bowling asemănător cu versiunea modernă, un joc numit „aruncarea bețelor”, care s-ar putea să fi fost similar jocului modern de domino, și primul sport ce presupunea folosirea unei mingi. În mod ciudat, acest ultim joc era practicat doar de fete.

Cea mai importantă descoperire din istoria sporturilor a fost în mod cert **mingea**. Se știe că maimuțele aruncă cu pietre și fructe rotunde, astfel că probabil nu a existat vreun moment în evoluția omului în care o formă sau alta de minge să nu fi fost urmărită, lovită sau aruncată. Primele civilizații apărute, cea egipteană și cea sumeriană, erau familiarizate cu mingea, care era fie o bucată sculptată de lemn ușor, fie fâșii de piele cusute și umplute cu păr, pene sau țesături. Ulterior s-au folosit vezici de animale umflate și acoperite cu piele pentru a reduce riscul înțepării.

Cele mai vechi referiri la mingi de cauciuc provin de la indienii azteci, așa cum reiese din relatările făcute de exploratorii Lumii Noi de la sfârșitul secolului al XV-lea care observaseră indienii „ce băteau mingi”.

Din aceste forme primitive de distracție a apărut o gamă largă de sporturi și jocuri moderne având ca obiectiv urmărirea și prinderea unei mingi.

Înțelesul termenului *sport* este unul din cele mai controversate în literatura de specialitate a domeniului, atât prin prisma conținutului cât și a originii. Acesta a apărut în contextul educației fizice promovate în școlile engleze, la sfârșitul secolului al XIX-lea, a constituit punctul forte al teoriei lui Thomas Arnold, și desemna educația realizată prin intermediul întrecerii și competiției. Sportul era considerat a fi mijlocul ideal de formare a corpului și caracterului. Apariția lui a marcat trecerea de la obiectivele de ordin igienic, pe care le urmărea educația fizică, la cele privind valorile educative ale întrecerii.

Noțiunea *sport* este disputată atât de către lingviștii din țările latine, care susțin că sursa primară a acestui cuvânt se găsește în limba latină *deporto* (poarta, a transporta) derivând din vechiul vocabular francez (secolul al XIII-lea) *desport* care desemnează ansamblul mijloacelor grație cărora timpul se petrece în mod agreabil: conversație, distracție, glume etc. și lingviștii englezi în opinia cărora, în Anglia secolului al XIV-lea cuvântul *sport* naște o terminologie apropiată de cea britanică: *to sport*, *disporter*, *disporteress*. Primii sportivi au fost nobilii care se dedicau activităților de divertisment, condiții în care sportul desemna o manieră privilegiată de viață; mai târziu, transformările din cadrul societății din evul mediu au antrenat integrarea jocurilor de către popor.

Thomas Arnold, în secolul al XIX-lea conferă termenului sport o fizionomie proprie, aceea a unei competiții ludice, ce determină cu certitudine plăcere, dar, mai presus de toate, formare

morală prin formare corporală, contribuind la modelarea stilului de viață în Anglia, la sfârșitul secolului.

Ținând cont de momentul apariției termenului sport și de semnificația acestuia, considerăm că toate referirile anterioare acestei date, care ar putea include termenul *sport*, nu pot fi admise decât cu anumite rețineri.

Este adevărat că în Grecia Antică se practicau anumite exerciții fizice sub formă de întrecere, dar nu era sport, cuvânt necunoscut pe vremea aceea.

Jocurile Olimpice reprezentau competiția majoră a grecilor și ofereau prilejul demonstrării calităților celor mai buni atleți pregătiți în *gimnazii* și *palestre*, prin **intermediul** exercițiilor fizice, și nu prin intermediul unei anume forme de organizare a practicării lor.

Reflecțiile teoretice asupra practicării exercițiilor fizice, sub forma sportului, vor cunoaște o dezvoltare deosebită. Cea mai cunoscută sinteză a acestor idei este cea realizată la începutul secolului XX, de către pedagogul Pierre de Coubertin, renovatorul Jocurilor Olimpice Moderne. Om de o vastă cultură, Coubertin preia și dezvoltă ideile formulate de Arnold: 'pedagogia sportivă, așa cum a înțeles-o Thomas Arnold, este pârghia cea mai bună și cea mai activă pe care o pot utiliza educatorii din orice țară pentru a forma adolescenți cu un moral pe măsura fizicului. [N]imic nu e nici solid, nici durabil în educație fizică, dacă nu se realizează în colaborare cu sportul.' Subliniind principalele caracteristici ale sportului: efortul, intensitatea și dorința de perfecționare, Coubertin atrage însă atenția și asupra posibilităților 'de risc și de exces'. Și aceasta datorită faptului că el considera sportul un domeniu de manifestare a excelenței umane. În plus, milita pentru transferarea valorilor umane rezultate ca urmare a practicării sportului, în viața cotidiană în concepția sa 'educația fizică trebuie să incite elevii să fie sportivi, dincolo chiar de școlaritate.'

Sportul s-a răspândit cu rapiditate în întreaga lume. Încă din 1936, A.B.Stiven (citată de K.H.Bette și A.Rutten, 1995), constată că termenii tehnici legați de domeniul sportului au devenit zestre comună a tuturor națiunilor, asemănător termenilor tehnici italieni în domeniul muzicii: „E puțin probabil ca o piesă a culturii să migreze, cu atât de puține modificări, de la o țară la alta.”

Reținem din afirmația de mai sus includerea sportului în cadrul culturii și, în același timp, remarcăm faptul că, deși inițial se poate vorbi despre o formă de educație fizică prin intermediul întrecerii, **treptat**, sportul s-a delimitat ca o formă de activitate motrică aparte.

Sportul este definit ca „joc organizat, acompaniat de efort fizic, **realizat printr-o** structură formală, organizat într-un context de reguli formale și explicite de comportament și proceduri, și observat de spectatori.

Pentru G. Protcau, sportul este „un joc, care **constrânge** individul la o triplă luptă: contra lui însuși, împotriva altor indivizi și lupta contra naturii, în cadrul unor reguli precise și obligații convenționale”.

Structura socială a sportului este evidențiată și de Magnane, în viziunea căruia acesta reprezintă „o activitate de loisir a cărei dominantă este efortul fizic, practicat în maniera competițională comportând reguli și instituții specifice și susceptibilă în a se transforma în activitate profesională”.

Desigur, unul dintre factorii care au contribuit la dezvoltarea sportului, la diversificarea și răspândirea lui, a fost adresabilitatea, în sensul ca viza practicarea exercițiilor fizice nu doar de către elevi, ci și de către oameni de diferite vârste; angrena în emoția întrecerii nu doar practicantii, ci și spectatorii; urmarea nu doar performanță sportivă, ci și obținerea echilibrului psiho-fizic al oricărui participant.

Deși susținută de la începutul secolului, ideea că sportul trebuie să fie accesibil tuturor, dincolo de interesele de ordin politic sau economic, își găsește apărători fervenți abia în anii '90. Documentele internaționale susțin faptul că sportul a fost și rămâne o formă de educație, prin întrecere, prin mișcare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Horia Dumitru Oprea „Originile sportului”, octombrie 2010.
2. Pedagogia sportului, autor: profesor Anton Muraru, Antrenor Emerit, 2005.

INDEPENDENȚA ROMÂNIEI: 9 SAU 10 MAI 1877?

Ana-Maria GAVRIL

Grădinița cu Program Prelungit Nr 1,

Orșova, jud. Mehedinți

Polemica dintre susținătorii zilei de 9 mai și cei ai zilei de 10 mai nu ar fi o dispută istorică, ci una politică. Începând cu anul 1948, regimul comunist a insistat voit pe declarația lui Kogălniceanu din 9 mai, tocmai pentru a-l scoate din istorie pe Regele Carol I și pentru a trece sub tăcere ziua de 10 mai, care era ziua României regale. La drept vorbind, Kogălniceanu însuși ar fi fost supărat de maniera ostentativ-politică în care a fost folosită declarația lui – cu atât mai mult cu cât Kogălniceanu n-a fost niciodată republican!

10 mai este Ziua Regalității în România.

La această dată, în 1866, Principele Carol I era proclamat „domnitor al tuturor românilor”. 15 ani mai târziu, în 1881, devenea rege, iar România monarhie. Adus din Germania cu scopul de a consolida unirea Moldovei cu Țara Românească, Carol I de Hohenzollern-Sigmaringen și-a îndeplinit misiunea, spun istoricii, iar după războiul din 1877-1878 România obținea independența.

Ziua de 10 mai a fost sărbătoare națională până în 1947, când a fost înlăturată monarhia, iar regimul comunist a venit la putere.

Independența de Stat a României a fost proclamată de Parlamentul țării, și nu de domnitorul Carol I, iar data exactă este 9 mai.

Evenimentele s-au desfășurat astfel: în acea zi, din însărcinarea grupării liberal radicale și cu asentimentul miniștrilor, deputatul Nicolae Fleva a adresat o interpelare, solicitând guvernului să răspundă dacă a adus la cunoștința Puterilor Garante ruperea relațiilor de dependență față de Poartă și, prin urmare, „independența absolută a României”.

Răspunzând, ministrul Afacerilor Străine, Mihail Kogălniceanu, a declarat: „În starea de răzbel, cu legăturile rupte ce suntem? Suntem independenți; suntem o națiune de sine stătătoare [...] Așadar, domnilor deputați, nu am cea mai mică îndoială și frică de a declara în fața Reprezentanței Naționale că noi suntem o națiune liberă și independentă”.

După dezbateri, Adunarea Deputaților a votat următoarea moțiune: „Camera, mulțumită de explicările guvernului asupra urmărilor ce a dat votul ei din 29 aprilie curent, ia act că răzbelul între România și Turcia, că ruperea legăturilor noastre cu Poarta și independența absolută a României au primit consacarea lor oficială”.

O moțiune cu un conținut identic a fost adoptată, în aceeași zi, și de Senat, în urma interpelării lui Al. Orăscu și a răspunsului ministrului Afacerilor Străine, Mihail Kogălniceanu. Astfel, 9 mai a devenit ziua Independenței de Stat a României.

Moțiunile adoptate nu aveau caracterul unor legi, care – pentru a intra în vigoare – trebuiau semnate și deci promulgate de domnitor. Ele exprimau voința Reprezentanței Naționale, adică a poporului român.

Legea pentru proclamarea Regatului datează din 13/25 martie 1881, și nu din 10 mai.

Ea a fost adoptată într-un context intern tensionat. La 13/25 martie în Adunarea Deputaților au avut loc dezbateri furtunoase, în timpul cărora Titu Maiorescu a acuzat guvernul liberal și pe partizanii săi că „nutresc în fundul inimii idealuri republicane și că niciodată nu vor putea fi un partid de ordine și de sprijin al dinastiei”. Pentru a dovedi netemeinicia acuzației, liberalii au propus proclamarea imediată a Regatului. Aflând de această inițiativă, Carol a acceptat, deși –

după opinia sa – trebuia să se aștepte până după înmormântarea lui Aleksandru al II-lea, ucis în urma unui atentat la 1/13 martie 1881.

Din cuvântul generalului **D. Lecca** se observă limpede mobilul politic imediat al acestei hotărâri: „**Reprezentanța poporului trebuie să ia inițiativă pentru proclamarea Regatului spre a nimici astfel insinuările de ieri ale opoziției, cum că dinastia e încă în România o plantă fragedă. Acesta nu e adevărat**”. În consecință, el a depus proiectul de lege prin care Parlamentul, în puterea dreptului de suveranitate a națiunii, „**Proclamă de rege al României pe Alțeta Sa Regală prințul Carol I**”. Propunerea fiind primită în unanimitate, s-a depus proiectul de lege care prevedea: „**Articolul I. România ia titlul de Regat. Domnitorul ei, Carol I, ia pentru sine și moștenitorii săi titlul de Rege al României.**

Articolul II. Moștenitorul tronului va purta titlul de principe regal”.

Proiectul a fost adoptat în unanimitate de ambele **Corpuri legiuitoare**. Apoi, parlamentarii, având în frunte pe principele **Dimitrie Ghica** (președintele Senatului) și **C.A. Rosetti** (președintele Adunării Deputaților) au prezentat legea lui Carol I. În ziua de 14/26 martie 1881 a avut loc ceremonia la Palat, în cadrul căreia a fost promulgată legea privind proclamarea Regatului.

Datorită funeraliilor pentru țarul **Alexandru al II-lea** (desfășurate la 15/27 martie 1881), festivitățile consacrate proclamării regatului au fost amânate pentru 10/22 mai, când se împlineau 15 ani de la urcarea lui Carol pe tron.

În timp, cele trei momente istorice diferite – 10 mai, 9 mai, 15 martie – au fost contopite în unul singur pentru omagierea dinastiei.

Unui act real (începutul domniei lui Carol I) i s-au adăugat două **licențe istorice**: proclamarea Independenței (votată la 9 mai 1877) și a Regatului (legea fiind promulgată, deci aflată în vigoare de la 15 martie 1881). Ele erau determinate de necesitatea politică de a-l omagia pe **Carol I**, devenit **primul rege al României moderne**.

1877 – Sesiunea extraordinară a Adunării Deputaților a proclamat **independența de stat a României**.

1945 – La cartierul general sovietic din Berlin se semnează actul de capitulare necondiționată a Germaniei – **sfârșitul celui de-al doilea război mondial**.

1985 – Consiliul European a ales 9 mai ca **Ziua Europei**, apreciindu-se că punctul de pornire al construcției Europei unite a fost declarația prin care, la 9 mai 1950, Robert Schuman, ministrul de externe al Franței, a propus Germaniei, dar și altor state europene, să pună „bazele concrete ale unei federații europene indispensabile pentru menținerea păcii”.

În concluzie, proclamarea independenței naționale a României a avut loc la **9 mai 1877**, dar de atunci – fără a se ignora adevărul istoric – s-a considerat necesar ca ea să fie celebrată la **10 mai**, odată cu aniversarea înscăunării domnitorului Carol I și cu festivitățile închinare proclamării regatului (1881), spre a fi o singură sărbătoare cu întreită semnificație și care, din 1897, a fost decretată și ca zi de sărbătoare de toate școlile din țară.

BIBLIOGRAFIE:

Adrian Cioroianu, *Cea mai frumoasă poveste. Câteva adevăruri simple despre istoria românilor*, București, Editura Curtea Veche Publishing, 2013

Nichita Adăniloiaie, *Data proclamării independenței naționale a României*, în *Studii și articole de istorie*, LXVI, București, 2001, Ed. Curtea Veche

CASTELUL PELEȘ - ELEGANT ȘI MISTERIOS

Prof. Iuliana GIMOIU

Colegiul Național "Traian",

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Istoria Castelului Peleş începe în vara anului 1866, când nou-venitul domnitor Carol I vizitează pentru prima dată micul sat de munte care avea să devină orașul Sinaia. Încântat de frumusețea zonei, el a decis să ridice în aceste locuri o reședință de vară pentru familia sa. În acest scop, a vândut o moșie din Germania și, din banii proprii, a cumpărat la Sinaia, în anul 1872, o suprafață mlăștinoasă de teren de 1000 de pogoane. În anul următor, 1873, au început lucrările de asanare și de stabilizare a terenului.

Construcția Castelului Peleş a durat 10 ani, din 1873 și până în 1883. De fapt, Peleşul avea să devină un întreg complex, ce urma să cuprindă în final mai multe clădiri – precum castelele Pelișor și Foișor, Corpul de gardă, Uzina electrică, Economatul sau Grajdurile regale. Planurile inițiale au fost schițate de arhitecții Schultz, Benesch și Liman – dar, în cursul anilor, câteva zeci de ingineri, arhitecți și artiști, români sau străini, au lucrat pentru lărgirea complexului. De reținut că în anul inaugurării sale, în 1883, Castelul Peleş era foarte aproape de granița cu Austro-Ungaria, care începea dincolo de Predeal. Dar, după unirea Transilvaniei din 1918, Castelul regal de la Peleş a devenit a doua capitală a țării, aflată chiar în mijlocul României Mari.

Elegant și cochet, complexul din jurul Castelului Peleş a fost decorul unor episoade importante din istoria țării. Aici, la Peleş, au avut loc mai multe consilii de coroană, care au luat decizii capitale pentru politica externă a țării. La Peleş a încetat din viață, în toamna lui 1914, Regele Carol I, iar în apropiere, la Pelișor, Regina Maria și-a trăit ultimele zile, în vara lui 1938. Și tot aici, în aceste clădiri, s-a născut în 1893 Regele Carol al II-lea, iar mai apoi, în 1921, Regele Mihai.

Chiar dacă nu fusese niciodată domeniu al statului, Castelul Peleş a fost naționalizat în 1948, după abdicarea forțată a Regelui Mihai și după transformarea României în republică. Începând din anul 1953, Peleşul a devenit muzeu – și la fel este și astăzi. În anul 2006, acest castel a fost retrocedat proprietarului său de drept, Regele Mihai, care l-a primit moștenire de la Regele Ferdinand. În prezent, statul român gestionează exploatarea turistică a muzeului și plătește familiei regale, drept chirie, o sumă lunară de circa 11 000 de euro.

După Palatul Parlamentului din București și după Castelul Bran, Castelul Peleş este cea de-a treia atracție turistică a României – spre care vin anual câteva sute de mii de vizitatori.

BIBLIOGRAFIE:

Adrian Cioroianu, *Cea mai frumoasă poveste. Câteva adevăruri simple despre istoria românilor*, București, Editura Curtea Veche Publishing, 2013.

PRIMUL STAT AROMÂN ÎN BALCANI (PRINCIPATUL PINDULUI)

Nicolae-Cristian ISOP
Școala Gimnazială "Pamfil Șeicaru",
Orșova, jud. Mehedinți

Situați la granița mai multor state aromânii au visat întotdeauna la un stat propriu, cu legi proprii, cu limbă și recunoaștere internațională. Astfel, în octombrie 1940, Italia fascistă invadează Grecia, dar trupele elene resping în Albania forțele italiene slab dotate. Nemții care pregăteau invazia în Rusia intervin în aprilie și mai 1941 și ocupă rapid nordul Greciei. Italienii preiau controlul Chamariei, care o dau cadou Albaniei și a unor zone din Epir, Macedonia de Vest și nordul Tesaliei.

Aici, în aceste teritorii, trăia o minoritate aromânească masivă de câteva sute de mii de membrii, numiți „țânțari” sau „cuțo-valahi” (vlahi șchiopi, termenul fiind preluat de turci de la greci, iar aceștia de la populațiile germanice care îi denumeau walh). Această populație a sprijinit moral și militar invazia italiană considerându-se de origine latină, deci de același neam cu invadatorii de la Roma. Surpriză, Mussolini înființează în acest teritoriu controlat de minoritatea aromână un stat autonom: Principatul Pindului, condus de președintele Alchiviad Diamandi, mai târziu regent.

Parlamentul și capitala primului stat aromân din epoca modernă se proclamă în satul Metsovo (Aminciu în limba aromână). La început i-a ființă Parlamentul Vlahilor în orașul Trikala (50.000 locuitori), care legiferează măsuri împotriva limbii grecești și pentru folosirea noii limbi de stat: Aromâna. Diamandi își dă seama că Principatul Pindului și Voievodatul Macedoniei, fiind recunoscut numai de Italia, trebuie să-și întărească statul internațional, prin recunoașterea de către România.

Diamandi, cu sprijinul prof. George Murnu, se întâlnește la Sinaia cu mareșalul Ion Antonescu și premierul Mihai Antonescu, pentru a le propune ca noul principat să intre sub autoritatea Coroanei Române, cu un principe numit de către România și sub suveranitatea statului român văzut ca un stat frate mai mare. Antonescu refuză propunerea, poate de teama unor complicații internaționale cu Ungaria, Bulgaria și guvernul Greciei ocupate, năruind speranțele aromânilor de a avea un stat al lor.

Ceea ce miră este faptul că s-a trecut sub tăcere în România istoria acestui zburciat stat frate, prin origini, cu România. Ar fi interesant să se cerceteze exhaustiv trecutul Principatului Pindului și ca un reper statal simbolic al supraviețuirii unei etnii aromâne milenare.

Principatul Pindului, în scurta sa istorie, a rămas un simbol pentru aromânii trăitori în peninsula balcanică, o speranță că, odată, vor avea, din nou, o țară proprie, cu legi și limbă proprii, că un nou Alexandru îi va chema la luptă pentru ridicarea neamului aromânesc, neam descendent din traco-ilirii ce stăpâneau cândva acele zone.

BIBLIOGRAFIE:

1. Petcu, Adrian Nicolae, *Viata religioasa a romanilor din Balcani*.
2. Papanace, Constantin, *Originea si constiina nationala a aromanilor*.

COMUNITATEA EUROPEANĂ A CELOR ȘASE (1957-1972)

Alexandru ISTODOR

Casa Corpului Didactic Mehedinți

Pentru aproximativ 15 ani, Comunitatea Europeană a funcționat în cele șase țări semnatare ale Tratatului de la Roma. Prioritatea acestei perioade a fost realizarea **uniunii vamale**, conform următoarelor etape:

Etapa I (1958-1961)

- reducerea taxelor vamale interioare cu cel puțin 25%;
- creșterea contingențelor globale de import cu cel puțin 60%;
- adaptarea legislației vamale;

Etapa a II-a (1962-1966)

- reducerea cu încă 25% a taxelor vamale interioare;
- creșterea cu 80% a contingențelor de import;
- reducerea cu 30% a diferenței existente între tarifele vamale naționale și tariful vamal exterior comun (TVC);

Etapa a III-a (1967-1969)

- eliminarea taxelor vamale interioare, a contingențelor și a tuturor obstacolelor din calea libertății comerciale în interiorul Comunității;
- aplicarea generalizată a TVC;
- libera circulație a persoanelor și bunurilor.

Efectele acestor măsuri sunt spectaculoase: se realizează o importantă creștere economică (PIB crește cu 70%), ponderea comerțului intracomunitar ajunge la 52% iar schimburile comerciale între țările comunitare crește de șase ori (perioada 1958-1972).

Celelalte obiective ale Tratatului de la Roma (îndeosebi politica agricolă și zona liberului schimb) au rezultate mai modeste. Se lansează în paralel și alte domenii de integrare, cum ar fi politica socială (Fondul Social European, 1960) și politica regională (Fondul European de Dezvoltare Regională, 1973).

În **plan politic**, Europa cunoaște o criză majoră între 1963 și 1967 când Franța lui De Gaulle se opune candidaturii Marii Britanii. După ce Franța refuzase să aplice clauzele Tratatului CEE (Tratatul de la Roma) în ce privește votul majorității calificate, s-a ajuns la “Compromisul de la Luxemburg” (1966) care admite că, în anumite cazuri de interes național major, un stat membru poate refuza să se supună votului majoritar.

Etapa extinderii (1972-1995)

A) Extinderea spre nord

După criza provocată de schisma gaullistă, perspectivele extinderii CEE se relansează odată cu alegerea unui nou președinte francez (Pompidou, 1969). Spre deosebire de omologii lor creștin-democrați, liberali sau social-democrați, deputații gaulliști în Parlamentul European și reprezentantul Franței în Consiliul Miniștrilor exercitaseră dreptul de veto asupra celor două principii politice ale integrării europene, respectiv:

- superioritatea construcțiilor supranaționale față de cooperarea interstatală și abordarea interguvernamentală;
- politica euro-atlantică comună, având SUA ca pilier principal.

Acest veto se exprimase îndeosebi în două rânduri, când Marea Britanie solicitase aderarea la CEE. Echipa Pompidou reia această temă, dar în contextul mai larg al extinderii. În locul opoziției sistematice față de un posibil competitor, Franța propune acum o politică a extinderii.

Summit-ul de la Haga (1969) adoptă astfel principiile extinderii, într-o perspectivă globală bazată pe trei orientări:

- Definirea unor clauze financiare pentru politica agricolă comună;
- Realizarea unor tratate individuale de aderare cu țările candidate;
- Implicarea mai profundă a CEE în realizarea uniunii politice și monetare.

În 1972 se perfectează Tratatul de aderare a Marii Britanii, Irlandei, Danemarcei și Norvegiei (ultimul fiind respins de populație, prin referendum).

B) Extinderea spre sud și centru

După abolirea regimurilor dictatoriale din țările respective, trei țări mediteraneene aderă la CEE, reechilibrând dispoziția Comunității în raport cu Europa geografică. Este vorba de Grecia (1981), Spania și Portugalia (1985).

Aceste evoluții sunt completate de noi extinderi spre nord și centrul Europei. În 1994 aderă Austria, Suedia și Finlanda și se definește o strategie de pre-aderare a țărilor din Europa centrală și orientală.

BIBLIOGRAFIE:

BIBERE, O., *Uniunea Europeană: între real și virtual*, București, Ed. All, 1999.

BÎRZEA, C., *Politicile și instituțiile Uniunii Europene*, București, Ed. Corint, 2001.

FONTAINE, P., *Construcția europeană de la 1945 până în zilele noastre*, Iași, Institutul European, 1998.

IDENTITATEA EUROPEANĂ

Prof. Liliana ISTODOR

Școala Gimnazială "Constantin Negreanu",

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

În anul 800, la încoronarea lui Carol cel Mare, poezii curții îl numeau pe acesta noul suveran al Europei. Se vorbește de atunci de Europa ca sinonim al "noii Rome". Europa catolică, spre deosebire de greci și romani, se mută spre centrul și nordul continentului, cuprinzând Germania, Franța, Benelux, Italia, nordul Spaniei, Austria. Această concentrare a Europei în lumea catolică s-a accentuat după 1058 când s-a produs schisma Bisericii din Orient.

Se foloseau atunci trei termeni sinonimi: **Occidens = Europa = Christianitas**. Această ecuație a avut consecințe și în plan politic: suveranul unic al acestei lumi este șeful spiritual/politic, respectiv Papa. Această entitate supranațională, având în centru Roma și Papa ("Christianitas") se destramă în sec. XV datorită unor noi fenomene:

- separarea puterii politice (Regele) și a celei spirituale (Papa);
- revoluția intelectuală a Renașterii (care pune în discuție ordinea medievală);
- reforma excentrică a protestantismului (care duce la separarea de Roma);
- descoperirile geografice (europenizarea lumii);
- revoluția industrială și imperiile coloniale (Europa ca metropolă, în simbioză cu piețele și sursele periferice de materii prime).

Mondializarea ca europenizare

Europa a început destul de târziu dezvoltarea sa culturală și economică. Revoluția neolitică a venit din Asia. Cultura a apărut tot în Asia (cu 6000 de ani în urmă). Înainte de constituirea civilizației creto-miceniene (prima civilizație europeană), existau state asiatice puternice (Mesopotamia, India, China) la care se adaugă civilizația egipteană.

Sistemul european (după ce Imperiul Roman fusese pulverizat în mici principate și seniorii feudale, în special de către germani și slavi) s-a afirmat odată cu constituirea a două entități paneuropene:

- **imperium** (Sfântul Imperiu Romano-Germanic);
- **sacerdotium** (Biserica catolică).

Acest model însă a eșuat (sec. XII-XIII). În locul unificării instituționale, sistemul european a funcționat printr-o multitudine de națiuni medievale: Franța, Anglia, Polonia, Ungaria, de multe ori în competiție dar unite de valori (creștinătatea) sau instituții (biserica, universitatea) comune. În locul unui sistem paneuropean impus prin papalitate sau autoritate imperială, s-a dezvoltat o **identitate spontană**, favorizată de schimburile comerciale, mobilitatea transfrontalieră și interdependența economică. A apărut astfel un sistem de propagare spre periferie, în special dinspre noul centru economic și cultural (zona Rinului și nordul Italiei), atât a inovațiilor culturale (ex. Stilul gotic) și economice (ex. Asolamentul trienal), cât și a celor sociale (ex. Vasalitatea) sau politice (statul medieval).

Acest sistem de preluare rapidă a inovațiilor a dus la constituirea **spațiului uman european**, caracterizat prin interdependență, comunicare rapidă, productivitate și dorință de expansiune.

Au existat trei direcții de propagare:

1. Epoca negustorilor și cavalerilor (sec. XI-XIV), caracterizată printr-o expansiune mai întâi internă, apoi spre Orient. Spre deosebire de Imperiul Bizantin, unde ierarhia birocratică pompa resursele adunate din impozite către centru, în Occident (după schisma din 1050) se creează un **sistem descentralizat** realizat de următoarele forțe centrifuge: suverani, duci, baroni, prelați; recunoașterea unor drepturi limitate de proprietate (feuda proprie), supuse mereu competiției (contestate de către urmași, vecini, suverani). A apărut astfel un **sistem clientelar** realizat pe bază de vasalitate și protecție. Acest sistem descentralizat și competitiv a dus la intensificarea producției și la posibilitatea investiției. Expansiunea se orienta spre exterior, prin ocupare de teritorii și extindere a influenței.

Persistă totuși importanți **factori de uniune**:

- influența modelului roman (administrație, drept);
- religia comună;
- limba comună în biserică și în universități (latina);
- inamici comuni (vikingii și maghiarii, în sec. VIII-X).

În paralel cu această expansiune externă, se remarcă și o expansiune internă a sistemului european (prin cucerirea propriului teritoriu). Iată câteva tendințe în acest sens:

- extinderea teritorială prin căsătorii sau alianțe (Ungaria, Polonia, Lituania, țările scandinave);
- cucerirea militară a paienilor și musulmanilor. **Exemplu**, triburile prusace exterminate de germani; Livonia (țările baltice și nordul Poloniei), Peninsula Iberică.

Ca urmare a acestor evoluții, Europa devine un **spațiu multiethnic**. Sistemul clientelar paneuropean este însă afectat de două mari provocări:

- criza de producție, consecutivă epidemiilor de ciumă din sec. XIII-XIV (care duce la dispariția a 25% din populația Europei) și secetele repetate;
- expansiunea turcă (Otomanii cuceresc mai întâi Statele creștine ale Levantului fondate de cruciați apoi profită de distrugerea Imperiului Bizantin de către cea de a 4a cruciadă și cuceresc Constantinopolul în 1453).

2. Epoca aventurierilor și a companiilor (sec. XV-XVIII) este caracterizată printr-o expansiune spre Vest.

În timp ce Europa era amenințată la est de Otomani, navigatorii portughezi (Magellan, Vasco da Gama) încep epoca descoperirilor geografice (India, Africa). În 1492, Columb descoperă America și deschide calea europenizării întregii lumi.

În noile teritorii, europenii impun același tip de organizare feudală: guvernatori, vice-regi, șefi militari și religioși. Sunt trimiși misionari în Japonia, Kazan (capitala tătarilor) și Congo. Ascensiunea cavalerilor este spectaculoasă, cum este cea a lui Baudoin de Flandra care ajunge rege. Cavalerii sunt prin excelență universalști: ei cuceresc noi teritorii pentru putere personală.

Un rol important revine companiilor comerciale (Rusia, Spania, Liga Hanseatică), care aduc resurse vitale pentru metropolele europene. Apar asociații de comercianți care finanțează cuceririle militare. Această nouă relație este instituționalizată ca, de exemplu, Compania Olandeză a Indiilor Orientale. La rândul lor, monarhii protejează companiile, ceea ce mărește eficiența expansiunii extraeuropene.

Circulația banilor are o logică mult mai subtilă: ea nu se mai face după sistemul persoană-persoană, ci prin acumulare în bănci (banul - hârtie, valabil prin acoperirea bancnotelor în aur). Primele bănci au apărut astfel în nordul Italiei (Brescia) și în Olanda. Aceste evoluții contribuie la expansiunea financiară a Europei.

Sistemul clientelar este susținut acum de două noi tipuri de interdependențe:

- **Sistemul financiar al băncilor** (banul - hârtie); banul este noul liant al sistemului european;
- **Interdependența centru-periferie** (periferia devine mai dinamică economic).

În această epocă de expansiune, se constată un interesant flux al forței de muncă, îndeosebi spre noi teritorii sau zone cu cerere intensă. De exemplu, în sec. XVII este semnificativă emigrația spre Olanda a populației sărace din Germania (astfel, 30% din muncitorii din Olanda erau străini).

Acest tip de producție, caracterizat printr-un nou sistem clientelar, unește metropola de periferie și stimulează consumul dincolo de nevoile imediate. Metropolele europene se specializează în prelucrarea unor materii prime provenite îndeosebi din regiunile periferice sau din colonii. Comerțul cu sclavi și exportarea unei mâini de lucru foarte ieftine duc la expansiunea economică a periferiei (America de Nord, Australia și Africa de Sud), care devin concurente cu metropolele. Europa concentrează însă cea mai mare parte a metropolelor industriale, iar porturi ca Liverpool și Bristol devin placa turnantă a relației metropolă-colonii.

Importul de materii dinspre colonii duc la schimbarea alimentației (cartoful, cafeaua) și a îmbrăcăminteii (lâna și bumbacul). Goana după aur (Australia, America) și mirajul noii lumi duc la o emigrație masivă a populației europene.

3. Epoca generalilor și a industriașilor (sec. XIX) coincide cu europenizarea întregii lumii.

Caracteristic acestei perioade este acumularea de **competențe științifice, militare, instituționale**. Până la revoluția industrială, europenii s-au dovedit excelenți în **arta de a reinventa produsul**. Este vorba de capacitatea de a folosi și a pune în practică descoperirile altora: chinezii au inventat porțelanul și praful de pulbere, dar europenii le-au exploatat pe cale industrială. În acest fel, europenii au știut să obțină o mare plusvaloare a materiei prime, îndeosebi a celei provenite de la periferia imperiilor coloniale. S-au creat astfel nevoi sporite care au încurajat comerțul și prelucrarea intensivă a materiilor prime. De exemplu, un produs inutil și nociv ca tutunul a fost importat din plantațiile americane (unde se foloseau sclavii aduși din Africa), prelucrat în Anglia și exportat apoi ca produs finit, mult mai scump.

Supremația Europei a fost însă desăvârșită ca urmare a **revoluției industriale**. Europa nu numai că a produs propriile inovații tehnologice, dar a creat un nou model de civilizație, **modernitatea**, bazat pe trei valori comune: munca, societatea de masă și drepturile omului. Două momente sunt de reținut în acest sens:

- prima revoluție industrială, bazată pe exploatarea carbonului și folosirea mașinii cu aburi (sec. XVIII-XIX); apar astfel noi tehnologii bazate pe vaporul cu aburi, circulația cu trenul și mașina de țesut;
- a doua revoluție industrială, centrată pe folosirea electricității (sec. XIX - începutul sec. al XX-lea); centrele industriale se extind, căci nu mai depind de apropierea de o zonă bogată în cărbuni.

Generalii și industriașii sunt noii actori-cheie ai sistemului global. Primii au un rol mai important în organizarea imperiilor coloniale decât în gestionarea directă a războaielor. Au apărut astfel nume de generali iluștri remarcați în administrația colonială mai degrabă decât în arta militară: Kitchener în Sudan, Custer în Dakota, Kaufman în Turkestan.

Procesul de emigrație sistematică este legalizat, îndeosebi după Tratatul de la Westphalia (1648), pe baza unui drept obținut inițial pentru protestanți. În acest fel, înainte de primul război mondial, **europenizarea lumii** fusese terminată.

Lumea era globalizată, chiar dacă schisma comunistă, decolonizarea și naționalismele au impus folosirea unor noi relații între centrul și periferia sistemului.

Din analiza celor **două planuri** (cultural, spiritual, mitologic și politic, pe de o parte, geografic și fizic, pe de alta), rezultă următoarele constatări:

- planul mental nu s-a suprapus cu cel **fizic** (spațiul uman cu teritoriul); fiecare a avut evoluția sa: ideea de Europa a apărut la început în Balcani, ulterior s-a deplasat spre

- centru și occident, apoi s-a suprapus continentului și întregii planete (chiar dacă nu se preia și denumirea teritoriului, care rămâne circumscrisă continentului european);
- Europa a fost întotdeauna un **proiect global**, supranațional: diaspora greacă, Christianitas, imperiile coloniale, Europa comunitară (Consiliul Europei cuprinde țări; în concepția UNESCO, zona Europa cuprinde state precum Israel, SUA și Canada);
 - **proiectul Europei** s-a realizat la început prin excluderea "barbarilor" și "sălbaticilor";
 - delimitarea geografică a continentului nu rezolvă însă cazurile unor **țări extraeuropene** (Rusia și Turcia) admise în Consiliul Europei;
 - **spațiul uman** unește (comuniunea proiectului uman, a valorilor), **teritoriul** este însă obiect de dispute; de aceea, proiectul UE se face prin relativizarea teritoriului (regionalizare, desființarea granițelor), cu ajutorul pieței comune.

BIBLIOGRAFIE:

BIBERE, O. *Uniunea Europeană: între real și virtual*, București, Ed. All, 1999.

BÎRZEA, C. *Politicile și instituțiile Uniunii Europene*.

BROCINER, A. *Europa monetară. SME, UEM, moneda unică*, Iași, Institutul European, 1999.

COMMELIN, B. *Europa economică. UEM, Piața Comună, Politici comune*, Iași, Institutul European, 1998.

DUȚU, AL. *Ideea de Europa și evoluția conștiinței europene*, București, Ed. All, 1999.

FONTAINE, P. *Construcția europeană de la 1945 până în zilele noastre*, Iași, Institutul European, 1998.

*** *Documente de bază ale Comunității și Uniunii Europene*, Iași, Ed. Polirom, 1999.

9 MAI – ZI CU TRIPLĂ SEMNIFICAȚIE

Tanți Isabela MĂRGINEANU
Liceul Tehnologic „Matei Basarab”,
Strehaia, jud. Mehedinți

În fiecare an, pe data de 9 mai sărbătorim Ziua Europei, Independența României și sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial.

9 mai, Ziua Europei, marchează Declarația de la 9 mai 1950 a ministrului francez de externe, Robert Schuman prin care a propus un plan pentru realizarea unei colaborări economice între Franța și Germania eliminând astfel și divergențele dintre cele două state.

Ziua de 9 mai marchează și proclamarea independenței de stat a României.

Proclamarea independenței de stat la 9 mai 1877 a fost apogeul luptei de eliberare a românilor de sub suzeranitate otomană.

În acea zi, Mihai Kogălniceanu, declara în Parlamentul țării: „suntem independenți, suntem o națiune de sine stătătoare”. Independența proclamată a fost consfințită pe câmpul de luptă prin participarea la război a României alături de Rusia. Numai astfel putea fi recunoscută de puterile europene.

Inițial Rusia nu a dorit intrarea României în război deoarece nu dorea să participe la tratatele de pace pentru împărțirea teritoriilor.

Dar lovindu-se de rezistența trupelor otomane ducele Nicolae s-a adresat principelui Carol I cerându-i ajutorul:

„Turcii, adunând cele mai mari mase de trupe la Plevna, ne zdrobesc. Rog să faci fusiune, demonstrațiune și, dacă se poate, să treci Dunărea cu armata după cum dorești. Între Jiu și Corabia demonstrațiunea aceasta este neapărat necesară pentru înlesnirea mișcărilor mele.”

Principele Carol a acceptat propunerea lui Nicolae și a devenit comandantul trupelor ruse și române de la Plevna. Fortificațiile de la Plevna ocupau o poziție strategică importantă. Asalturile Armatei de Vest s-au desfășurat în condiții grele. După al treilea asalt al Plevnei române, românii au ocupat Reduta Grivița 1.

Se urmărea încercuirea fortificațiilor otomane iar Rusia trebuie să aducă trupe noi. După două zile de lupte, fortificațiile de la Rahova au fost cucerite cu ajutorul militarilor români.

Comandamentul otoman a hotărât părăsirea Plevnei. Otomanii au părăsit și reduta Grivița 2. Apoi au capitulat.

Armata română s-a deplasat în zona Vidinului. Deplasarea trupelor române spre Vidin s-a făcut în condiții grele datorită frigului. Vidinul asigura accesul spre interiorul Peninsulei Balcanice. După cucerirea fortificațiilor exterioare, armata română s-a pregătit pentru asaltul final asupra Vidinului.

După cucerirea Vidinului armata română a intrat victorioasă în București.

Independența României a fost recunoscută de marile puteri în vara anului 1878.

9 Mai 1945 reprezintă ziua când Alianții din cel de-al doilea Război Mondial au obținut victoria împotriva Germaniei naziste. Acțiunea militară a României desfășurată în cadrul coaliției anti-hitleriste a fost foarte importantă grăbind victoria asupra armatei naziste.

În istoria poporului român evenimentele de la 9 mai 1877 și 9 mai 1945 reprezintă momente de glorie ale luptei românilor pentru libertate, unitate și independență.

Sărbătorirea zilei de 9 MAI este pentru noi românii un prilej de bucurie și recunoștință față de generațiile de eroi care au luptat pentru dreptate, libertate, unitate și independență.

BIBLIOGRAFIE:

Nicolae Iorga – *Războiul pentru independența României. Acțiuni diplomatice și stări de spirit, 1927.*

Academia Republicii Populare Române – *Dicționar Enciclopedic Român, Editura Politică, București, 1962-1964.*

Enciclopedia româniei.ro

SECOLUL XX – ÎNTRE DEMOCRAȚIE ȘI TOTALITARISM

Prof. Maria MICHESCU
Colegiul Național” Traian”,
Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Toți istoricii sunt de acord că înfruntarea dintre democrație și totalitarism este una din caracteristicile secolului al XX-lea. În acest articol îmi doresc să fac o paralelă între cele două tipuri de regim cu caracteristicile specifice fiecăruia dintre ele, astfel:

➤ **Trăsăturile regimului democratic**

- Separarea puterilor în stat
- Respectarea drepturilor și a libertăților cetățenești
- Egalitatea în fața legii
- Suveranitatea poporului
- Pluralism politic
- Economie de piață
- Promovează statul de drept (în care nimeni nu e mai presus de lege)

➤ **Trăsăturile comune ale regimurilor totalitare (comunism, fascism, nazism):**

- Conducătorul unic
- Monopartitism
- Ideologia unică
- Partid unic
- Nerespectarea drepturilor și libertăților cetățenești
- Promovarea cultului personalității
- Aplicarea cenzurii
- Demagogie și propagandă
- Interesele individului sunt subordonate intereselor statului
- Regimul este menținut prin teroare și violență cu ajutorul poliției politice
- Statul se implică în toate domeniile de activitate (inclusiv în viața privată a cetățenilor săi)
- Oponenții regimului sunt exterminați sau trimiși în închisori (epurare politică)

Regimurile totalitare au cunoscut și trăsături distincte astfel **Comunismul** promova: Colectivizarea și industrializarea, naționalizarea bunurilor, ateismul, desființarea proprietății private și înlăturarea burgheziei și dictatură proletariatului. **Nazismul** promova rasismul, antisemitismul, ideea creării unui “spațiu vital” în care să trăiască “rasa ariană”; “spațiul vital” trebuia epurat de “rasele inferioare” (evreii, țiganii, slavii) și putea fi realizat prin expansiune teritorială.

Construcția democrației pe de o parte și ideologia totalitară în România pot fi redate astfel:

- 1919-1938 – regim democratic
- 1938-1940 – regim autoritar
- 1940-1944 – regim dictatorial
- 1944-1947 – regim pseudo-democratic
- 1947-1989 – regim totalitar comunist
- 1990 – revenirea la regimul democratic

BIBLIOGRAFIE:

Ramona Popovici, Camil-Gabriel Ionescu, *Istorie: Bacalaureat: teste*, București, Booklet, 2015.

97 DE ANI DE LA MOARTEA LUI MARCEL PROUST

Prof. Gabriela MORARU
Colegiul Național "Traian",
Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

La 18 noiembrie 2019 se împlinesc 97 de ani de la moartea scriitorului francez **Marcel Proust** (1871-1922).

La 51 de ani în data de 18 noiembrie 1922, Marcel Proust moare la Paris de pneumonie, fiind înhumat la cimitirul Pere-Lachaise. În octombrie, întorcându-se de la o serată la Beaumont, Proust a răcit și a făcut bronșită. Doctorul Bize l a asigurat că se va vindeca repede, cu condiția să înceteze complet lucrul și să se hrănească bine. Proust însă a făcut exact contrariul: a terminat *Captiva*, a revăzut *Fugara*, și s-a pus pe regim. Pneumonia s-a declanșat pe 8 noiembrie, dar Proust a refuzat și de astă dată să treacă la odihnă, neluând în seamă rețetele doctorului Bize.

Fratele său, Robert Proust – care era medic –, a încercat în zadar să-și convingă fratele să se interneze și să se trateze: Marcel a refuzat cu o violență cu totul neobișnuită. „Lasă-mă în pace – urlă la fratele său – nu plec din camera mea! Céleste mă îngrijește mai bine ca oricine. Nimeni altcineva nu mă înțelege.” În acest fel a determinat-o pe Céleste Albaret, devotata sa menajeră, să promită că nu va lăsa pe nimeni să intre în camera lui, și că nu va permite, când el nu va mai avea putere să se opună, să i se facă „acele injecții care prelungesc suferințele”.

Proust a lucrat până și în ultima sa noapte, dictându-i Célestei corecturile pe care dorea să le aducă morții lui Bergotte, căci acum avea experiența agoniei. Dimineața a trimis după o bere rece, adăugând: „Va fi și cu berea ca și cu restul, va veni prea târziu”, după care a cerut să rămână singur.

Scriitorul, măcinat de boală, și-a trăit ultimii zece ani ai vieții obsedat de ideea că nu va avea timpul necesar pentru a termina romanul "În căutarea timpului pierdut" care a devenit astăzi, după ce a revoluționat epica secolului al XX-lea, o operă clasică fundamentală, comparabilă cu "Comedia umană" a lui Balzac.

BIBLIOGRAFIE:

Isabelle Bricard, *Dicționarul oamenilor celebri în fața morții*, trad.: Adriana Liciu și Sorina Urdoi, București, Albatros, 2001;

Dicționar istoric critic - literatura franceză, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982;

AGERPRES / (*Documentare* - Daniela Dumitrescu, editor: Cristian Anghelache).

CONSTITUȚIILE TOTALITARE ÎN ISTORIA ROMÂNIEI

Prof. Adelina PARTENIE

Colegiul Național Pedagogic "Ștefan Odobleja",

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Necesitatea adoptării unei constituții ca fundament al organizării instituțional-politice s-a resimțit în societatea românească încă de la începuturile modernității, fapt confirmat de apariția, la începutul sec. XIX, a mai multor proiecte constituționale și a unor documente cu caracter constituțional (Constituția cărvunilor, Regulamentele Organice, Convenția de la Paris, Statutul Dezvoltător al Convenției de la Paris etc.).

În sec. XX România a cunoscut adoptarea a nu mai puțin de șase constituții (1923, 1938, 1948, 1952, 1965 și 1991). Acest lucru s-a datorat numeroaselor transformări politice și sociale prin care a trecut România în decursul acestui secol, de la formarea statului național unitar, în 1918, la dictatura regală a lui Carol al II-lea (1938-1940), dictatura comunistă și, respectiv, revenirea la democrație. În 1945, sub influența U.R.S.S.-ului, în România începe să se impună regimul comunist.

Falsificarea alegerilor din 1946 a oferit "legitimitate" comuniștilor, permițându-le să elimine opoziția reprezentată de partidele politice (P.N.L. și P.N.Ț.) și de rege. Astfel, după abdicarea, la 30 decembrie 1947, a regelui Mihai și proclamarea Republicii Populare Române, statul român intră într-una din cele mai negre perioade ale istoriei sale, aflată sub stigmatul comunismului.

Regimul totalitar comunist și-a legitimat obținerea puterii prin Constituția din 1948 (inspirată de Constituția sovietică din 1936). Prin această nouă constituție (care o înlocuia pe cea din 1923, repusă în vigoare de regele Mihai, în 1944), se introducea, ca formă de guvernare, republica, se prevedeau în continuare drepturile și libertățile cetățenești, precum și principiile democratice (suveranitatea poporului), dar care, în practică, au fost grav încălcate.

Prevederile Constituției din 1948 au fost reluate ulterior de Constituția din 1952 și de cea din 1965 (celelalte constituții comuniste). Astfel, în ceea ce privește executivul și legislativul, acestea erau exercitate de **Marea Adunare Națională**, un parlament unicameral, considerat organul suprem al puterii. De asemenea, puterea executivă aparținea – în toate cele trei constituții – și **Consiliului de Miniștri** (guvernul), ce avea în frunte un președinte.

Spre deosebire de Constituția din 1948, cea din 1965 modifica titulatura statului român, care devine republică socialistă, în loc de republică populară. Sistemul constituțional din România a avut rolul de a legitima regimul politic.

Un argument în acest sens îl reprezintă Constituția din 1965, modificată în 1974. Pentru că își dorea instaurarea unui regim personal, **Nicolae Ceaușescu** modifică Actul constituțional din 1965, în 1974, prin introducerea titlaturii de "președinte" al statului.

Astfel, el se situa deasupra partidului (P.C.R.) și anunța instaurarea dictaturii. În consecință, procedurile aparent democratice referitoare la respectarea drepturilor cetățenești au fost eludate în favoarea regimului personal al lui Nicolae Ceaușescu.

În **concluzie**, importanța adoptării Constituțiilor în România este dată de însăși valoarea unor asemenea documente oficiale, socotite "legi fundamentale" ale oricărui stat. Constituția instituie principiile de guvernare ale unui stat, fiind el chiar și totalitarist.

BIBLIOGRAFIE:

Ramona Popovici, Camil-Gabriel Ionescu, *Istorie: Bacalaureat: teste*, București, Booklet, 2015

CONSTITUȚIILE DIN ROMÂNIA

Prof. Sergiu PARTENIE

Colegiul Național” Traian”,

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Pentru a evidenția trecerea de la actele cu caracter constituțional la constituția României am realizat o succesiune a acestora în funcție de timpul istoric spre a fi mai ușor de memorat; astfel: așa cum am menționat primele Constituții ale statului modern român au fost precedate de **acte cu caracter constituțional** pentru ca mai apoi să vedem perioadele pe care le a cunoscut **Istoria Constituțională a României între 1859 și 1991**:

1. Etapa de implementare a instituțiilor constituționale (24ianuarie 1859 – 1 iulie 1866)
2. Etapa de continuitate a acestor instituții (1 iulie 1866 – 20 februarie 1938)
3. Etapa de instabilitate constituțională (20 februarie 1938 – 30 decembrie 1947)
4. Etapa dictaturii comuniste (30 decembrie 1947 – decembrie 1989)
5. Etapa revenirii la sistemul democratic, fapt statuat prin adoptarea Constituției din 1991

Constituțiile statului român au fost reprezentate de:

1. Regulamentele Organice

- primele documente cu caracter constituțional din istoria modernă românească
- redactate în timpul ocupației rusești a Principatelor (1828-1834)
- au fost aplicate în perioada 1831-1858 (Țara Românească) și 1832-1858 (Moldova)
- pentru prima oară, cele două Principate erau organizate după legi asemănătoare

2. Convenția de la Paris

- Elaborată de marile puteri
- Prevederile ei au fost puse în aplicare în Principate între 1858-1864
- Stabilea crearea Principatelor Unite ale Moldovei și Valahiei, dar cu doi domni, două adunări, două guverne, așadar o unire formală
- Deschidea calea spre formarea statului român modern

3. Statutul Dezvoltător al Convenției de la Paris

- Adoptată de domnul Al. I. Cuza, în urma loviturii de stat din 2 mai 1864
- Prevedea atribuții largite pentru domn, precum și înființarea Corpului Ponderator, al doilea Corp legislativ (viitorul Senat)

4. Constituția din 1866

- Prima constituție românească în adevăratul sens al termenului
- A avut ca model Constituția Belgiei din 1831
- Nu a fost supusă aprobării marilor puteri europene
- A fost promulgată de domnul Carol de Hohenzollern-Sigmaringen pe 1 iulie 1866
- Structurată pe 8 titluri
- Impunea numele oficial al statului român – România
- Forma de organizare statală era cea de monarhie constituțională ereditară
- Menționa principiul suveranității naționale
- Impunea principiul separării puterilor în stat

- Drepturile și libertățile cetățenești prevăzute: dreptul la liberă asociere, libertatea persoanei, inviolabilitatea domiciliului și a proprietății, libertatea cuvântului și a presei, dreptul la educație

Puterea era împărțită în trei:

A. Puterea executivă – deținută de domn și de guvern

Domnul avea prerogative largi: numea și revoca miniștrii; avea drept de amnistie politică; era șeful armatei; acorda distincții și decorații; avea dreptul de a bate monedă; putea declara război și încheia tratate

Guvernul era condus de un prim-ministru ales de domn; prim-ministrul alegea Cabinetul (echipa de miniștri) care trebuia aprobat de monarh

B. Puterea legislativă – deținută de Domn și de Parlament

Domnul: avea inițiativă legislativă; sancționa și promulga legile; avea drept de veto

Parlamentul: ales prin vot censitar; era bicameral (format din Senat și Adunarea Deputaților); iniția, dezbătea și aproba legile

C. Puterea judecătorească – deținută de Înalta Curte de Justiție și Casație

Constituția a fost modificată în mai multe rânduri:

- **1879** – este modificat art. 7, prin care este anulată interdicția obținerii cetățeniei române de către cei care nu erau creștini (evreii și musulmanii)
- **1884** – se introduce noua titulatură a statului care devine Regat, iar Carol și soția sa, Elisabeta de Wied, primii regi ai României

Se reduce numărul colegiilor electorale de la 4 la 3 prin scăderea censului (se mărește numărul celor cu drept de vot)

- **1917** – sunt votate proiectele de revizuire privind adoptarea votului universal și realizarea reformei agrare

5. Constituția din 1923

- Legitima noua realitate politică de după Primul Război Mondial (realizarea României Mari prin unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu România)
- A fost promulgată de regele Ferdinand I pe 28 martie 1923
- Relua, în cea mai mare parte, conținutul Constituției din 1866, fiind o sinteză între aceasta și proiectele constituționale votate în 1917
- Era structurată pe 8 titluri
- Insista asupra caracterului național unitar al statului
- Introducea votul universal, egal și direct (acordat doar bărbaților de peste 21 de ani)
- Prevedea separarea puterilor în stat:
 1. Puterea executivă – deținută de rege și de guvern
 2. Puterea legislativă – deținută de rege și de Parlament
 3. Puterea judecătorească – deținută de tribunale, curți de justiție și de Înalta Curte de Justiție și Casație
- Afirma respectarea drepturilor și libertăților cetățenești, inclusiv pentru minorități
- Introducea controlul preventiv al constituționalității legilor, care revenea Consiliului legislativ
- A introdus un regim politic democratic
- A rămas în vigoare până în 1938, repusă ulterior în aplicare în 1944

6. Constituția din 1938

- A fost promulgată de regele Carol al II-lea pe 27 februarie 1938
- A fost supusă unui plebiscit
- Impunea monarhia autoritară, în care atribuțiile regelui erau mult lărgite
- Desființa separarea puterilor în stat
- Regele devenea “capul statului”, în mâinile lui concentrându-se puterea executivă și cea legislativă (Parlamentul – numit Reprezentanța Națională – avea un rol decorativ și era mult limitat în privința inițiativei legislative)
- Regele numea un număr mare de senatori
- Regele putea convoca, închide sau dizolva una sau ambele Camere ale Parlamentului
- A rămas în vigoare până la instaurarea dictaturii antonesciene

Ulterior promulgării, se înființează **Frontul Renașterii Naționale** ca **partid unic**.

7. Constituțiile comuniste

- Au fost în număr de trei
 - cea din 1948
 - cea din 1952
 - cea din 1965
- Erau asemănătoare din punct de vedere al prevederilor
- Au fost inspirate de constituția sovietică din 1936
- Consfințeau adoptarea republicii ca formă de organizare a statului (Constituția din 1948 și cea din 1952 proclamau România ca Republică Populară, în timp ce Constituția din 1965 proclama țara noastră ca republică socialistă)
- Prevedeau drepturi și libertăți cetățenești, precum și principii democratice (votul universal, suveranitatea poporului), care în practică au fost grav încălcate
- Desființau separarea puterilor în stat

Prin *Constituția din 1948* se hotărau:

- Executivul (cea mai mare parte) și legislativul erau exercitate de Marea Adunare Națională, un parlament unicameral considerat organul suprem al puterii
- Marea Adunare Națională alegea Prezidiul Marii Adunări Naționale; forma guvernul; modifica textul Constituției; vota legile; vota bugetul
Prezidiul Marii Adunări Naționale emitea decrete, convoca Adunarea, numea și revoca miniștrii, încheia tratate internaționale.
- Puterea executivă aparținea și Consiliului de Miniștri (guvernul), care avea în frunte un președinte
- Puterea judecătorească era exercitată de instanțele de judecată și de Curtea Supremă, însă acestea erau subordonate factorului politic, reprezentat de Partidul Muncitoresc Român

Prin *Constituția din 1952* se hotărau:

- Nu se aduceau modificări esențiale celei din 1948
- Prevedea rolul conducător al P.M.R.

Prin *Constituția din 1965* se hotărau:

- Partidul Muncitoresc Român devenea Partidul Comunist Român, care era socotit “forța conducătoare” a întregii societăți

- Statul era socotit proprietarul resurselor subsolului, al mijloacelor de producție, al pământului etc.
- Prin **revizuirea** ei din **1974**, se înființa funcția de **președinte al României**, având ca prerogative: prezida Consiliul de Stat; era comandantul suprem al armatei; numea și revoca miniștrii; încheia tratate internaționale; emitea decrete prezidențiale și decizii; conferea decorații.

8. Constituția din 1991

- Adoptată de Adunarea Constituantă la 21 decembrie 1991
- A avut ca model de inspirație Constituția din 1923
- A restabilit regimul democratic din România
- Forma de guvernare rămânea republica, condusă de un președinte ales pe 4 ani, prin vot universal
- Parlamentul redevine bicameral (Camera Deputaților și Senatul)
- Guvernul exercită conducerea generală a administrației publice
- Se instituie:
 - Calitatea de Avocat al Poporului, pentru apărarea drepturilor și a libertăților cetățenești
 - Curtea Constituțională, care veghează asupra constituționalității legilor
- A fost **revizuită** în anul **2003**, hotărând ca președintele să aibă un mandat de 5 ani
- A fost adoptată prin referendum

BIBLIOGRAFIE:

Ramona Popovici, Camil-Gabriel Ionescu, *Istorie: Bacalaureat: teste*, București, Booklet, 2015

A FOST CÂNDVA O INSULA

Prof. învă. preșcolar Mioara PRUNĂ
Grădinița cu Program Prelungit Nr.7,
Drobeta-Turnu-Severin, jud. Mehedinți

A fost cândva o insulă pe Dunăre. Insula Ada-Kaleh era într-o vreme – pentru locuitorii ei, dar și pentru cei care au vizitat-o vreodată – un loc paradisiac.

Ridicarea barajului Hidrocentralei Porțile de Fier I, mândria hidrotehnicii românești, a inclus între pierderile colaterale și trecerea definitivă în istorie a acestui loc. [...]

Insula lor [n.e.:a locuitorilor, majoritar turci] a fost acoperită între 1970-1971 de apele lacului de acumulare al hidrocentralei. Odată cu insula dom sub ape sute de ani de istorie zburciuită, destine împlinite și povești trăite la margine de imperii (otoman, habsburgic), mituri și legende născute între ape.

[Gh.B.] „La noi parcă totul stătea pe loc, nu alerga nimeni. S-alergi după una, după altă... nu era fugă asta. Vedeți, viața de acolo nu are nimeni unde să o mai întâlnească, pentru că pe bucățica aia mică de o mie șapte sute pe cinci, șase sute lățime, acolo ne desfășuram toată activitatea: de la pâine, lapte, cafenele, magazin, librărie, fabrică de țigarete, fabrică de confecții... [...]

Acolo nu se poate spune legături apropiate, pentru că insula... totul era unu'. Era, cum să vă spun? Că o curte mare în care erau mai multe case. Nu se închideau casele, majoritatea caselor n-avea garduri. Dunărea ne înconjură, ne păzea, parțial ne și hrănea. Ne păzea de tot ce era rău de dincolo. De aia la noi nu aveai nevoie de chei că să încui ușa. Delimitările de grădină existau într-un fel, dar nu era absolut interzis să faci un pas dincolo sau să iei un fruct din grădina cutăruia. Foarte multe curți nu mai aveau garduri în ultimul timp. Nu se mai păstrau acele garduri înalte [de odinioară], că femeile să nu fie văzute de bărbații străini. [...]

Vedeți, sunt locuri pe care numai noi le mai știm. Noi le-am călcat, reținem fiecare pomișor unde era. Există un colț de cetate unde creștea un cais, îl am într-o imagine. Îmi amintesc cum mergeam și luăm caise din caisul ăla. Primăvara, până și zidurile înfloreau. Între cărămizile acelea – care se deterioraseră în timp, s-a depus stratul ăla de praf, de pământ – era totul o floare de gură-leului, de sus până jos. Mă cățaram pe zid și culegeam flori de gură-leului.”

[K.N.] [răspuns la întrebarea «Mai păstrați ceva de pe insulă?»] „Am fotografiile. [...] Altcva n-am de la Ada-Kaleh. Nu mai am altceva, nu mai am! Tabloul de la mama mea, și fotografii... Ada-Kaleh-ul o să-l visez când am să mor! ăstă a fost Ada-Kaleh-ul nostru! S-a dus, s-a înecat, nu mai este nimic! Când pleci spre Orșova, numai un stâlp de lumină se vede. Cum să spun? Cum e ăsta de afară de la noi, la lumină, la stradă. Așa un stâlp este! Au lăsat stâlpul ăla că să se vadă unde a fost Ada-Kaleh-ul.”

[E.M.] „Pe noi în orașul Turnu Severin a vrut să ne pună – pe toți insularii. În Crihala, dacă știți unde este. Un cartier al orașului, un cartier vai și-amar: niște case micuțe, apartamente, să zic așa, de 28 de metri, 30 de metri [pătrați], împărțit în două. Exact ghetouri! Noi, când am văzut așa, n-am mai vrut! Pentru ce să stăm în Turnu Severin? Geamie nu avem, un preot nu avem...Și noi ce-am zis? Hai să ne unim, să plecăm.

Taică-meu fiind domn' primar, am zis, dom'ne, noi nu vrem să stăm aicea, vrem să plecăm în Constanța. Nu prea au vrut ei să ne dea voie să plecăm în Constanța, da' ne-au făcut o figură foarte mare:cei care vor să plece în Constanța sunt obligați – zicea primarul de-atuncea, [primarul Severinului], tatălui meu – să predea actele casei. Și toți care am venit aici în Constanța am predat

actele caselor. Așa ne-a dat nouă case aicea. Înțelegeți? În schimb pe noi nu ne-a plătit la adevărata valoare, am fost păcăliți! [...]

O insulă cetate. Asta înseamnă Ada-Kaleh! Uitați, așa eram. Pe-aicea apă și munți:eram în mijlocul munților, în mijlocul apei. Asta eram. [...]

Nu pot să zic că eram săraci, că nu duceam lipsă de nimica, da' nu ne venea să aruncăm! Aveam concepția asta. Noi nu aruncăm absolut nimica. Când am venit aicea, am văzut s-aruncă pâine! Am rămas așa, mirat! Chiar nu m-am simțit deloc bine când am văzut cum în tomberoane aruncau pâine... Și, Dumnezeu s-o odihnească, bunica zicea: «Ia te uite, ăștia aruncă pâine... Nu-i păcat?» Aici am văzut se-aruncă totu', nu se ține cont de nimic. Nu pot să zic că nu m-am schimbat:m-am schimbat și eu foarte mult, că sunt obligat să m-adaptiez. Dar nici până în prezent noi nu aruncăm firimituri, n-aruncăm nimic. Așa am fost învățați. [...]

[N.T.M.] Cu ce tragedie am plecat de acolo! Mi-a părut rău de tot [plânge]! Am sărutat patru colțuri ale casei mele și așa am plecat! Mi-am luat rămas bun! [Am un tablou], ce să faci cu pictură? Nu poți să trăiești cu pictură! Ce viață am avut pe insulă!”

[E. și M.A.] „A rămas o amintire plăcută. Și parcă mi se face din ce în ce mai dor... Mă gândesc din ce în ce mai mult. Cine știe, poate e sfârșitul vieții așa... Îs mulți ani, iată, patruzeci și doi de ani. [...]

Aveam o poziție foarte frumoasă. Se vedeau de la mine din casă trenul, mașinile, avioane dacă treceau, vapoare... Era la câțiva metri de Dunăre casă. Vara eu îmi făceam dușu-n Dunăre, mă spălăm dimineața pe ochi. [...]

[R.A.] „Da, mi-e dor de insula Ada-Kaleh! Acuma să se deschidă, acuma aș pleca! Am zis:să treacă apă, să fugă apă, aș face o colibă și o barcă, aș prinde pește și aș stă acolo! La toți turcii le pare rău de insulă! Noi eram liniștiți la insulă. Ce aer era! Ieșeam seară la parc. Pomii ăia, Dunărea... Aveam fântână, «bunar», știți, acolo lângă Miskin Bab, luăm de acolo apă. Veneau turiștii, era o veselie. Eu făceam dulceață de smochine, Sezer era mică, vindea. «Cine ia de la mine toată vara-i merge bine!» Ha, ha, ha! «Prăvălie de oltean, fără ușă, fără geam!» Strigă, făcea reclamă. Mi-aduc aminte asta, n-o s-o uit niciodată!

Eu de câte ori visez, visez insula, nu mă visez aicea!”

[M.A.] „Erau străzile frumoase. Și am început să ne plimbăm, să îmi arate cetățile. Era foarte frumos.

Nu sunt născută acolo, crescută acolo, da' așa rău îmi pare că am venit încoace! Chiar dacă intră apă după ce veneau ploile sau de la Cazane, că după ces e topea ce gheață era la cazane, se inundă Ada-Kaleh-ul. Dar toată lumea se refugia la neamuri, acolo... Fiecare la neamuri stătea și făcea drum din scânduri. Și așa mergea. O săptămână, două, până se trăgea apă, până pleca.

Da, mi-a plăcut foarte, foarte mult. Era liniștit. Pe mine mă sculau păsările! Păsările ciripeau. Și în partea Serbiei erau munți, și în partea României erau munți. Știți ce frumos? N-am cuvinte! Dimineața, v-am spus, ciripitul păsărilor mă ridică. Ceaș sau ceva nu ne trebuia. Și ce fructe aveau în curte! Eu, dimineața, cu un șortuleț în poală, strângeam mere, pere. În octombrie, noiembrie... Strângeam struguri, că la insulă au făcut boltă de s-au dus în pomi, acolo sus. Aicea nu există așa fructe. Smochine, nici nu mai zic! Soacră-mea era specialistă să facă dulceață de smochine. Și de trandafiri, da! [...]

[F.A.] Dacă trăia [bunica], poate plângea și ea acum cum îmi vine și mie să plâng când mi-aduc aminte de Ada-Kaleh. I se face dor omului de locu' natal! Și un loc natal că ăstă, cu cetății și o insulă pe ape [are lacrimi în glas]... Mulți nu spun, da' o simt. Eu spun deschis: îmi vine să plâng când mi-aduc aminte. Doru' de locul natal. E durere mare în sufletu' omului când și-a pierdut locu' natal! Eu nu-l mai am! Simt o durere în suflet... Am multe înregistrări cu Ada-Kaleh-ul, punem și vizionăm. Numai eu știu ce e în sufletu' meu când văd.”

Pentru noi, care n-am văzut Ada-Kaleh decât prin ochii celor pe care i-am intervievat, insula asta este o fantasmă. N-o să știm niciodată dacă era cu adevărat atât de frumoasă că în amintirile foștilor insulari, cu case înflorite, viță-de-vie, leandri, magnolii, flori cățărare pe zidurile îmblânzite

de soarele verii, lămâi și smochini, bragă rece și înghețată parfumată, aromă proaspătă de fistic și baclavale, turci fumând narghilea în fața porților scunde... un Levant în miniatură.

BIBLIOGRAFIE:

Fragmente extrase din *Adakale-Li. Patria din buzunarul de la piept*, Editura Martor.

ANUL 1918 ÎN ISTORIA ROMÂNILOR

Florina PURCEL

Grădinița cu Program Prelungit Nr. 21,

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Realizarea României Mari prin unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu Vechiul Regat a fost rezultatul acțiunii românilor în condițiile favorabile create de sfârșitul Primului Război Mondial, când Imperiul Țarist și cel Austro-Ungar dispăreau de pe harta Europei.

Declanșarea revoluției bolșevice din octombrie 1917 era, de fapt, mai mult o lovitură de stat prin care bolșevicii puneau mâna pe putere. Consiliul Comisarilor Poporului, condus de V.I. Lenin, adopta Decretul asupra păcii, prin care se exprima hotărârea de a se scoate țara din război, și Declarația drepturilor popoarelor din Rusia, care recunoștea dreptul acestora la autodeterminare, mergând până la despărțirea de stat. În baza acestui principiu, o parte din teritoriile ocupate de Imperiul Rus își vor proclama independența.

Prima provincie românească care s-a unit cu patria-mamă a fost **Basarabia**. În 1917 s-a constituit Partidul Național Moldovenesc, care va coordona mișcarea de eliberare a Basarabiei. Cu prilejul Congresului ostașilor moldoveni reunit la Chișinău (noiembrie 1917), acesta proclamă autonomia politică și teritorială a Basarabiei, hotărâște constituirea forțelor armate proprii și convocarea unui organ reprezentativ al Basarabiei, Sfatul Țării, condus de Ion Inculeț. Realizarea deplină a autonomiei se înfăptuia prin proclamarea Republicii Democratice Moldovenești (decembrie 1917), membră cu drepturi depline în cadrul Republicii Federative Ruse.

Situația se agravează odată cu lovitura de stat bolșevică, urmată de destrămarea armatei ruse. Pentru a se pune capăt anarhiei și dezordinii provocate de soldații ruși în retragere, se cere sprijinul armatei române. Aceasta va restabili ordinea și prestigiul Sfatului Țării, ceea ce va determina guvernul Rusiei Sovietice să întrerupă relațiile diplomatice cu România.

În fața amenințărilor Rusiei și Ucrainei, Basarabia își proclamă independența (4 februarie 1918), iar la 27 martie 1918, Sfatul Țării, care cuprindea reprezentanți ai tuturor naționalităților, a adoptat cu majoritate de voturi hotărârea Basarabiei de a se uni cu România.

În timpul primei conflagrații mondiale, **Bucovina** a fost teatru de război, numeroși tineri fiind înrolați în armata austro-ungară. Începând din toamna anului 1918, situația provinciei s-a înrăutățit. În contextul reorganizării Imperiului pe baze federative, autoritățile habsburgice vehiculau teza anexării Bucovinei la Galiția. De asemenea, Ucraina ridica pretenții de stăpânire asupra provinciei, amenințând cu intervenția militară. În octombrie 1918, la inițiativa lui Sextil Pușcariu și Iancu Flondor, a fost convocată la Cernăuți o adunare a reprezentanților populației românești, care a ales Consiliul Național. Ca lider politic al acestuia a fost ales Iancu Flondor. Amenințarea ucraineană l-a determinat pe acesta să ceară sprijinul armatei române. La 28 noiembrie 1918, Congresul General al Bucovinei, format din reprezentanți ai românilor, polonezilor, germanilor și rutenilor, votează unirea cu Regatul României. Austria recunoaște unirea României cu Bucovina prin tratatul de la Saint-Germain.

În ceea ce privește **Transilvania**, încă de la începutul Primului Război Mondial s-au diversificat mijloacele de luptă ale românilor pentru unirea cu țara, activitate coordonată de Partidul Național Român (P.N.R.). În toamna anului 1918, în condițiile înfrângerii Puterilor Centrale și prăbușirii Austro-Ungariei, mișcarea națională a românilor din Transilvania s-a amplificat. P.N.R. proclamă la Oradea independența națională a românilor din cadrul Dublei Monarhii, iar la 12

noiembrie 1918 se formează Consiliul Național Român Central (C.N.R.C.), cu sediul la Arad, având rolul de a coordona, ca organ unic, mișcarea națională a românilor transilvăneni. După modelul acestuia, s-au constituit consilii și gărzi locale în Transilvania. Acestea au preluat controlul politic și administrativ în întreaga provincie, reușind să mențină ordinea în Transilvania.

Pentru a da expresie voinței românilor transilvăneni, C.N.R.C. decide convocarea unei mari adunări pentru 1 decembrie 1918, la Alba Iulia. Marea Adunare Națională se deschide sub președinția lui Gheorghe Pop de Băsești, în prezența a 1228 de delegați, a episcopului ortodox Miron Cristea, a episcopului greco-catolic Iuliu Hossu și a peste 100 000 de persoane. Vasile Goldiș va citi Rezoluția Unirii cu România (a promovat principiile democratice, egalitatea minorităților cu națiunea română, votul universal, libertăți cetățenești). A doua zi au fost alese organele provizorii ale puterii de stat Marele Sfat Național și Consiliul Dirigent, prezidat de Iuliu Maniu. Unirea a fost salutăată și recunoscută de naționalitățile din Transilvania. Ungaria recunoaște unirea prin Tratatul de la Trianon (1920).

Marea Unire din 1918 încununa aspirațiile de veacuri ale românilor de a trăi într-un singur stat, fiind rodul luptei tuturor forțelor și categoriilor sociale interne. Astfel, se desăvârșea formarea României Mari. Noul stat românesc, având o suprafață de 295 049 km² și o populație de 18 milioane de locuitori, va fi recunoscut pe plan internațional prin tratatele de pace încheiate la Paris, în anii 1919-1920.

BIBLIOGRAFIE:

Mariana Gavrilă, Vasile Manea, *Istorie. Sinteze* (recapitularea materiei din programă) 21 de variante complete (rezolvate și explicate), Ed. Aula, Brașov, 2010.

9 MAI, ZIUA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI

Prof. Nicoleta ROMAN

Colegiul Tehnic “Decebal”,

Drobeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

“Independența nu este un dar pe care ni-l face Europa, ci o recunoaștere a drepturilor străbune ale românilor, în conformitate cu sacrificiile lor”.

(Nicolae Iorga)

În data de 9 mai 2019 se împlinesc 142 de ani de când România și-a câștigat independența. Războiul de Independență al României dintre anii 1877-1878 a fost un pas important al României spre unificarea deplină.

România s-a folosit de lupta dintre Imperiul Otoman și Imperiul Rus pentru a-și declara independența față de cele două mari puteri (puterea suzerană era Imperiul Otoman iar puterea protectoare era Imperiul Țarist) și a deveni un actor important în Balcani. Acest obiectiv a fost considerat de către elitele politice ca fiind o necesitate obiectivă, fără de care nu era posibilă modernizarea țării. Încă din perioada domniilor regulamentare, Partida Națională din Țara Românească a redactat, la 1/13 noiembrie 1838, o declarație de principii, intitulată sugestiv “act de unire și independență”.

Ideile exprimate de către Partida Națională la 1838 au fost subliniate câțiva ani mai târziu și de către Nicolae Bălcescu. Acesta considera că “numai atunci când războiul sfânt va mântui nația de apăsarea streinilor și-o va reîntregi în libertatea și unitatea sa, adunarea poporului, Constituanta, va putea să realizeze în pace toate reformele politice și sociale, de cari el are nevoie să constituieze domnirea democrației, domnirea poporului prin popor”.

La 9 mai 1877, aflat la tribuna Camerei Deputaților, Mihail Kogălniceanu, ministrul de externe al României în guvernul liberal condus de Ion C. Brătianu, proclama în mod solemn ruperea irevocabilă a legăturilor de vasalitate față de Imperiul otoman, subliniind faptul că: “Suntem independenți; suntem națiune de sine stătătoare”.

O zi mai târziu, Camera Deputaților și Senatul aveau să consacre în mod oficial noul statut de stat independent al României. La rândul său, domnitorul Carol I avea să țină un discurs emoționant în fața reprezentanților Parlamentului, redactat, potrivit istoricului Nicolae Iorga, de către însuși Mihail Kogălniceanu.

Independența țării era astfel proclamată oficial după ce ea fusese invocată cu multe decenii înainte în numeroase documente redactate de către fruntașii mișcării naționale din Principatele Române.

Discursul său din 9 mai 1877 din fața Parlamentului României s-a concentrat pe faptul că Guvernul consideră că țara a renunțat la suzeranitatea otomană. Parlamentul a adoptat declarația de independență în aceeași zi, principele Carol promulgând-o a doua zi, pe 10 mai, sub numele de „Proclamație”. Mihail Kogălniceanu a rostit un discurs rămas celebru: „În stare de rezel cu legăturile rupte, ce suntem? Suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare... Ce-am fost înainte de declararea rezelului? Fost-am noi dependenți către turci? Fost-am noi provincie turcească? Avut-am noi pe sultan ca suzeran? Străinii au zis acestea; noi nu am zis-o niciodată. Așadar, domnilor deputați, nu am nici cea mai mică îndoială și frică de a declara în fața Reprezentanței Naționale că noi sîntem o națiune liberă și independentă”. La data de 4 aprilie 1877, România a semnat Convenția cu statul rus, în timp ce în Balcani se trasa conflictul dintre Imperiul otoman și cel Țarist.

Kogălniceanu a fost cel responsabil pentru intrarea României în războiul ruso-turc din 1877-1878 de partea Rusiei, ocazie cu care țara și-a declarat independența. Acest rol politicianul și l-a exercitat ca ministru de Externe în Guvernul Ion Brătianu, alături de care, susținut și de Rosetti, o altă personalitate politică cu greutate a acelei vremi a susținut trecerea trupelor rusești prin România. În aprilie 1877, Kogălniceanu l-a convins pe Carol să accepte alianța cu Rusia, contrar sfatului Consiliului de Coroană. Franța, în calitate de putere ce superviza România, la acea dată, nu a susținut această mișcare pe tabla politică. Susținut de Rosetti și Brătianu, Louis, duce Decazes, ministrul de externe francez, nu i-a oferit lui Kogălniceanu răspunsul ferm pe care i l-a cerut, refuz care a sugerat faptul că, dacă România se alătură armatei rusești, puterile nu-i vor mai oferi protecția de care s-a bucurat până atunci. Politicianul, luând la cunoștință, și-a exprimat, totuși speranța că Franța va susține România în momentul decisiv.

Evoluțiile care au anticipat intrarea efectivă a țării noastre în luptă au reprezentat nu numai un îndelungat și asiduu efort al conducerii politice române pentru încheierea unei eventuale alianțe militare a popoarelor balcanice, aflate sub dominația Înaltei Porți, dar și un real sprijin acordat emigrației revoluționare bulgare și sârbe care lupta pentru eliberarea propriilor popoare. Mai mult, din cauza atitudinii politice amenințătoare a Imperiului Otoman, sprijinul României a trebuit acordat în cel mai mare secret. Între altele menționăm că Înalta Poarta refuzase statului român dreptul de a bate monedă, de a acorda decorații și dreptul de a se numi "România" și din cauza faptului că acesta permitea înarmarea și organizarea cetelor de bulgari și sârbi pe teritoriul său. Acțiunea de susținere a dezideratelor naționale bulgare dura de mai multe decenii, cunoscute fiind acordarea de către cercurile conducătoare și populația românească de azil emigranților bulgari, permisiunea de a forma organizații precum Comitetul Central Revoluționar Bulgar de la București, oferirea de modele de dezvoltare culturală, amplificarea dezideratelor bulgărești prin presa românească pentru a fi cunoscute de către întreaga Europă.

Kogălniceanu a depus eforturi pentru a obține recunoașterea independenței de către toate statele europene, afirmând și susținând că politicile guvernului său se centrează pe „transformarea cât mai rapidă a agențiilor diplomatice și consulatelor străine din București în legații”. Atât Independența României, cât și independența Serbiei și a Muntenegrului, precum și unirea Dobrogei cu România, au

fost recunoscute oficial prin Tratatul de pace ruso-turc de la San Stefano de la 3 martie 1878 și prin Tratatul de la Berlin, de 13 iulie 1878.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mihail Kogălniceanu, *Discursuri parlamentare*, București, Editura Minerva, 1994, p. 115.
2. Nicolae Iorga, *Politica externă a regelui Carol I*, București, Editura Glykon, 1991, p. 212.
3. Cornelia Bodea, *1848 la Români. O istorie în date și mărturii*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982, p. 118.
4. Nicolae Bălcescu, *Mersul revoluției în istoria Românilor în Opere. Tomul I Partea a II-a, Scrieri istorice, politice și economice*, ediție critică adnotată cu o introducere de G. Zane, București, Fundația pentru Literatură și Artă "Regele Carol II", 1940, p. 105.
5. Arhivele Naționale ale României, *Independența României în conștiința europeană*, ediție de documente îngrijită de Corneliu Mihail Lungu, Tudor Bucur, Ioana Alexandra Negreanu, București, 1997, p. 68.
6. Titu Maiorescu, *Istoria politică a României sub domnia lui Carol I*, București, Editura Humanitas, 1994, p. 90.
7. Sorin Liviu Damean, *România și Congresul de pace de la Berlin (1878)*, București, Editura Mica Valahie, 2005, p. 100.

DE LA TROC LA MONEDE VIRTUALE

Prof. Mihaela-Eugenia ROMAN
Colegiul Național „Gheorghe Țițeica”,
Drbeta-Turnu Severin, jud. Mehedinți

Banii, ca mijloc de plată, nu au apărut odată cu omul. Până la apariția banilor dezvoltarea societății umane s-a bazat pe troc (schimbul de mărfuri în natură). La un moment dat a apărut necesitatea stabilirii unei valori pentru fiecare tip de mărfuri în funcție de cerere și ofertă lucru ce a dus la apariția monedelor, la început folosindu-se monede din scoici și mai apoi monede din metal în special din aur sau argint. Însă, baterea monedelor a devenit mai costisitoare decât valoarea monedei în sine astfel încât după apariția hârtiei au apărut bancnotele. În timp aproape toate statele și-au creat propria monedă.

Un alt rol important de-a lungul anilor l-a jucat prețul unor metale, ca de exemplu aurul și argintul.

Dacă vedem banii din punct de vedere simbolistic atunci se poate spune că orice poate fi folosit ca ban dacă se îndeplinesc următoarele condiții:

1. Mediu de schimb
2. Unitate de contabilitate
3. Să fie portabil
4. Să fie durabil
5. Să fie divizibil
6. Să fie fungibil
7. Să-și păstreze valoarea (adică puterea de cumpărare)

Moneda îndeplinește doar primele 6 condiții.

Averea, măsurată în bani ce cuantifică valoarea unor bunuri deținute într-o anumită formă (în general sub formă materială, însă, în zilele noastre, se poate vorbi și de formă electronică) reprezintă doar o formă de păstrare a energiei economice până în momentul în care are loc o tranzacție. Acum, tranzacțiile se realizează sub formă de troc, într-o formă monetară, lingouri de aur, bancnote, criptomonede. Majoritatea tranzacțiilor sunt realizate on-line, scriptic, fără a se intra direct în contact cu banii tranzacționați. Au apărut instituții cu rol specific în gestionarea banilor și urmărirea tranzacțiilor.

O să încerc să realizez un scurt istoric al folosirii banilor de-a lungul timpului.

- Până în sec. VII î.Hr. – A funcționat trocul.
- Sec. VII î.Hr. - Au apărut primele monede în Asia Mică. Această idee de schimb s-a răspândit foarte repede. Grecii și romanii au început să producă primele monede din bronz și argint. Ca o garanție a monedei se grava pe aceasta simboluri ale emitentului.
- În sec. al XI-lea: negustorii italieni au început să folosească bancnotele după ce chinezii au descoperit hârtia. Chinezii au fost primii care au introdus conceptul de bani pe hârtie.
- Sec. XXI: au apărut primele monede electronice (monede virtuale). Acestea sunt cunoscute sub denumirea de criptomonede.

În zilele noastre criptomonedele au devenit un fenomen global. Acestea pot fi folosite în tranzacții păstrându-se anonimul părților implicate. Putem defini criptomonedele ca fiind „intrări într-o bază de date pe care nimeni nu le poate modifica fără a îndeplini condiții specifice”. Prețul criptomonedei ca instrument financiar este foarte volatil și, ca monedă, neputând fi urmărită, poate

aduce influența negativ economia unei țări sau economia globală. Valoarea criptomonedei crește sau scade în funcție de mai mulți factori sensibili.

Majoritatea criptomonedelor nu îndeplinesc o funcție monetară (nu sunt bani sau un alt instrument de plată). Cea mai cunoscută criptomonedă este bitcoinul.

Dacă ne referim la istoria criptomonedei ne putem baza pe istoria bitcoinului.

- August 2008: a fost creat domeniul bitcoin.org.
- Octombrie 2008: într-o listă de discuții despre criptografie a fost trimisă o lucrare scrisă de Satoshi Nakamoto cu numele de „Bitcoin” unde bitcoinul era definit ca „Un sistem de numerar electronic de tip peer-to-peer”.
- Ianuarie 2009: Nakamoto a implementat software-ul bitcoin ca un cod open-source. Astfel a apărut bitcoinul. Identitatea lui Nakamoto rămâne necunoscută. Rețeaua de bitcoin a fost creată când Nakamoto a exploatat primul *bloc de geneză*, bloc în care era încorporat mesajul „The Times 03/Jan/2009 Chancellor on brink of second bailout for banks.”
- Mai 2010: un utilizator al unui forum bitcoin s-a oferit să plătească pentru pizza în această monedă. Până atunci utilizatorii făceau schimburi între ei de dragul sistemului. Valoarea monedei era mică.
- Iulie 2010: a avut loc prima creștere a acestei monede de la 0.008\$ la 0.08\$ pentru 1 bitcoin.
- Noiembrie 2010: MtGox a cotaț 1 bitcoin la 0.5\$.
- 2011: primele tranzacții „proof-of-concept”, primii utilizatori importanți ai bitcoinului fiind piețele negre, cum ar fi Silk Road care a acceptat exclusiv această metodă ca mijloc de plată. În octombrie 2011 a fost lansat litecoin urmat de apariția altor altcoins.
- Septembrie 2012: se înființează Fundația Bitcoin cu scopul de a promova dezvoltarea și absorbția bitcoinului. În 2012 rata de schimb pentru bitcoin a început de la 5,27\$ și au ajuns la 13,30\$ la sfârșit de an.
- Septembrie 2017: China începe să interzică tranzacționarea criptomonedei bitcoin, interdicția a devenit completă la începutul lui 2018.
- 2018: Prețurile bitcoin au fost afectate negativ de mai multe hack-uri sau furturi din schimburile de criptomonede. La 1 iulie 2018 1 bitcoin era cotaț la 6.469\$.

Așa cum putem observa apariția unor tipuri de monede pe piață (în funcție de materialul din care sunt create) a fost influențată de dezvoltarea tehnologică. De la troc la primele mijloace de schimb bazate de tip monedă create din scoici, la monede din metal și mai apoi la bancnote de hârtie ajungând în zilele noastre la transferuri electronice și criptomonede, monedele s-au „reinventat” fără a înlocui în totalitate vechile mijloace de tranzacționare unele dintre ele devenind ele însele obiecte de schimb într-o tranzacție în care este folosită moneda curentă (de exemplu monedele numismatice).

Preconizez dispariția monedelor fizice și înlocuirea loc cu tranzacții electronice, dar nu sub forma criptomonedelor de tip bitcoin, deoarece puterea acestor monede și dificultatea urmăririi tranzacțiilor cu aceste monede este greoaie și poate duce la efecte grave din punct de vedere economic. Dispariția monedelor fizice se poate realiza prin folosirea exclusivă a cardurilor la cumpărături și a telefonului în tranzacții. Aceste tipuri de tranzacții sunt mult mai ușor de monitorizat și riscul apariției unei crize economice e mai mic. De asemenea, preconizez creșterea numărului de tranzacții online prin folosirea transferurilor electronice.

WEBGRAFIE:

Ro. Wikipedia.org

<http://www.topoptiunibinare.com/blog/cum-au-aparut-banii-istoria-banilor/>

<https://bitcoinnews.ro/criptomonedele/>

<https://www.setthings.com/ro/istoria-bitcoin/>

https://adevarul.ro/tech/internet/satoshi-nakamoto-bitcoin-moneda-virtuala-1_5319ae280d133766a8b01129/index.html

ZIUA REGALITĂȚII

Cristina Manuela ȘTICA

Grădinița cu Program Prelungit Nr. 1,

Orșova, jud. Mehedinți

„Punând picioarele pe acest pământ, am și devenit român!”

Domnitorul Carol ajunge în țara sa de adopție după o călătorie aventuroasă, de la Sigmaringen până la Turnu-Severin. Vaporul în care Suveranul călătorea, alături de Brătianu, a trecut de Porțile de Fier la 8 mai 1866, iar la ora patru după-amiaza Carol I a văzut drapelul românesc fluturând la Turnu-Severin. Principele Suveran a intrat în capitala țării la 10 mai 1866, a primit cheile orașului București, a depus jurământul de credință în fața Adunării Constituante și a fost proclamat Domnitor al Principatelor Române. Elita politică din Principatele Române împlinea, astfel, vechea dorință a aducerii pe Tronul țării a unui principe străin, capabil să unească definitiv Moldova și Țara Românească, să stingă pentru totdeauna rivalitățile dintre familiile domnitoare pământene, să stabilizeze țara, să o modernizeze și să îi confere prestigiu internațional. Domnitorul Alexandru Ioan I însuși era convins de necesitatea înlocuirii sale cu un principe străin. La 10 mai 1866, Carol I rostea următorul legământ:

” Ales de către națiune Domn al românilor, mi-am părăsit fără a sta la îndoială, și patria, și familia, pentru a răspunde la chemarea acestui popor care mi-a încredințat destinele sale. Punând piciorul pe acest pământ sacru, eu am devenit român. Acceptarea plebiscitului îmi impune, o știu, mari datorii. Sper că îmi va fi dat să le duc până la capăt. Vă aduc o inimă credincioasă, cugetări drepte, o voință tare de a face binele, un devotament fără margini către noua mea patrie și acel neînvins respect către lege, pe care l-am cules în exemplul alor mei. Cetățean astăzi, mâine, de va fi nevoie, soldat, eu voi împărtăși cu voi soarta cea bună ca și pe cea rea.”

Ziua de 10 Mai avea să mai aducă, în istoria României, încă două evenimente importante, după cum spun versurile dedicate Zilei Naționale a României: „Zece Mai ne-a fi de-a pururi/Sfântă zi, căci ea ne-a dat/Domn puternic țării noastre/Libertate și Regat.“

Anul 1866 rămâne în istoria României și datorită adoptării, în unanimitate, la 29 iunie/11 iulie (promulgată de Carol a doua zi), a Constituției țării, redactată după modelul celei belgiene și care a reprezentat un pas însemnat spre modernizare. Este cea dintâi Constituție românească întocmită de reprezentanții legitimi ai națiunii române. Monarhul constituțional, Dinastia ereditară, suveranitatea națională, Guvernarea reprezentativă, separarea puterilor în stat, Parlamentul bicameral (Senatul și Adunarea Deputaților), responsabilitatea miniștrilor, drepturile și libertățile cetățenești, sacralitatea și inviolabilitatea proprietății, prevăzute în Constituția din 1866, transformă acest document într-unul dintre cele mai avansate acte fundamentale din Europa vremii și oferă un cadru stabil de dezvoltare tânărului stat român. Chiar dacă multe dintre principiile constituționale au părut, cel puțin la început, „forme fără fond“, s-a dovedit că, uneori, forma poate crea, în timp, fondul.

Prin simpla sa prezență, prin demnitatea apartenenței la una dintre cele mai ilustre familii ale Europei, dar și grație curajului personal, Principele Suveran Carol a zdruncinat definitiv ultimele rămășițe simbolice ale vasalității față de Imperiul Otoman. Vizita sa la Constantinopol, în octombrie

1866, în cursul căreia s-a comportat față de Sultan ca un șef de stat, și nu ca un vasal, a confirmat procesul ireversibil de ruptură față de Poartă. Aceeași demnitate o va arăta Carol și aliatului rus din Războiul de Independență. Atunci când Țarul Alexandru al II-lea amenință, în 1878, după încheierea războiului, cu dezarmarea armatei române, în cazul în care România s-ar fi opus anexării sudului Basarabiei de către ruși, Carol I îi răspunde că trupele române vor putea fi nimicite, dar nu dezarmate.

În timpul lungii sale domnii, Regele Carol I a pus bazele României ca stat modern pe harta Europei.

Carol I primește în mod oficial titlul de Alteță Regală la 25 octombrie 1878. Carol I devine Rege al României la 14/26 martie 1881, prin votul unanim al reprezentanților națiunii. Tot la 26 martie urma să se nască Princesa Moștenitoare Margareta, fiica Regelui Mihai.

Carol I este încoronat Rege al României la 10/22 mai 1881. Regele însuși a cerut să fie încoronat cu o coroană din oțel, fabricată din metalul topit al unui tun de război capturat la Plevna.

Întemeietorul Regatului român a murit la Sinaia, în ziua de 27 septembrie 1914, la ora cinci și treizeci de minute dimineața. Avea șaptezeci și cinci de ani, dintre care domnise patruzeci și opt. Carol I a fost înmormântat la Curtea de Argeș, locul ales de el ca necropolă a Familiei Regale a României.

În testamentul lui, Regele scria:

” Zi și noapte m-am gândit la fericirea României. (...) Cu toate greutățile pe care le-am întâlnit, cu toate bănuielile care s-au ridicat, mai ales la începutul domniei mele, în contra mea, expunându-mă la atacurile cele mai violente am pășit, fără frică și fără șovăire, înainte pe calea dreaptă, având nemărginită încredere în Dumnezeu și în bunul-simț al credinciosului meu popor.”

Bibliografie:

Constantin C. Giurescu, *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până la moartea Regelui Ferdinand*, Editura Humanitas, București, 2000.

Ion Bălăceanu, *Amintiri politice și diplomatice. 1848-1903*, Editura Cavallioti, București, 2002.

Petre P. Panaitescu, *Istoria românilor*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1990.

ȘTEFAN CEL MARE, PERSONAJ ȘI SIMBOL

Prof. Alina Simona ȘURLĂU

Școala Gimnazială „Mihai Viteazu”,

Strehaia, jud. Mehedinți

Ștefan cel Mare deschide, în istoria poporului român, una din cele mai strălucite pagini din întemeierea statelor medievale. De-a lungul unei domnii de aproape cincizeci de ani (1457-1504), marele domn a făcut din Moldova un factor însemnat al relațiilor internaționale în această parte a Europei. Prin activitatea sa remarcabilă în sfera politicii externe, Ștefan cel Mare a inaugurat o nouă eră a afirmării internaționale a Moldovei, care s-a impus Marilor Puteri vecine, datorită rolului politic pe care și l-a asumat în condițiile reluării ofensivei otomane, și-a câștigat, împreună cu marele ei domn, un prestigiu internațional care a atras prețuirea și alianța unor mari puteri, angajate în confruntarea antiotomană. Capetele încoronate i-au căutat alianța, dușmanii l-au privit cu respect, iar umaniștii au fixat pentru posteritate imaginea acestui mare domnitor.

Pornind de la realitatea istorică, figura lui Ștefan cel Mare a devenit mitică și legendară. Imaginea sa se proiectează în creațiile folclorice și în literatura cultă, dând naștere la unele dintre cele mai însemnate opere istorice.

Distingem, în evocarea folclorică și literară a lui Ștefan cel Mare, două moduri de portretizare: unul biografic și documentar, alimentat de cronicari și de tradiția populară și transpus cu mijloace epice sau dramaturgice (sub forma generalizată de baladă, narațiune istorică, poem, cântec), și altul simbolic, realizat în proiecții mitopo (i) etice arhetipale, prototipale. El apare, ca personaj și ca simbol, printr-un transfer de la evocarea factologică la cea mitologică.

Virtuțile reale ale personajului istoric se transformă într-o marcă deontologică și ontologică, domnitorul fiind conceput ca o Ființă exemplară, stând sub semnul desăvârșirii morale și spirituale. Faptul documentar este substituit prin semnificație (mitică, simbolică, parabolică). Se conturează, cu toată claritatea, Modelul, dimensiunile paradigmatică. E vorba de un domnitor devenit Domnitor, personaj-cheie al istoriei, în care el apare ca model de împlinire umană. Se valorizează, astfel, mitul „bunului sălbatic” al Vârstei de Aur și perfecțiunii începuturilor.

Ștefan cel Mare este omul exemplar în mijlocul unei istorii vitrege, terorizată de păgâni, de necredincioșii externi, de trădătorii și dușmanii interni.

După Hegel, poporul este moral, virtuos și puternic în măsura în care realizează ceea ce voiește și își apără creația sa împotriva tuturor forțelor din afară printr-o străduință constantă de a se obiectiva. El se identifică, în perioadele de împlinire, cu esența sa lăuntrică, el „este la sine, se are pe sine în față, ca obiect”. O lege implacabilă face ca individul să treacă de la vârsta bărbăției la vârsta bătrâneții. Zeii și domnitorii pot da acestei treceri un scop prin crearea unei alcătuirii morale și politice. „În acest chip a stăpânit la început Cronos timpul în epoca de aur, lipsită de înfăptuiri morale, iar ceea ce s-a născut, copiii acelei epoci, au fost înghițiți de către ei înșiși. Jupiter, abia, din capul căruia s-a născut Minerva și în preajma căruia se aflau Apolo și muzele, a înfrânt timpul, dând trecerii lui un țel. El este Zeul politic, care a dat existență unei alcătuirii morale, anume statului” Mutatis mutandis, Ștefan cel Mare este domnitorul, „zeul politic” care a impus „vârsta bărbăției”, a înfrânt timpul, dând marii treceri (vorba lui Blaga) un scop și existență unei alcătuirii morale prin fortificare statală. Intuiția lui Eminescu, în **Mușatin și ursitorile**, mergea anume spre această semnificație istorică și supraistorică, zeiască-politică a voievodului medieval, Evul Mediu fiind de asemenea, în reprezentarea sa, o epocă a împlinirii.

Cu Ștefan cel Mare poporul român capătă, prin urmare, o conștiință de sine, care este esențialul factor constructiv al naționalității.

Procesul de mitizare a voievodului mușatin are și acest temei al trecerii la etapa superioară a împlinirii sale în istorie.

În schimbul elementului biografic și hagiografic vine encomionul valorizator de esență, de proiectare a eului (individului) în conștiința de sine a națiunii, pe care o întruchipează Ștefan cel Mare și Sfânt.

Putem urmări acest proces în evoluția mijloacelor stilistice encomiastice, care se nuanțează și se esențializează valoric prin asocierea procedeelelor antonomastice (sinecdocice). Domnitorul este, în reprezentările mitopo (i) etice ale scriitorilor noștri care potențează acea imagine prototipală de „om nu mare de stat”, „adânc gânditor”, „măreț”, „plin de duh, apărător al dreptății”, „care era de față la orice bătaie, înțelegea foarte bine măiestria războiului, mai totdeauna în triumf la biruință” (ea apare la cronicari, apoi în compilările lui Vartolomei Măzăreanu, Constantin Lecca ș.a.), un „erou”, un „duios părinte”, un Luceafăr (Gheorghe Asachi), „erou al Moldovei”, al „Țării noastre părinte”, un „principiu nebirit” (Constantin Stamati), urmaș al romanilor, mama lui fiind „o spartană” (Ion Heliade-Rădulescu), „un suflet mare” ce „alerga la idei mari”, adică unirea tuturor românilor (Dimitrie Bolintineanu), „fiind de natură gigantică, divină”, „creator sublim”, „în care crede întreaga Românie” (Vasile Alecsandri), „strămoșul cuminte”, „omul viteaz, dar nu crunt, pe care-l vreau vremurile” (Nicolae Iorga), „diplomat ascuțit”, „strateg teribil și prudent”.

Sintetizând aceste encomioane, care sunt expresia unui personaj-mit, Tudor Vianu conchidea că pe lângă tradițiile populare care ne-au transmis figura unui viteaz, a unei personalități și domnitor creștin consunător cu interesele poporului, pe lângă mărturiile documentare ale cronicarilor care au mijlocit cunoașterea evenimentelor „Scriitorii moldoveni au întreținut flacăra vieții pe altarul domnului. Interpretarea muntenească a pus într-o lumină mai vie lupta lui Ștefan împotriva tiraniei străine, solidaritatea lui cu mulțimile. Alecsandri s-a oprit și el, într-unul din momentele cele mai fericite ale creației sale, asupra legăturii lui Ștefan cu poporul său”. Ispirescu a realizat o povestire în limba vie a poporului, Iorga i-a reliefat virtuțile politice și forța caracterului, Delavrancea a surprins voința de legalitate a suveranului supus însă condiției obștești, Mihail Sadoveanu a vorbit despre sufletul uman și viața interioară a eroului (în **Viața lui Ștefan cel Mare**) și a dat cea mai adâncă viziune asupra personalității cu o misiune universală în **Frații Jderi**, epopee națională, „o Iliadă a noastră”.

Din perspectiva zilei de azi imaginea mitopo (i) etică cea mai complexă și consunătoare cu viziunea postmodernă ne pare a fi cea eminesciană. Ștefan cel Mare este însăși conștiința noastră identitară, este lucrarea ei întru și împotriva istoriei (vitrege), este „atletul creștinătății” care aleargă cu ideea mare a unei Europe creștine unite cu toți românii uniți întru această idee. Căci dacă Decebal este ipostaza eului sfâșiat și căzut din paradis în istorie, Ștefan cel Mare este ipostaza Eului care cunoaște, în mod hegelian, suprema realizare de sine, redacizarea afirmării.

BIBLIOGRAFIE:

- Hegel, G.W.F., *Prelegeri de filologie a istoriei*, București, 1997.
Vianu, Tudor, *Studii de literatură română*, București, 1964.

ROMANITATEA ROMÂNILOR ÎN VIZIUNEA ISTORICILOR

Prof. Florin Daniel ȘURLĂU

Școala Gimnazială "Mihai Viteazu",

Strehaia, jud. Mehedinți

Românii sunt un popor romanic (latin) a cărui etnogeneză (proces de formare) a cunoscut trei etape: civilizația geto-dacă supusă cuceririi romane, sinteza daco-romană realizată în urma procesului de romanizare și adaosul slav din secolele VI-VII. Romanitatea reprezintă un element esențial al identității lingvistice și culturale a poporului român.

Originea latină și vechimea românilor pe aceste meleaguri este subliniată în istoriografia Evului Mediu. Primii autori aparțin lumii bizantine, unde identitatea etnică a românilor era bine cunoscută. Într-un tratat militar, Strategikon (secolul al VII-lea), datorită limbii, aceștia erau numiți romani, termen întâlnit mai târziu și la împăratul Constantin al VII-lea Porfirogenetul (912-959) care, în lucrarea sa despre administrarea imperiului, preciza că „*aceștia se mai numesc și romani pentru că au venit din Roma și poartă acest nume până în ziua de astăzi*”. Acest aspect a fost confirmat în cronică sa de Ioan Kynamos, care a străbătut teritoriile nord-dunărene: „*se zice că sunt veniți demult din Italia*”.

La fel ca și bizantinii, ungurii au întreținut un contact permanent cu românii, romanitatea acestora fiindu-le cunoscută. Notarul anonim al regelui Bela afirma în cronică sa, „Faptele ungarilor” (Gesta Hungarorum), că, la sosirea lor, ungurii au găsit în Panonia slavi, bulgari și „*blachi, adică păstorii romanilor*”. La fel, ungurii, conduși de șeful lor Tuhutum, i-au găsit în Transilvania (sec. IX-X) pe români și pe slavi. Un secol mai târziu, Simon de Keza nota în Gesta Hunnorum et Hungarorum, că românii erau în Panonia la venirea hunilor, iar în vremea lui Attila romanii, locuitori ai orașelor, s-au înapoiat în Italia, doar „*vlahii* „care erau păstorii și agricultorii acestora, rămânând de bunăvoie în Panonia.

Intrarea spațiului românesc în sfera de interese a Romei și a misiunilor ei face ca papalitatea să ia cunoștință despre existența românilor și apartenența lor la „ritul grecilor”, nelegitim în viziunea curiei papale. Mai târziu, odată cu desfășurarea luptei antiotomane a Țărilor Române, interesul european față de români a sporit, manifestându-se în preocupările umaniștilor față de originea și istoria acestora. Poggio Bracciolini a fost printre primii umaniști care au afirmat originea romană a poporului român. Pe lângă numeroase elemente comune limbii latine și romane, el a constatat existența la românii nord-dunăreni a unei tradiții referitoare la descendența lor dintr-o colonie fondată de Traian. Contemporanul său, Flavio Biondo, afirma despre românii cu care se întâlneau la Roma că „*invocau cu mândrie originea lor romană*”, iar cu Enea Silvio Piccolomini, devenit papă sub numele de Pius al II-lea, ideea originii romane a acestora a intrat în circuitul științific european.

Istoriografia românească este prezentă prin Nicolaus Olahus, umanist transilvănean de faimă europeană, el însuși de origine română, care în lucrarea sa Hungaria (1536), este primul care susține unanimitatea de neam, limbă, obiceiuri și religie a românilor. Deasemenea, Johannes Honterus, originar din Brașov, înscrie în harta sa (1542) numele „Dacia” pentru întreg teritoriul locuit de români. Mai sunt și cronicarii moldoveni: Grigore Ureche, în Letopisețul Țării Moldovei și Miron Costin, în De neamul moldovenilor, care vorbesc despre originea noastră latină: „*De la Râm ne tragem și cu a lor cuvinte ni-i amestecat graiul*”. Stolnicul Constantin Cantacuzino, în Istoria Țării Românești, precum și Dimitrie Cantemir, în Hronicul vechimii romano-moldo-vlahilor, au subliniat continuitatea de viață a dacilor sub stăpânirea romană, unitatea și continuitatea românilor.

Odată cu cronicarii moldoveni și munteni, cunoscători ai scrierilor umaniste, chestiunea unanimității este transferată din sfera tradiției în cea a istoriografiei, pentru ca Școala Ardeleană să facă din aceasta o armă în lupta de emancipare națională și socială a românilor transilvăneni.

Politicizarea romanității românilor. Până în secolul al XVIII-lea, continuitatea românilor în ținuturile carpato-dunărene era considerată un fapt normal și logic. Însuși împăratul Austriei, Iosif al II-lea (1780-1790), îi considera pe români „*incontestabil, cei mai vechi și mai numeroși locuitori ai Transilvaniei*”. Dar, pentru populația majoritară a Transilvaniei, începe lupta pentru drepturi politice refuzate secole de-a rândul de către „națiunile privilegiate”. A fost elaborat *Supplex Libellus Valachorum* (1791), memoriu prezentat Curții de la Viena, în care se subliniază că românii sunt cei mai vechi locuitori ai Transilvaniei, fiind urmași ai coloniștilor lui Traian.

În această atmosferă a fost lansată „teoria imigraționistă” a lui Franz Sulzer, din Istoria Daciei Transalpine, potrivit căreia românii nu se trag din coloniștii romani din Dacia, aceasta fiind părăsită în întregime odată cu retragerea aureliană. Prin urmare, românii s-au născut ca popor la sud de Dunăre, undeva între bulgari și albanezi, de la care au preluat influențe în limbă, precum și credința ortodoxă. De aici, ei au emigrat către mijlocul secolului al XIII-lea din sudul Dunării în Transilvania, unde îi vor găsi stabiliți pe unguri și pe sași. Prin teoria sa, Sulzer sfida părerea unanimă din cultura și știința istorică europeană care îi considera pe români urmași ai romanilor lui Traian. Istoricul englez E. Gibbon, autor al unei celebre istorii a Imperiului Roman (1787), arăta că în Dacia, după retragerea aureliană, a rămas, *o parte însemnată din locuitorii ei, care mai mare groază aveau de migrare decât de stăpânitorul got*”. De la acești locuitori vor deprinde migratorii „*agricultura și plăcerile lumii civilizate*”. Netemeinicia afirmațiilor lui Sulzer a fost reliefată de reprezentanții Școlii Ardelene (S. Micu, Gh. Șincai, P. Maior, I. Budai-Deleanu), dar și de cărturarii sași (L. Toppeltinus, J. Troster).

Mai târziu, după realizarea dualismului austro-ungar (1867), imigraționismul este readus cu și mai multă tărie în dezbaterile istoricilor de către un geograf austriac, Robert Roesler. Teoria lui Sulzer este reluată și îmbogățită în lucrarea Studii românești. Cercetări asupra istoriei vechi a românilor și va fi denumită „roesleriană”. Ideile principale susținute de aceasta caută să demonstreze exterminarea dacilor în urma războaielor cu romanii, cauză care a contribuit și la dispariția vechilor toponimii dacice; romanizarea nu se putea efectua în cei 165 de ani de stăpânire romană, iar, pentru că dacii rămași în viață trăiau izolați, Dacia a rămas pustie la retragerea aureliană; poporul roman și limba română s-au format în sudul Dunării.

Scopul acestor teorii era limpede: anularea argumentelor istorice ale românilor în lupta politică din Transilvania și justificarea poziției privilegiate deținute de către maghiari, sași și secui. Teoria roesleriană a fost combătută cu succes de lucrările istoricilor români B.P. Hașdeu și A. D. Xenopol. Mai târziu, investigațiile științifice conduse de marii noștri istorici și lingviști – N. Iorga, V. Pârvan, C. Daicoviciu, Gh.I. Brătianu, Al. Rosetti, C. C. Giurescu, alături de cercetarea arheologică, au făcut progrese remarcabile, infirmând teoria imigraționistă. Pe aceeași poziție s-au situat și mulți istorici străini – Th. Mommsen, I. Jung, C. Patsch, P. Mackendrick, care consideră că românii sunt urmașii daco-romanilor și că s-au format ca popor în Dacia Traiană.

BIBLIOGRAFIE:

Istorie: Bacalaureat, Mariana Gavrilă, Vasile Manea, Ed. Aula, 2010.

Istoria României în texte, coordonator Bogdan Murgescu, Ed. Corint, București, 2001.

9 MAI 1877 –

PROCLAMAREA INDEPENDENȚEI ROMÂNIEI (1877-1878)

Prof. Alexandru TRAIANOVICI

Școala Gimnazială Căzănești, jud. Mehedinți

Un moment crucial în istoria poporului român, care a creat condiții favorabile dobândirii independenței totale și depline, l-a reprezentat Unirea Moldovei cu Țara Românească, în anul 1859. Crearea statului modern România a constituit pârghia de susținere a tuturor eforturilor spre înfăptuirea independenței noastre statale, ca și spre realizarea Marii Uniri din 1918, prin atracția exercitată de noul stat pentru românii ce mai trăiau sub stăpânire străină. Perioada istorică ce a trecut după Unirea Principatelor (1859-1877) se caracterizează prin concentrarea eforturilor întregului nostru popor în direcția consolidării statului în vederea transformării sale într-o pârghie de susținere a acțiunilor destinate să ducă la dobândirea independenței naționale, la suprimarea oricăror dependențe față de Poarta Otomană.

Cucerirea independenței era o cerință fundamentală a afirmării țării noastre în concertul națiunilor europene, a împlinirii aspirațiilor vitale ale maselor populare. Românii din toate provinciile istorice, din toate clasele și categoriile sociale și-au exprimat, în cele mai variate forme, mai ales după Unirea Principatelor din 1859, dorința fierbinte de a milita pentru înfăptuirea dezideratului secular al independenței naționale.

Dând curs acestor deziderate, între anii 1871-1877, România a procedat, treptat, la eludarea deliberată a prerogativelor suzeranității turcești, prin acte de politică ce-i defineau cu claritate entitatea în relațiile internaționale. Încheierea la București a Convenției telegrafice româno-austro-ungară, la 8 august 1871, a Convenției poștale româno-sârbe, la 27 octombrie 1871, tot la București, înființarea agenției diplomatice române la Berlin, la 6 mai 1871, înființarea agenției diplomatice române la Roma, la 16 martie 1873, și a celei de la Petersburg, la 24 martie 1874, semnarea la Viena a Convenției comerciale româno-austro-ungare la 10 iunie 1875, încheierea la București a Convenției de comerț și navigație româno-ruse la 15 martie 1876, sunt numai câteva dintre actele de politică externă românească ce demonstrează poziția națională a României, care se manifestă, de fapt, ca un stat liber și independent.

Declanșarea Crizei Orientale din 1875 a oferit României posibilitatea obținerii independenței. Răscoala antiotomană din Bosnia și Herțegovina (1875), din Bulgaria (1876), urmată de izbucnirea ostilităților dintre Serbia și Muntenegru, pe de o parte, și Turcia, pe de alta (1876), a creat cadrul prielnic pentru intervenția Rusiei, al cărei țar, Alexandru al II-lea, era hotărât să recupereze ce pierduse țara sa în urma Tratatului de la Paris din 1856.

Decizia României de a folosi acest prilej pentru a dobândi independența a fost precipitată de noua constituție otomană, adoptată la 11-23 decembrie 1876, care califica România drept „o provincie”.

Astfel, între 11 decembrie 1876 și 30 ianuarie 1877 a avut loc la Constantinopol Conferința reprezentanților puterilor europene, cu scopul de a determina Poarta să acorde unele libertăți popoarelor supuse. Pentru torpilarea Conferinței, guvernul otoman, condus de Midhad-pașa, a proclamat la 11 decembrie o constituție cu aparențe liberale, în care România era desemnată „provincie privilegiată” a Imperiului otoman. Față de atitudinea obstructionistă și chiar jignitoare a Porții otomane, la 22-23 decembrie, Parlamentul român protestează vehement, iar primul ministru a declarat: „nici sabia lungă a lui Baiazid și Mohamed nu au putut să pătrundă până în munții

României, unde cutează astăzi să străbată Midhad-pașa cu condițiunea lui”. Legăturile României cu Poarta Otomană erau aproape simbolice. Ele trebuiau înlăturate pentru a oferi țării un statut de sine stătător.

Diplomația românească a încercat calea diplomatică. Astfel, Mihail Kogălniceanu, în iunie 1876, adresează Turciei și Puterilor garante o notă diplomatică prin care solicita să fie recunoscută de către Europa individualitatea statului român și numele de România, integritatea teritoriului său. Nota aducea o amplă argumentare istorică și politică privind justetea drepturilor revendicate de România. Esența mesajului diplomatic era, de fapt, recunoașterea independenței de stat a României. Dar, eforturile lui Mihail Kogălniceanu din primăvara și vara anului 1876 de a grăbi procesul amenințând guvernul otoman că va trece la acțiune dacă acesta nu recunoaște imediat independența României, nu au reușit să atragă sprijinul.

Calea diplomatică fiind respinsă, rămânea calea armelor. Cum în acel moment Rusia era pregătită să între în război împotriva Turciei, sub pretextul protejării creștinilor ortodocși din Balcani, România se îndreaptă spre o alianță cu Rusia, pentru a-și câștiga independența prin eforturi militare.

La 29 septembrie 1876, în cursul unei întrevederi la Livadia (Crimeea), Ion I.C. Brătianu, primul ministru al României, secondat de ministrul de război al României, cu țarul Alexandru al II-lea și cancelarul A.M. Gorceakov, a fost luată în considerare izbucnirea războiului ruso-turc și trecerea trupelor prin România. În negocierile care au urmat, Carol I și Brătianu au insistat asupra încheierii unui tratat general, care nu numai că avea să acopere chestiunile militare, ci să asigure recunoașterea independenței României și să garanteze integritatea teritorială a țării. Dar țarul și ministrul său doreau numai o convenție limitată, care să permită armatelor ruse să traverseze teritoriul României pentru a ajunge la Dunăre, evitând chestiunile politice. Ambele părți au rămas pe aceste poziții până în aprilie 1877, când, războiul dintre Rusia și Imperiul otoman fiind iminent, Rusia a cedat. La 4-16 aprilie 1877 s-a semnat la București de către Mihail Kogălniceanu – ministrul de externe – și agentul diplomatic rus, baronul Dimitrie Stuart, Convenția româno-rusă ce reglementează tranzitul trupelor ruse spre Balcani; în același timp, guvernul rus se obliga să mențină și să apere integritatea teritorială a țării și să respecte drepturile statului român. Convenția, constituindu-se într-un adevărat tratat încheiat de pe poziții de egalitate între state suverane, a reprezentat un important succes al diplomației românești.

În împrejurările create, la 31 martie 1877, Guvernul României dispune mobilizarea generală. Forțele armate române numărau în total 120 mii de oameni, din care 58 de mii reprezentau forța operativă. Unitățile militare au fost dispuse în sudul țării pentru a preveni orice incursiune otomană peste Dunăre.

La 12-24 aprilie 1877, Rusia a declarat război Porții Otomane și a început trecerea Prutului. Până la sosirea armatei țariste la Dunăre, linia fluviului a fost apărată de armata română. Luând act de noile realități, otomanii au bombardat localitățile Calafat, Bechet, Izlaz, Corabia, Giurgiu și au atacat țărmul românesc cu bande înarmate. România a ripostat bombardând Vidinul și Turtucaia. La Dunăre s-a instaurat, astfel, deși nedeclarată oficial, o stare de război între România și Poartă.

La 10 aprilie 1877, România a întrerupt relațiile diplomatice cu Poarta, iar la 29 aprilie, ca urmare a provocărilor făcute de Turcia prin începerea bombardamentelor asupra orașelor românești de pe malul Dunării, Adunarea Deputaților a adoptat o moțiune prin care se declara stare de război cu Imperiul Otoman.

La 9 mai 1877, conform dorinței cetățenilor, armatei, opiniei publice, grupurilor politice și guvernului, Parlamentul avea să proclame independența României. Mihail Kogălniceanu, ministrul Afacerilor Străine, arăta că, fiind stare de război cu Înalta Poartă, legăturile cu puterea suzerană fiind rupte, „suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare”. În aplauzele deputaților și ale mulțimii care participa la dezbateri, Kogălniceanu accentua: „Așadar, domnilor, nu am nici cea mai mică îndoială și frică de a declara... că noi suntem o națiune liberă și independentă”. Proclamarea independenței de stat a României a fost apogeul unei politici bine pregătite în toate detaliile sale. Era o nouă expresie a politicii românești de a pune Europa în fața faptului împlinit.

Atitudinea puterilor europene față de proclamarea de către România a independenței naționale a fost, în general, rezervată și rece, mergând până la ostilitate, în cazul Porții și Marii Britanii. Cea dintâi a declarat că își păstrează „drepturile intacte” asupra României și-și rezervă mijloacele de a le pune în aplicare. Guvernul englez, considerând proclamarea independenței României „contrară tratatelor”, s-a pronunțat pentru măsuri de pedepsire. Austro-Ungaria cerea celorlalte puteri europene să se pronunțe abia după război privind neatârarea României. Și Rusia a evitat să se pronunțe față de proclamarea independenței României, la Petersburg considerându-se că a fost inoportună măsura adoptată de România. La Paris și Berlin știrea a fost primită cu rezerve, oficialitățile franceze regretând faptul că „ne-am eliberat de garanțiile marilor puteri europene”. Numai Italia, care abia își realizase unitatea națională, a primit cu simpatie politica de independență promovată de Guvernul român și a aprobat în mod tacit actul energic al României.

Așadar, în condițiile date, independența trebuia să fie consfințită și apărată pe câmpul de luptă, spre a putea fi impusă Imperiului Otoman și recunoscută de puterile europene.

La 22 iulie 1877, trupele ruse, sub comanda marelui duce Nicolae, forțează Dunărea la Zimnicea și pătrund în Balcani. Guvernul român a propus, de la început, o cooperare militară româno-rusă la sud de Dunăre. Dar, diplomația rusă, nevrând să își asume vreo obligație față de România, s-a împotrivit oricărei colaborări. Experții ruși apreciau că armata țaristă îi putea înfrânge prin efort propriu pe otomani.

Înaintarea armatei ruse s-a lovit de o puternică rezistență otomană la Plevna. Aceasta reprezenta un complex de fortificații format din 14 redute, care adăpostea 50 de mii de soldați și ofițeri bine înarmați. Comandantul fortăreței era Osman Pașa. Plevna constituia cheia operațiilor în Balcani, aflându-se într-o poziție strategică ce controla Nicopole – Constantinopol și Vidin-Tîrnovo. Primele asalturi rusești au fost respinse cu pierderi foarte mari. Situația militară, ce devenea critică pe frontul balcanic, a determinat comandamentul țarist să solicite concursul armatei române.

La 19/31 aprilie 1877, marele duce Nicolae, în calitate de comandant al frontului din Balcani, a trimis o telegramă principelui Carol I, în care se spune că: „Turcii, îngrămădind cele mai mari trupe la Plevna, ne nimicesc. Rog să faci fuziune, demonstrațiune, dacă-i posibil să treci Dunărea cu armată după cum dorești (adică sub comandament românesc). Între Jiu și Corabia demonstrațiunea aceasta este neapărat necesară pentru înlesnirea mișcărilor mele”. După noi apeluri ale comandamentului țarist, au fost trimise în Balcani Diviziile a II-a și a III-a. Bazele cooperării româno-ruse au fost convenite la întâlnirile lui Carol I cu țarul Alexandru al II-lea și marele duce Nicolae din august 1877. Forțele româno-ruse au fost puse la Plevna sub comanda lui Carol, asistat de generalul rus Zotov și de generalul român Alexandru Cernat. La Plevna au acționat din rândul armatei române 38 de mii de oameni și 108 tunuri.

Prima mare bătălie la care a participat armata română a avut loc la 30 august 1877, cunoscută sub numele de „a treia bătălie de la Plevna”. Redutele Grivița I și Grivița II, cele mai puternice, considerate drept cheia Plevnei, se găseau în sectorul trupelor române. După o intensă pregătire de artilerie, batalioanele românești, sprijinite de câteva unități rusești, prin atacuri succesive asupra fortificațiilor turcești, au reușit să cucerească, cu pierderi grele, reduta Grivița I.

La 6 septembrie și 7 octombrie 1877 au avut loc noi asalturi sângeroase pentru cucerirea celei de-a doua redute de la Grivița, urmate de altele pentru ocuparea Rahovei. În octombrie s-a decis încercuirea Plevnei pentru a o sili să capituleze prin înfometare. La 28 noiembrie, Osman Pașa a încercat să spargă încercuirea pentru a se retrage la Sofia, dar, fiind înfrânt, s-a predat colonelului Cerchez, comandantul Diviziei a II-a române. Erau capturați, totodată, 45 de mii de soldați otomani, dintre care 2.500 de ofițeri. Erau ocupate, astfel, în sfârșit, Grivița II și Opanezul.

Prin cucerirea Plevnei, cea mai grea etapă a războiului a fost încheiată, victoria finală asupra otomanilor devenind iminentă. Armata română și-a îndreptat forțele principale spre Vidin și Belogradic, pe care le-a încercuit, repurtând apoi, la 12 ianuarie 1878, o mare victorie asupra turcilor la Smârdan. În același timp, armata rusă, printr-o ofensivă fulgerătoare, a ocupat Sofia, Filipopol, Adrianopol, ajungând la câțiva kilometri de Constantinopol. În fața acestui dezastru, Turcia a cerut armistițiul.

Maniera Rusiei de a încheia pacea a adus relațiile cu România în pragul rupturii. Guvernul otoman a acceptat condițiile Rusiei pentru încheierea armistițiului la 9/31 ianuarie 1878, dar reprezentanții României nu au fost invitați la negocieri, pe motiv că independența proclamată la 9 mai 1877 nu a fost încă recunoscută de Marile Puteri, așa că nu putea apărea în calitate de subiect al unui act internațional. Oficialii ruși au urmat aceeași conduită și în întocmirea Tratatului de la San Stefano, de la 19 februarie/3 martie 1878, care confirma condițiile armistițiului.

Întocmit fără participarea sau consultarea părții române, Tratatul de pace ruso-turc de la San Stefano, lângă Constantinopol, conține câteva clauze care au creat satisfacție românilor, cât și clauze care au generat în țară profunde nemulțumiri. Desigur, Tratatul recunoștea independența României, dar, totodată, impunea retrocedarea sudului Basarabiei cu județele Cahul, Bolgrad și Ismail Rusiei, pentru a-și deschide drumul spre gurile Dunării. Chiar dacă Rusia oferea Dobrogea și Delta Dunării în compensație, regele Carol și cabinetul său i-au acuzat pe oficialii ruși că își încălcaseră angajamentul de a respecta integritatea teritorială a țării. Rușii au replicat pur și simplu că garanția fusese îndreptată împotriva Turciei și au susținut că districtele sudice ale Basarabiei fuseseră cedate Moldovei și nu României în 1856.

Partea română era nemulțumită și de intențiile Rusiei de a se instala în Balcani. În acest scop, Rusia creează o Bulgarie mare, de la Dunăre și până la Marea Egee, argumentându-și dreptul de a menține trupe rusești în acea zonă pentru a putea interveni în „apărarea creștinilor din Imperiul otoman”. Nemulțumirea autorităților române provenea și din planurile rușilor de a transforma teritoriul Dobrogei, de acum teritoriu aparținând statului român independent, într-un fel de drum permanent pus la dispoziția armatei ruse. Apoi, prin Tratat, Turcia cedează Rusiei, în schimbul unei părți din despăgubirile de război, Dobrogea și Delta Dunării, care, la rândul ei, își rezervase dreptul de a schimba Dobrogea cu trei județe din sudul Basarabiei care, în 1856, reintrase în componența Moldovei. Cu ce drept? Dobrogea nu era teritoriu turcesc, era străvechi pământ românesc. Asistăm, din nou, la un târg rușinos pe seama României. Nu este, deci, surprinzător că România s-a alăturat celorlalte puteri europene și a cerut revizuirea tratatului de pace.

La Congresul de la Berlin, care s-a deschis la 1/13 iunie 1878, puterile occidentale au revizuit Tratatul de la San Stefano, pentru a micșora influența Rusiei în Europa de sud-est. Dar ele au lăsat, în mare parte, intacte prevederile privitoare la România, pe care nu o acceptaseră membră a Congresului. După repetate cereri, delegația României, reprezentată de Mihail Kogălniceanu și Ion C. Brătianu, a fost acceptată să depună un memoriu, fiind doar „auzită” și nu „ascultată”. Memoriul argumenta justetea drepturilor românești pe baza Convenției româno-ruse din aprilie 1877 și a participării armatei române alături de cea rusă, cu care cooperase în război la obținerea victoriei. Esența memoriului constă în recunoașterea independenței și integrității teritoriale a României.

Tratatul final, semnat la 1/13 iulie, recunoaște independența României, dar pune două condiții: eliminarea tuturor restricțiilor religioase în exercitarea drepturilor politice și civile cuprinse în art. 7 al Constituției din 1866 și acceptarea retrocedării sudului Basarabiei către Rusia. În compensație România urma să primească Delta Dunării, Insula Șerpilor și Dobrogea până la linia trasată de la est de Siliștea, pe Dunăre, până la Mangalia pe coasta Mării Negre.

Se înfăptuia un act de dreptate istorică. Dobrogea era un străvechi teritoriu getic, unde se înalță Trofeul lui Traian și pe care îl stăpânise și Mircea cel Bătrân. După 461 de ani de domnie străină revenea la Patria Mamă.

Deși operă a celor șapte puteri europene (Franța, Marea Britanie, Austro-Ungaria, Rusia, Imperiul otoman, Germania și Regatul Italiei), care au negociat pe seama micilor state și a României, Tratatul de la Berlin a recunoscut o viață independentă statului român. Congresul de la Berlin, în ciuda unor condiții nedrepte formulate, a reprezentat consacarea pe plan internațional a independenței românești și intrarea cu drepturi depline a României în concertul european.

BIBLIOGRAFIE:

1. Nichita Adăniloae, *Data proclamării independenței naționale a României*, în *Studii și articole de istorie*, LXVI, București, 2001, Ed. Curtea Veche.
2. Adrian Cioroianu, *Cea mai frumoasă poveste. Câteva adevăruri simple despre istoria românilor*, București, Editura Curtea Veche Publishing, 2013.
3. Academia Republicii Populare Române - *Dicționar Enciclopedic Român*, Editura Politică, București, 1962-1964.
4. Kellogg, Frederick - *Drumul României spre independență*, Institutul European, Iași, 2002.

ZIUA REGALITĂȚII - ZIUA INDEPENDENȚEI

Mariana ȚERESCU

Grădinița cu Program Prelungit Nr 1,

Orșova, jud. Mehedinți

Carol I este omul de la care a pornit totul: Familia Regală, statul modern, țara independentă și suverană. Rând pe rând, an de an, sub domnia acestui Rege european, România a dobândit instituții, modernitate și statornicie. O carte despre Casa Regală ajunsă la un secol și jumătate de existență nu poate începe decât cu fundamentala operă de construcție a Regelui Carol.

România se numără printre membrii Uniunii Europene, familia demnă a națiunilor libere. Prin trecutul, ca și prin prezentul ei, Familia Regală este un promotor și un garant al vocației europene a României, precum și al tradițiilor, stabilității și continuității națiunii noastre. Simbolic, ziua de 10 mai 1866 (când a venit la conducerea statului Principele Suveran Carol I) seamănă cu cea de 1 ianuarie 2007 (când România a devenit membru al Uniunii Europene).

Cuvintele Prim-ministrului Ion C. Brătianu, rostite în ziua de 10 mai 1881, cu ocazia încoronării lui Carol I ca Rege al României, surprind prin actualitatea lor:

„România, constituită în Regat, completează și încorporează opera Regenerării sale. Ea își dă un nume, care este de acord cu pozițiunea ce a dobândit, ca Stat Independent. Prin noul nume și titlu se întăresc mai mult stabilitatea și ordinea în România. Regatul Român, Măria Ta, este astfel continuarea domniei române; nu are alt program, nici alte aspirații, nici alte tendințe. Este o consacrare, o întărire mai mult dată de Români principiului monarhic, pe care Măria Ta ai știut a-l planta adânc pe pământul României.”

Împreună cu națiunea și cu statul român, Casa Regală sărbătorește sau comemorează în anul 2019:

- ◆ 153 de ani de la fondarea Dinastiei Regale române, prin venirea pe Tronul României a Domnitorului Carol I, proclamat Principe Suveran în ziua de 10 mai 1866. În aceeași zi, Domnitorul Carol I al României a depus jurământul de credință față de țară.
- ◆ 138 de ani de la proclamarea Regatului României, sub sceptrul Regelui Carol I, la 10 mai 1881 (la 14/26 martie 1881 se aproba proiectul de lege prin care România devenea regat și Carol I primea titlul de Rege al României).
- ◆ 113 ani de la crearea Ordinului Carol I, la 10 mai 1906, cea mai importantă decorație din întreaga noastră istorie.
- ◆ 113 de ani de la Expoziția Națională Română din Parcul Carol din București, inaugurată de Regele Carol I la 6 iunie 1906.
- ◆ 103 de ani de la moartea Reginei Elisabeta, Carmen Sylva, la 18 februarie 1916.
- ◆ 103 de ani de la intrarea României în Primul Război Mondial, la 27 august 1916.

Ziua de 10 Mai, redevenită în anul 2015 sărbătoare națională, prin votul Parlamentului țării, are trei semnificații în istoria României:

- ◆ **10 mai 1866:** depunerea jurământului de către Carol I, ca Principe Suveran al României, în fața Adunării Constituante. Domnitorul a jurat că va fi credincios legilor

țării, că va păzi religia românilor, integritatea teritoriului lor și că va domni ca suveran constituțional.

- ◆ **10 mai 1877:** Independența României (Parlamentul a votat legea pentru desființarea tributului către Înalta Poartă, iar Domnitorul a promulgat-o; moțiunea votată de Cameră, cu 79 de voturi pentru și două abțineri, se numea „Independența absolută a României“).
- ◆ **10 mai 1881:** proclamarea regatului, ceea ce aducea pe harta Europei un stat independent și suveran, cu numele de România.

Ordinul Național Steaua României a fost înființat la 10 mai 1877, Ordinul Național Coroana României a fost înființat la 14 martie 1881, iar Ordinul Carol I, cea mai importantă decorație de stat din toată istoria României, a fost înființat la 10 mai 1906.

Primul Rege al României a domnit 48 de ani (cea mai lungă domnie din istoria noastră).

În 1866, Unirea Principatelor Române era amenințată cu anularea. Numai venirea pe Tronul vacant a unui Principe dintr-o prestigioasă dinastie europeană a salvat fragila construcție instituțională începută la 1859 de oameni de stat patrioți.

În timpul domniei lui, România obține independența față de Imperiul Otoman, devenind astfel un stat suveran. Proclamată la 10 mai 1877, independența a fost obținută în urma războiului ruso-româno-turc din 1877–1878, prin lupta armatei române conduse de Domnitorul Carol, și a fost recunoscută de către Marile Puteri la Congresul de la Berlin.

România devine regat independent și suveran în anul 1881 (independența și suveranitatea fuseseră recunoscute internațional încă din anul 1878, prin actul Congresului de la Berlin).

BIBLIOGRAFIE:

Constantin C. Giurescu, *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri până la moartea Regelui Ferdinand*, Editura Humanitas, București, 2000.

Ion Bălăceanu, *Amintiri politice și diplomatice. 1848-1903*, Editura Cavallioti, București, 2002.

Lucian Boia, *România, țară de frontieră a Europei*, Editura Humanitas, București, 2002.

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Director C.C.D. Mehedinți – Coordonator Prof. Grigore GIORGI

Prof. metodist C.C.D. Mehedinți – Rodica TELEGUȚĂ

Prof. metodist C.C.D. Mehedinți – Melania-Voichița CRISTEA

Prof. metodist C.C.D. Mehedinți – Daniela-Constanța ECOBICI

Informatician C.C.D. Mehedinți – Alexandru ISTODOR

Editor:

Informatician C.C.D. Mehedinți – prof. Alexandru ISTODOR

Editura Școala Mehedințului:

Casa Corpului Didactic Mehedinți

Drobeta Turnu Severin, str. Calomfirescu, nr. 94

TEL./FAX 0252/321537

E-mail: ccdmehedinti@gmail.com

www.ccdmehedinti.ro

Notă: Răspunderea pentru conținutul materialelor revine în exclusivitate autorilor